ଦୁଇଟି ରକ୍ତ ଗୋଲାପ

ଦୁଇଟି ରକ୍ତ ଗୋଲାପ

(ନାଟକ)

ଶ୍ରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର କାନୁନ୍‌ଗୋ

ଏମ୍. ଏ., ଏଲ୍. ଏଲ୍. ବି., ଆଡ୍‌ଭୋକେଟ୍, ପୁରୀ

ପ୍ରାଚୀ ପ୍ରକାଶନ
ଓଡ଼ିଆ ବଜାର, କଟକ-୨.

ଦ୍ୱିତୀୟ ସଂସ୍କରଣ
୧୯୮୦

ଶ୍ରୀରାମ ପ୍ରିଣ୍ଟର୍ସ, କଟକ ୧

[redacted]

ମୂଲ୍ୟ:- ଛଅ ଟଙ୍କା

ଦୁଇଟି ରକ୍ତ ଗୋଲାପ

"Make your life a Rose
That speaks silently
in the language of Fragrance"

BABA

ନାଟ୍ୟକାର :

ଶ୍ରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର କାନୁନ୍‌ଗୋ

ଏମ୍. ଏ., ଏଲ୍. ଏଲ୍. ବି.

ଆଡ୍‌ଭୋକେଟ୍, ପୁରୀ

ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା :

ଶ୍ରୀ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ମିଶ୍ର

ରଚନା ଆରମ୍ଭ :
ପହିଲି ରଜ, ୭୫

ସମାପ୍ତି :
ଦୀପାବଳୀ, ୭୫

କଳାକାର ବନ୍ଧୁ

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଅନାଦ୍ଧ ସାହୁ I. P. S.

(Addl. S. P., Cuttack)ଙ୍କ ହାତରେ

—ନାଟ୍ୟକାର

୧୮-୨-୭୭

କୃଷ୍ଣଚୂଡ଼ା

ପୁରୀ

"ନାଟ୍ୟକାରଙ୍କର ବିନାନୁମତିରେ ଏ ନାଟକର ଭାଷାନ୍ତର, ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ରୂପାୟନ, ଅନୁବାଦ କିମ୍ବା ବ୍ୟବସାୟ ସୂତ୍ରେ ଅଭିନୟ ପ୍ରଦର୍ଶନ କଲେ ଆଇନାନୁସାରେ ଦଣ୍ଡନୀୟ ହେବେ ଏବଂ ଏ ସଂକ୍ରାନ୍ତ ସମସ୍ତ ମକଦ୍ଦମା କେବଳ ପୁରୀ ଅଦାଲତରେ ବିଚାରଯୋଗ୍ୟ ହେବ ।

—ନାଟ୍ୟକାର

ପରିବେଷଣ :

ପ୍ରଶାନ୍ତ କଳାମନ୍ଦିର ପୁରୀ

ଅନୁଷ୍ଠାନର ସଭାପତି : **ଶ୍ରୀ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ନାୟକ**

ସେକ୍ରେଟାରୀ : **ଶ୍ରୀ ଆର୍ତ୍ତତ୍ରାଣ ଶତପଥୀ**

ଯେଉଁମାନେ ଅନ୍ତରାଳରେ ରହିଗଲେ :

ଆଲୋକ—ଶ୍ରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ର, ପୁରୀ

ଶବ୍ଦତରଙ୍ଗ—ମଡର୍ଣ୍ଣ ରେଡ଼ିଓ ସାଉଣ୍ଡ, ପୁରୀ

ମଞ୍ଚମାୟା
ବେଶବିନ୍ୟାସ } ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା ଚିତ୍ରାଳୟ, ପୁରୀ

ସ୍ମାରକ—ଦଳେଇବାବୁ (ଜଳନ୍ଧର ଦଳେଇ), କୃଷ୍ଣବାବୁ

ପ୍ରଚାରକ—ରାମ, ହରିଶ, ଗଙ୍ଗୁ, ଜେନାବାବୁ

ମଞ୍ଚ ପରିଚାଳନା—ରାଜୁ

ପ୍ରଚ୍ଛଦପଟ ଗାୟିକା—କୁମାରୀ ତନୁଜା କାନୁନ୍‌ଗୋ

ଗୀତିକାର—ଭକ୍ତ ଜୟଦେବ
ଗଣକବି ବୈଷ୍ଣବ ପାଣି
ଆର୍ତ୍ତତ୍ରାଣ ଶତପଥୀ
ଶ୍ରୀମତୀ ସୁକାମିନୀ ନନ୍ଦ

ଯନ୍ତ୍ରୀବୃନ୍ଦ—ରାଜୁ, କନକ, ହରିହର ଚିନର, ରାଜେନ୍ଦ୍ର

ସଙ୍ଗୀତ ପରିଚାଳନା—ଶ୍ରୀ ହରିହର ଖୁଣ୍ଟିଆ (ସଙ୍ଗୀତ ବିଶାରଦ)

କୃତଜ୍ଞତା ସ୍ୱୀକାର—ସରକାରୀ ଡାକ୍ତରଖାନାର
ଡାକ୍ତର ବନ୍ଧୁଗଣ, ନାଗବାବୁ ଓ ବେହେରାବାବୁ

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ—ଶ୍ରୀ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ମିଶ୍ର (ଭୁଲୁ)

ସ୍ରଷ୍ଟା—ଶ୍ରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର କାନୁନଗୋ

"ଦୁଇଟି ରକ୍ତ ଗୋଲାପ"

ଚରିତ୍ର

ଜୟନ୍ତୀ	୩୫	ରେବତୀ	ଡା: ଜ୍ଞାନରଞ୍ଜନ	୪୨	ଦଲୀପ
ଚନ୍ଦନା	୨୨	ରମା	ସନ୍ତୋଷ	୩୦	ନିରଞ୍ଜନ
ଜୁଲି	୮	ମାମା	ଅଶୋକ	୨୫	କେଦାର
(ଶିଶୁଶିଳ୍ପୀ କୁମାରୀ ଦେବଦର୍ଶିନୀ)			ହରି	୫୦	କାହ୍ନୁ
			ଅନନ୍ତ	୫୫	ଆର୍ତ୍ତତ୍ରାଣ
			ପବନା	୨୩	କୃଶିଆ

ପ୍ରଥମ ଅଭିନୟ ରଜନୀ :

ନଭେମ୍ବର ୮, ୯, ୧୦ ଓ ୧୧ ତାରିଖ, ୧୯୭୫

ସ୍ଥାନ—ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା ରଙ୍ଗମଞ୍ଚ, ପୁରୀ

ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରିଥିଲେ :

ମାନ୍ୟବର **ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଗଙ୍ଗାଧର ମହାପାତ୍ର**

(ଖାଦ୍ୟ, ଯୋଗାଣ, ପର୍ଯ୍ୟଟନ ଓ ସାଂସ୍କୃତିକ ବ୍ୟାପାର ବିଭାଗ ମନ୍ତ୍ରୀ)

ଉଦ୍‌ଯାପନ ଉତ୍ସବରେ ମୁଖ୍ୟ ଅତିଥିଭାବରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ :

ମାନ୍ୟବର **ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବ୍ରଜମୋହନ ମହାନ୍ତି**

ବାଚସ୍ପତି (ଓଡ଼ିଶା ବିଧାନସଭା)

ପ୍ରଥମାଙ୍କ

ପ୍ରଥମ ଦୃଶ୍ୟ

[ଡାକ୍ତର ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ ମିଶ୍ରଙ୍କର ଶୟନ କକ୍ଷ । ସମୟ ପ୍ରାୟ ରାତ୍ର ୨ଟା । ଡାକ୍ତର ମିଶ୍ର ବିଛଣାରେ ଶୋଇରହି ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ କଛଟା ଆକୁଳ ଆଉ ଅସ୍ଥିର ହୋଇଉଠୁଥିଲେ । ଦୀର୍ଘ ୧୦ ଦିନ ଧରି ସେ ଟାଇଫଏଡ ଜ୍ୱରକ୍ରାନ୍ତ ଅନେକ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇଯାଇଥିଲେ । ତାଙ୍କର ସେଇ ଯନ୍ତ୍ରଣାକାତର ଅସ୍ପଷ୍ଟ ସ୍ୱରକୁ ଦଳି ଭାସି-ଆସିଲା ଅନେକ ଦୂରରୁ ଏକ କରୁଣ ସଙ୍ଗୀତର ମୂର୍ଚ୍ଛନା—

ଗୀତ

"ଆକାଶ ଡାକୁଛି ହାତ ଠାରି
ଆସ ପ୍ରିୟତମା ଆସ,
ପ୍ରୀତି–ସୋହାଗିନୀ ରୂପସୀ ଧରଣୀ
ବୁଝେନା ତଳେ ତା ଡାକ ।"

ଏଇ ସଙ୍ଗୀତ ହୁଏ ତ ଥିଲା ଡା: ମିଶ୍ରଙ୍କର ପ୍ରାଣତନ୍ତ୍ରୀର ଏକ କରୁଣ ମୂର୍ଚ୍ଛନା । ସେଇଭଳି ଛଟପଟ ହେବା ଅବସ୍ଥାରେ ଡା: ମିଶ୍ର ଡାକୁଛନ୍ତି ତାଙ୍କର ପୁରାତନ ଭୃତ୍ୟ ହରିକୁ...]

ଡା: ମିଶ୍ର—ଆଃ, ହରି…ହ…ରି (ଭିତରୁ ଆସିଛି ହରି) ହରି, ବଡ଼ କଷ୍ଟ ହେଉଛି ରେ ହରି, ମୁଣ୍ଡରେ ମୋର ଭୟଙ୍କର ଯନ୍ତ୍ରଣା। ଦେହରେ ତାତି ଖଇ ଫୁଟୁଛି ମୁଁ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଖୁବ୍ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇପଡୁଛି। ଆଃ, ମୋର ଯେମିତି ମନେହେଉଛି…ମୁଁ ଆଉ ବେଶୀଦିନ ବଞ୍ଚିବନି।

ହରି— ଛି ବାବୁ, ଏମିତି ଅଶୁଭ କଥା ତୁଣ୍ଡରେ ଧରନ୍ତୁ ! ତମେ ଏତେ ବଡ଼ ଡାକ୍ତର ହୋଇଛ। ରାତି ପାହିଲେ ଶହ ଶହ ଅସାଧ୍ୟ ରୋଗୀଙ୍କୁ ନୂଆ ଜୀବନ ଦେଉଛ। ଏଇ ସାମାନ୍ୟ ଜର କ'ଣ ଭଲ ହୋଇଯିବନି ଯେ…

ଡା: ମିଶ୍ର—(କଣ୍ଠରେ ଆଘାତର ଯନ୍ତ୍ରଣା) ମୁଁ ବଡ଼ ଡାକ୍ତର ହୋଇଛି ! ମୁଁ ଖୁବ ନାଁ କରିଛି ! ନାଇଁ ରେ ହରି ! ଆଚ୍ଛା ହରି, ମୁଁ ଯଦି ମରିଯାଏ…

ହରି—ବାବୁ !

ଡା: ମିଶ୍ର—ମୋ ଜୁଲି…ମୋ ଜୁଲି ତତେ ଲାଗିଲା ରେ ହରି, ତାର, ଆଉ ତୋ ଛଡ଼ା ଏ ଦୁନିଆରେ କେହି ନାହାନ୍ତି।

ହରି—ବାବୁ…!

ଡା: ମିଶ୍ର—ଆଚ୍ଛା, ହରି, ମୋ ଜୁଲି କ'ଣ କରୁଛି ? ତା'ର ଯତ୍ନ ନେଉଥିବୁ ରେ, ତାର କେହି ନାହିଁ। ବଡ଼ ହତଭାଗ୍ୟ ପିଲାଟା। ସେ କ'ଣ ଶୋଇଛି ?

ହରି—ନାଇଁ ବାବୁ, ମୁଁ ଯେତେ କହିଲେ କ'ଣ ସେ ମୋ କଥା ମାନୁଛନ୍ତି ? ତମ ଦିହ ଖରାପ ହେଲାଦିନଠୁ, ଆଜକୁ ଦଶଦିନ ହେଲାଣି, ସେ ରାତିରେ ମୋଟେ ଶୋଉନାହାନ୍ତି।

ଡା: ମିଶ୍ର – ହରି...!

ହରି—ହଁ ବାବୁ, ସବୁବେଳେ ଖାଲି କାନ୍ଦୁଚନ୍ତି, ଥରକୁଥର ଆସି ତମକୁ ଦେଖିଯାଉଚନ୍ତି ।

ଡା: ମିଶ୍ର—ହରି, ମୋ ଜୁଲି କାନ୍ଦୁଚି...ମୋ ପାଇଁ ତା ଆଖିରେ ଏତେ ଲୁହ । ତାକୁ ଡାକ୍ ହରି, ତାକୁ ଡାକ୍ । (ହରି ଚାଲିଯାଇଚି ଭିତରକୁ) ଏଇ ମମତାର ସୂନାଶିକୁଳି ଯେଉଁଦିନ ଛିଣ୍ଡିଯିବ .. ନା, ନା, ମୁଁ ଛିଣ୍ଡିବାକୁ ଦେବିନି । ଏତେ ସ୍ନେହ...ଏତେ ମମତା...ଭଲପାଇବାର ଅନେକ ନିଶା...ନା, ତାର ସେ ସ୍ୱପ୍ନକୁ ମୁଁ ଭାଙ୍ଗିବାକୁ ଦେବିନି । ଆଃ...। (ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ପୁଣି ଛଟପଟ ହୋଇଉଠିଛନ୍ତି । ଆସିଚି ହରି—ସାଙ୍ଗରେ ନାଚ ଜୁଲି—ସାତ ଆଠବର୍ଷର ସୁନ୍ଦର ଝିଅଟିଏ । ଜୁଲିକୁ ଦେଖି ସବୁ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଯେପରି ଭୁଲିଗଲେ ଡା: ମିଶ୍ର !)

ଆ, ମା ! ତୁ ଏତେବେଳଯାଏ ଶୋଇନୁ ! ତୁ କାନ୍ଦୁଥିଲୁ, ମା ?

(ଜୁଲି ମୁହଁ ଲୁଚାଇଦେଇଚି)

ଜୁଲି – କାଇଁ, ନାଇଁ ତ । ହରିଆ ମିଛ କହୁଚି...ଭାରି ମିଛୁଆଟାଏ ।

ଡା: ମିଶ୍ର – ଆଚ୍ଛା, ମା, ତୁ ତ ମୋ ସୁନାଝିଅ । ଯା, ଶୋଇପଡ଼ । ଅନେକ ରାତି ହେଲାଣି...ଯା । ଆଃ... (ଯନ୍ତ୍ରଣା)

ଜୁଲି – ତମ ଦେହ ବହୁତ ଖରାପ ଅଛି ନା, ବାପା । ତୁମକୁ ବହୁତ କଷ୍ଟ ହଉଚି । ତମେ...

ଡା: ମିଶ୍ର – (ହସିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି) ଆରେ, ନା, ମା, କିଏ କହିଲା ? ଏଇ ଟିକିଏ ଜର ହେଇଚି...ଛାଡ଼ିଯିବନି ଯେ...

ଜୁଲି – ମୁଁ ସବୁ ଜାଣିଚି, ବାପା, ସେଦିନ ତମେ ବାଇଁଶାରୁ ଉଠୁ ଉଠୁ ପଡ଼ିଗଲ – ଆଜକି ଦଶଦିନ ହେଲା ଭାତ ଖାଇନ – ରାତିସାରା

ଖାଲି ଛଟପଟ ହଉଚ...(କାନ୍ଦି ପକାଇଛି) ତମେ ମତେ ସବୁ ଲୁଚଉଚ, ବାପା...

ଡା: ମିଶ୍ର—ଜୁଲି, ତୁ ଯଦି ଏମିତି କାନ୍ଦବୁ ନା... ତେବେ ମୁଁ, ମୁଁ... ମରିଯିବି ।

ଜୁଲି— (ଚିତ୍କାର କରିଉଠିଛି) ବାପା... (କାନ୍ଧ କୁଣ୍ଢାଇ-ପକାଇଛି—ତାକୁ ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଇଛନ୍ତି ଡା: ମିଶ୍ର—ତା'ପରେ)

ଡା: ମିଶ୍ର—ମୋ ସୁନାଝିଅଟା ପରା, ଯା, ଶୋଇପଡ଼ । ଅମାନିଆ ହ'ନା... (ଛାତିରେ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଅନୁଭବ କରି) ହରି, ଟିକିଏ ପାଣି...

ଜୁଲି— (ବଡ଼ ବ୍ୟାକୁଳରେ) କ'ଣ ହେଲା, ବାପା, ବାପା !

(ହରି ଡା: ମିଶ୍ରଙ୍କୁ ପାଣି ଦେଇଛି । ପିଇଲା ପରେ)

ଡା: ମିଶ୍ର—କିଛି ନାହିଁରେ ମା' !

ଜୁଲି— ବାପା, ତମେ ସେଦିନ କହୁଥିଲ ନା ମୋ ବୋଉକୁ ନେଇଆସିବ ବୋଲି ! ତାକୁ କାହିଁକି ଆଣୁନ ବାପା ?

ଡା: ମିଶ୍ର—ଏଁ, ହଁ, ମା, ମୋ ଦେହ ଭଲ ହୋଇଗଲେ ତାକୁ ନିଶ୍ଚୟ ନେଇଆସିବା ।

ଜୁଲି— ତମେ ଜାଣିଚ ବାପା, ଆମ ପଢ଼ଶାଘର ସୁରି ମଉସାଙ୍କୁ ଜର ହେଇଥିଲା ଯେ ମାଉସୀ ତାଙ୍କର ଗୋଡ଼ ଘଷି ଦେଉଥିଲେ— ମୁଣ୍ଡ ଚିପି ଦେଉଥିଲେ—ତାଙ୍କୁ ବାର୍ଲି ପିଇବାକୁ ଦେଉଥିଲେ ମୋ ବୋଉ ଯେବେ ଥାଆନ୍ତା ନା, ତମର କିଛି କଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତାନି ।

ଡା: ମିଶ୍ର – (ଶୁଣିବାର ଧୈର୍ଯ୍ୟ ନ ଥିଲା ହୁଏ ତ) ଆଃ, ତୁ ଯା, ଜଲ୍ଦି, ବିରକ୍ତ କରନା । ତାକୁ ନେଇଯା, ହରି । (କହି କହି ଲେଉଟାଇ ଶୋଇଲେ । ଜଲ୍ଦି କହିଛନ୍ତି ରାଗ ଆଉ କହିଛନ୍ତି ଅଭିମାନରେ ହରିଆର ହାତ ଧରି ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲା । କେଇଟି ନୀରବ ମୁହୂର୍ତ୍ତର ସ୍ତବ୍ଧତା—ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶଙ୍କ କଣ୍ଠରେ ଯନ୍ତ୍ରଣାର ଅସ୍ପଷ୍ଟ ମର୍ମର···କେଇ ପଦ ଅସଂଲଗ୍ନ କଥା···ହୁଏ ତ ପ୍ରଳାପର···ହୁଏ ତ ଅବଚେତନ ମନର)

ଗୋଟାଏ ନିଃସଙ୍ଗ ନକ୍ଷତ୍ର ଭଳି ମୋର ଆଲୋକର ଉତ୍ତାପରେ ମୁଁ ଆଜି ଜଳିଚାଲିଛି···ପ୍ରଶଂସାର ଅଜସ୍ର ଜୁଆର ଭିତରେ ମୁଁ ଆଜି ଅଣ ନିଶ୍ୱାସୀ ହୋଇଯାଇଛି···(ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ) ମୋ ମନରେ ଅନେକ ରାତ୍ରିର ନିଶା – ମୋ ଆଗରେ ଅନେକ ନିଶାର ରାତ୍ରି । ଆଃ···ତୁମେ···ତୁମେ ସେ ଫୁଲଟାକୁ ଦଳିଦେଲ···କାରଣ ମୁଁ ଗରିବ··କାରଣ ମୁଁ ଅସୁନ୍ଦର !! (ଶେଷ କେଇପଦ ପ୍ରତିଧ୍ୱନିତ ହୋଇଉଠିଛି । ପୁଣି କେଇଟି ନୀରବ ମୁହୂର୍ତ୍ତର ସ୍ତବ୍ଧତା । ବଢ଼ିଚାଲିଛି ରାତିର ଗମ୍ଭୀରତା । ବାହାର ଦରଜାରେ ଘନ ଘନ କରାଘାତ ହୋଇଛି । ହରି ଦ୍ରୁତପଦରେ ବାହାରକୁ ଯାଇଛି···ଅନ୍ତରାଳରୁ ଆସିଛି···)

ସ୍ତ୍ରୀ-କଣ୍ଠ – ଡାକ୍ତରବାବୁ ଘରେ ଅଛନ୍ତି ? (ସ୍ୱରରେ ଥିଲା ଆତୁରତା)

ହରି— ହଁ, ସେ କିନ୍ତୁ ଖୁବ୍ ବେମାର ।

ସ୍ତ୍ରୀ-କଣ୍ଠ – ଦୟାକରି ତାଙ୍କୁ ଟିକିଏ ଡାକିଦିଅନ୍ତୁ; Please ···।

ହରି— ସେ ବାହାରକୁ ଆସିବା ଅବସ୍ଥାରେ ନାହାନ୍ତି, ମେମ୍ ସାହେବ ! ଆପଣ ବରଂ ଅନ୍ୟ ଡାକ୍ତର ଡାକ···

ସ୍ତ୍ରୀ— ନା, ଯାହାହେଲେ ବି Dr. Mishraଙ୍କୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯିବାକୁ-ଦେଉଁବ—ମୁଁ ତାଙ୍କ ସହିତ ଦେଖା କରିବାକୁ ଚାହେଁ ।

ଦର— ନା, ତାଙ୍କ ସହିତ ଆପଣଙ୍କର ଦେଖା ହୋଇପାରିବ ନି ।

ସ୍ତ୍ରୀ—ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ଯିବି । ତା ନ ହେଲେ···(କହି ଦ୍ରୁତପଦରେ ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଆସିଲେ । ଦର 'ଯାଆନ୍ତୁନ, ଆଜ୍ଞା' କହି କହି ପଛେ ପଛେ ପଶିଆସିଲା । ସେ କିନ୍ତୁ କିଛି ଶୁଣିବା ଅବସ୍ଥାରେ ନ ଥିଲେ । Dr. Mishraଙ୍କ bed ନିକଟକୁ ଆସି··· 'ଡାକ୍ତର ବାବୁ, ଡାକ୍ତର ବାବୁ !' କହି ଚିତ୍କାର କରିଉଠିଲେ ଏବଂ ଡା: ମିଶ୍ରଙ୍କୁ ହଲାଇଦେଲେ । Dr. Mishra କର ଲେଉଟାଇ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକଟିକୁ ଦେଖିଲେ···)

ସ୍ତ୍ରୀ— ଆପଣ ଆସନ୍ତୁ, Doctor, ଆପଣ ଦୟା କରନ୍ତୁ । ମୋ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଜୀବନ ସଙ୍କଟାପନ୍ନ । ଆପଣ ନ ଆସିଲେ···(ହଠାତ୍ ଡା: ମିଶ୍ରଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିପାରି) ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ ! ତମେ···

ଡା: ମିଶ୍ର — ଜୟନ୍ତୀ ! ତମେ ? ଏତେ ରାତିରେ ? (ଦଶ ଜୟନ୍ତୀ ମୁହଁକୁ ବଲ ବଲ କରି ଚାହୁଁଥାଏ ! ସେ ଯେପରି କିଛି ମନେ-ପକାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି ।)

ଜୟନ୍ତୀ— ଆପଣ···ଆପଣ ଆସନ୍ତୁ Doctor, Please···

ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ— କୁଆଡ଼େ ?

ଜୟନ୍ତୀ— ମୋର ସ୍ୱାମୀ ଆଉ ମୁଁ ଟୁରରୁ ଫେରିବାବେଳେ ବାଟରେ car accident ରେ ମୋର ସ୍ୱାମୀ seriously injured ହୋଇଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ମୁଣ୍ଡରେ ଶକ୍ତ ଆଘାତ ଲାଗିଛି । ହସ୍‌ପିଟାଲରେ ଡାକ୍ତରମାନେ କହିଲେ ତାଙ୍କର brain ରେ

ଅପରେସନ୍ ଦରକାର । ଆପଣ ନ ଗଲେ ଆଉ କେହି ଏ ଅପରେସନ କରିପାରିବେନି । ଆପଣ ଦୟାକରନ୍ତୁ, Doctor, ମୋ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଜୀବନ ଆପଣଙ୍କ ହାତରେ ।

ଡା:. ମିଶ୍ର—ଆପଣଙ୍କର ଏତେ ବଡ଼ ଦୁଃଖରେ ସମବେଦନା ଜଣାଇବା ଛଡ଼ା ମୁଁ ଆଉ କିଛି ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରୁନି ।

ଜୟନ୍ତୀ— Doctor !

ଡା: ମିଶ୍ର—ମତେ କ୍ଷମା କରିବ, ଜୟନ୍ତୀ ! ବିଛଣାରୁ ଉଠିବାର ଶକ୍ତି ଆଜି ମୋର ନାହିଁ । ଦୀର୍ଘ ଦଶଦିନ ହେଲା ମୁଁ ଶଯ୍ୟାଶାୟୀ । I am now running high temperature· ମୁଣ୍ଡ ବୁଲଉଛି—ହାତ ଥରୁଛି । I am sorry, I am not in a···

ଜୟନ୍ତୀ— Doctor, Doctor ! ମୁଁ ଆପଣଙ୍କ ପାଦ ଧରି ଭିକ୍ଷା ମାଗୁଛି Doctor, ମୋ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଜୀବନ ଆପଣ ରକ୍ଷାକରନ୍ତୁ । ଆପଣ ଯେତେ ଟଙ୍କା ଚାହିଁବେ ମୁଁ ଦେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି । Please Doctor...

ଡା: ମିଶ୍ର—(ଆଘାତ ପାଇଛନ୍ତି) ଟଙ୍କା ! ! ତମେ ଫେରିଯାଅ, ଜୟନ୍ତୀ, you cann't purchase a doctor by money.

ଜୟନ୍ତୀ— (କାନ୍ଦିପକାଇଲେ) ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ, ହଜିଲା ଅତୀତକୁ ଏବେ ବି ମନ ଭିତରେ ସାଇତି ରଖି ତମେ ମୋ ଉପରେ ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବା ଆରମ୍ଭ କରୁଛ ? ? ତମର ପ୍ରେମକୁ ମୁଁ ଦିନେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲି ବୋଲି ଆଜି କ'ଣ ତୁମେ ଚାହଁ ମୋ ମୁଣ୍ଡରୁ ସିନ୍ଦୂର ଲିଭିଯାଉ, ମୋ ହାତରୁ ଶଙ୍ଖା ଛୁଟିଯାଉ ?

ଡା: ମିଶ୍ର — ଜୟନ୍ତୀ । Please stop it. ତମେ କ'ଣ ଗୃହ୍ନ ଏଇ ଦୁର୍ବଳ ଦେହ ଆଉ ଥରିଲା ହାତ ନେଇ ମୁଁ...ମୁଁ ତୁମ ସ୍ୱାମୀଙ୍କର brain operation କରିବ । ଆଉ ସେ operation ଯଦି successful ନ ହୁଏ...

ଜୟନ୍ତୀ — ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ, ମୋର ଏଇ ଚରମ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନରେ ତମେଇ ମୋର ଏକମାତ୍ର ଭରସା — ତମେଇ ମୋର ଭଗବାନ । ତେଣିକି ତମର ଇଚ୍ଛା — ମୁଁ ତ ଆଉ ତୁମକୁ ବାଧ୍ୟ କରିପାରିବିନି ।

ଡା: ମିଶ୍ର — ଜୟନ୍ତୀ...

ଜୟନ୍ତୀ — ହିଁ, ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ । ମୋ ଭାଗ୍ୟରେ ଯଦି ଥାଏ, ତା'ହେଲେ ଅକାଳରେ ମୋର ସିନ୍ଦୂର ଲିଭିଯିବ, ଶଙ୍ଖା ଭୁଟିଯିବ । ମୁଁ ଆସୁଛି, ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ, (କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଫେରିଯିବାବେଳେ)

ଡା: ମିଶ୍ର — ଅପେକ୍ଷା କର, ଜୟନ୍ତୀ, ମୁଁ ଯିବି । ତୁମର ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ବଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ମୁଁ ମୋର ସମସ୍ତ ଶକ୍ତି ଦେଇ ଚେଷ୍ଟା କରିବ । ହରି, Driverକୁ କହ ଗାଡ଼ି ବାହାର କରିବ ।

ଜୟନ୍ତୀ — ଡକ୍ଟର । (ଆନନ୍ଦରେ)

ହରି — ବାବୁ, ତମେ ଏ ଅବସ୍ଥାରେ...

ଡା: ମିଶ୍ର — ତୁ କହୁଥିଲୁ ନା ହରି, ମୁଁ ଖୁବ୍ ବଡ଼ ଡାକ୍ତର ବୋଲି । ସେବା କରିବା ତ ମୋର ଧର୍ମ । ସେଇ ରୋଗୀ, ସେଇ ରୋଗ, ସେଇ ଯନ୍ତ୍ରଣାକାତର ସ୍ୱର — ଏମାନେ ଯେ ମୋର ଘନିଷ୍ଠ ବନ୍ଧୁ (କଷ୍ଟିହୋ ବଳ ସଂଚୟ କରି ବିଛଣାରୁ ଉଠି ବସିଛନ୍ତି) ଆସ ଜୟନ୍ତୀ !

(ଦୁହେଁ ଚାଲିଯାଇଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ଯିବା ବାଟକୁ ଚାହିଁଥିଲା ହାତ । ତାର ଦୃଷ୍ଟି ଫେରିଆସିଛି ଘରକୋଣରେ ଥିବା stool ଉପରକୁ । ତା ଉପରେ ଥିଲା ଜୟନ୍ତୀଙ୍କର ତରୁଣୀ ବୟସର ଗୋଟିଏ ଫଟୋ, ଆଉ ତା' ପାଖରେ ଏକ ରକ୍ତଗୋଲାପ । ଆଲୋକ ଆସି ସେଇଠାରେ କେନ୍ଦ୍ରୀଭୂତ ହୋଇ ଦପ୍‌କରି ଲିଭିଯାଇଛି —)

ଦ୍ୱିତୀୟ ଦୃଶ୍ୟ

[ଅପରେସନ୍ ଥିଏଟର — ସମୟ ରାତି ଦୁଇଟାରୁ ବେଶୀ ହେବ । ଅପରେସନ୍ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ଜୟନ୍ତୀଙ୍କର injured ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଶୁଆଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ମଞ୍ଚରେ ଆଲୋକ ଜଳିଲା ପରେ ଦେଖାଗଲା, Dr. Mishra ଅପରେସନ୍ କରୁଥିଲେ । ପାଖରେ ଥିଲେ ଦୁଇଜଣ ସାହାଯ୍ୟକାରୀ ନର୍ସ ଓ ଜଣେ ଡାକ୍ତର । ଏକ ଗମ୍ଭୀର ତଥା ଆତଙ୍କପୂର୍ଣ୍ଣ ବାତାବରଣ — ନିସ୍ତବ୍ଧତାର ବାୟୁମଣ୍ଡଳ

ଭିତରେ ଉତ୍କଣ୍ଠାର ମୂର୍ଚ୍ଛନା । ଅପରେସନ୍ ଥିଏଟର ଆଗରେ ଉତ୍କଣ୍ଠିତ ମନ ନେଇ ପଦଚାରଣ କରୁଥିଲେ ଜୟନ୍ତୀ—ଆଖିରେ ତାଙ୍କର ଭୟ ଓ ଆକୁଳତାର ମୁହାଣି – ପାଦରେ ଚଞ୍ଚଳତା—ଛାତିରେ ଘନଘନ ସ୍ପନ୍ଦନର ଜୁଆର—କଚ୍ଛଟା ଉଦ୍ବେଗ ଆଉ କଚ୍ଛଟା ଆଶଙ୍କାର । Dr. Mishraଙ୍କ ଆଖିରେ ଥିଲା ଆଶା ଆଶଙ୍କାର ଉଦ୍ବେଳନ । ହାତ ଥରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସ୍ଥିର ରଖିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ । ଅତ୍ୟଧିକ ଦୁର୍ବଳତା ହେତୁ ସେ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲେ ସତେ ଯେପରି ସେ ପଡ଼ିଯିବେ । ତଥାପି କର୍ତ୍ତବ୍ୟନିଷ୍ଠ ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶଙ୍କ ଚେହେରାରେ ଫୁଟିଉଠୁଥିଲା ଗଭୀର ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ —ଆଉ ସେଇ ନିସ୍ତବ୍ଧତା ଭିତରେ…]

ଡା: ମିଶ୍ର — Sister, knife ! (sister knife ବଢ଼ାଇଦେଲେ — operation ଚାଲିଛି)

ଡା: ମିଶ୍ର: — ଆର୍ଟରି ଫୋର୍ସେପ୍ (sister ଆର୍ଟରି ଫୋର୍ସେପ୍ ବଢ଼ାଇ-ଦେଲେ)

ଡା: ମିଶ୍ର — Scalp retractor !

(sister ସ୍କାଲ୍ପ୍ ରିଟ୍ରାକ୍ଟର ବଢ଼ାଇଦେଲେ । ହଠାତ୍ ଡା: ମିଶ୍ରଙ୍କ ଆଖିରେ ଆତଙ୍କର ଛାୟା — ସେ ବିବ୍ରତ ହୋଇ-ଉଠିଲେ)

ଡା: ମିଶ୍ର — Dr. Rao ! The patient is sinkrng. Start blood in a jet – start Maphentin. (ରକ୍ତ ଦିଆ-ଯାଉଛି – କେତୋଟି ଉତ୍କଣ୍ଠିତ ମୁହୂର୍ତ୍ତ – ତା'ପରେ...)

ଡା: ମିଶ୍ର – O. K. Now start. ସିଜରସ୍ (Sister ସିଜରସ୍ ବଢ଼ାଇଦେଲେ)

ଡା: ମିଶ୍ର – Swales ! (Sister swales ବଢ଼ାଇଦେଲେ) ପୁଣି କେତୋଟି ନୀରବ ମୁହୂର୍ତ୍ତ--ଧୀରେ ଧୀରେ operation ସରିଯାଇଛି ଏବଂ ଶେଷ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ Dr. Mishra ନିଜକୁ ସମ୍ଭାଳି ନ ପାରି ହଠାତ୍ ବେହୋସ ହୋଇଯାଇଛନ୍ତି । Dr. Rao ଏବଂ ନର୍ସ-ମାନଙ୍କ କଣ୍ଠରେ ଏକ ଆର୍ତ୍ତ ଚିତ୍କାର... 'Dr. Mishra !

ଅନ୍ଧକାର

ତୃତୀୟ ଦୃଶ୍ୟ

[ବିଶିଷ୍ଟ କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟର ସନ୍ତୋଷ ମହାନ୍ତିଙ୍କର ପ୍ରକାଣ୍ଡ ଅଟ୍ଟାଳିକାର ଅଭ୍ୟନ୍ତର । ଏକ ପ୍ରଶସ୍ତ ବାରଣ୍ଡା ଉପରେ ପଡ଼ିଥିଲା ଦୁଇଟି

cane chair—ମଝିରେ ଗୋଟେ teapoy —ବାରଣ୍ଡାରେ କେଇଟି ଗୋଟେ ବିଦେଶୀ ଫୁଲ କୁଣ୍ଡର ସମ୍ଭାର । ସମୟ ସନ୍ଧ୍ୟା ୭ଟା । ଚେୟାର ଉପରେ ବସି ପତ୍ରିକା ପଢୁଥିଲେ ସନ୍ତୋଷ ମହାନ୍ତି ! ହାତରେ ଦାମୀ ସିଗାରେଟ —ପାଖରେ ବିଦେଶୀ ଟ୍ରାଞ୍ଜିଷ୍ଟର । ହଠାତ୍ ହାତଘଡ଼ିକୁ ଦେଖି ଟ୍ରାଞ୍ଜିଷ୍ଟର ଅନ୍ କଲେ । ଭାସିଆସିଲା—]

"ବର୍ତ୍ତମାନ ଆଧୁନିକ ସଙ୍ଗୀତ ଗାଇ ଶୁଣାଉଛନ୍ତି କୁମାରୀ ଚନ୍ଦନା ପଟ୍ଟନାଏକ । ଗୀତର ପ୍ରଥମ କେତୋଟି କଥା ହେଲା "ମୁଁ ଯେ ଲାଜକୁଳୀ ସରମୀ ଲତିକା..."

(ଘୋଷଣା ଶୁଣୁ ଶୁଣୁ ସନ୍ତୋଷ ମହାନ୍ତିଙ୍କ ଦେହ ମନରେ ଭରିଗଲା ଗୋଟାଏ ଅଜଣା ପୁଲକ—ସତେ ଅବା କୁମାରୀ ଚନ୍ଦନାଙ୍କୁ ସେ ତାଙ୍କର ଅତି ନିକଟରେ ପାଇଛନ୍ତି । ଗୀତର ଭାବସ୍ରୋତ ପ୍ରବାହରେ ନିଜକୁ ହଜାଇଦେଲେ ସେ ।)

ଗୀତ

ମୁଁ ଯେ ଲାଜକୁଳୀ ସରମୀ ଲତିକା,
ପ୍ରୀତିର ପ୍ରଦୀପ ଜଳେ ମୋ ମନର ଅନ୍ତରାଳେ
ସାଥୀ ବିନା ଏକା ଏକା । ୦ ।

ଭଲ ପାଇବାର ସ୍ୱର ଜାଗେ ମନେ
ଶତ ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ ଆଙ୍କେ ମୁଁ ଗୋପନେ

ବସେ ତାର ପଥ ଚାହିଁ
ମଳୟେ ବାରତା ଦେଇ
ବସନ୍ତେ ନ ଯାଉ ମୋର ଏ ରାକା ରଜନୀ ଏକା । ୧ ।
ଦେଖିବାକୁ ଚାହେଁ ନା ମୁଁ ଫଗୁଲା ଜହ୍ନ,
ଆସିଛି ଜୀବନେ ମୋ ନୂଆ ଫଗୁଣ,
ମୋ ମନର ଏ କାମନା ସେ କି କେବେ ଜାଣେନା
ମୋ ମନରେ ଜଳେ ଆଜ
ପ୍ରୀତିର ପ୍ରଦୀପ ଶିଖା । ୨ ।
ମୁଁ ଯେ ଲଜକୁଳୀ ସରମୀ ଲତିକା……

(ସଙ୍ଗୀତର ସେଇ ଅପୂର୍ବ ମୂର୍ଚ୍ଛନା ସନ୍ତୋଷ ମହାନ୍ତିଙ୍କୁ କରିଥିଲା ଆତ୍ମବିଭୋର—ସେ ହୁଏତ ନିଜକୁ ଭୁଲିଯାଇଥିଲେ । ଠିକ ଏଇ ସମୟରେ ଆସିଛି ପବନା—୨୦-୨୨ ବର୍ଷର ଟୋକାଟିଏ—ତାଙ୍କର ଘରୋଇ ଚାକର-cum-orderly—ହାତରେ ତା'ର ଟ୍ରେ—ଗରମ ଚା' କପ୍‌ରୁ ବାମ୍ପ ଉଠୁଥିଲା)

ପବନା— ବାବୁ, ଟି (tea)…

ସନ୍ତୋଷ— (ତା କଥା ହୁଏ ତ ଶୁଣିପାରୁ ନ ଥିଲେ) ମୁଁ ଯେ ଲଜକୁଳୀ ସରମୀ ଲତିକା…Wonderful…nice…

ପବନା— ଆଜ୍ଞା, ଟି'ଟା କୋଲ୍‌ଡ୍ (cold) ହେଇଯାଉଚି…

ସନ୍ତୋଷ—ହଁ, ଯାଉ । ଚା'ଟା ଥଣ୍ଡା ହୋଇଗଲେ ଖୁବ୍ ସୁଆଦ ଲାଗିବ । ବୁଝିଲୁ ପବନା, ମୁଁ ଆଜ ପୁରା ମୁଡ୍‌ରେ ଅଛି । ମନରେ ମୋର ଅନେକ ଛାଡି…"ପ୍ରୀତିର ପ୍ରଦୀପ ଜଳେ ତା ମନର ଅନ୍ତରାଳେ ସାଥୀ ବିନା ଏକା ଏକା…" କିଛି ବୁଝୁଛୁ

ପବନା— ହଁ ଆଜ୍ଞା, ସବୁ ବୁଝୁଛି—ସେ ଏକା ଏକା ବସି ଧୂପ ଜାଳୁଚ ।

ସନ୍ତୋଷ— (ହସି) କିଏ, ଜାଣିଛୁ ?

ପବନା— କିଏ, ଆଜ୍ଞା ? ହେଲେ ଆଜ୍ଞା, ଇଏ ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରିକ୍ ଯୁଗରେ ସେ ଗୋଟାଏ ଇଲେକଟ୍ରିକ୍ ବଲ୍ ନ ଜାଳି ଗୋଟାଏ ଧୂପ କାହିଁକି ଜାଳୁଚ କେଜାଣି··· !

ସନ୍ତୋଷ— ମୂର୍ଖ କୋଉଠିକାର ! ହଇରେ ପବନା, ଧୂପ କିଏ ଜାଳେ ଜାଣିଛୁ ?

ପବନା— ଜାଣିଚ ଆଜ୍ଞା, ମୋ ବା' କହୁଥିଲା ଯି ସନ କାର୍ତ୍ତିକ ମାସରେ ମୋ ମା ଧୂପ ଜାଳେ । ମୋ ବୋଉ ବ ଗୋଟଷେଇ କଲାବେଳେ ହାଣ୍ଡି ଶାଳାରେ ଧୂପ ଜାଳେ ।

ସନ୍ତୋଷ— (ହସି) ଅଚ୍ଛା ପବନା, ତତେ କେତେବର୍ଷ ହେଲା ?

(ଗୁ' ଖାଇଲେ)

ପବନା— ମୋ ବା' କହୁଥିଲା, ଏଇ ସାଲ ଚଇତରେ ମତେ ଊଣେଇଶି ପୂରି କୋଡ଼ିଏ ଗୁଞ୍ଜିଲା । ମୋ ବୋଉ କହଇ ମୁଁ କୁଆଡ଼େ ପିଲାଟିଏ···

ସନ୍ତୋଷ— ନା, ତୁ ପିଲା ହେବୁ କାହିଁକି ? ତୁ ତ ଗୋଟାଏ ପୁରୁଷ ପୁଙ୍ଗବ···

ପବନା— (ହସି) ଆଜ୍ଞା, ମୋ ବା' କହୁଥିଲା, ଏଇ ସାଲ ମଗୁଶିର ମାସରେ ମୋ ବାହାଘର କରିବ ବୋଲି ।

ସନ୍ତୋଷ— ସତେ ନା କଣ ?

ପବନା – ମୋ ବା' ପରା କନିଆ ଠିକ୍ କରିସାରିଛି—ମହୁଲପଡ଼ା ଧୋବା ଘରର ଝିଅ ବିମଳି ସାଙ୍ଗରେ । ମୋ ବା' ତା'ର ଗୋଟିଏ ଫଟ ମୋ କତିକି ପଠେଇଛି ।

ସନ୍ତୋଷ— କାହିଁ, ଦେଖି ? କରେ ଲାଜ କରୁଛୁ କ'ଣ ? ଦେଖା···ଦେଖା ···(ପବନା ପକେଟରୁ କାଢ଼ି ଫଟୋ ଦେଖାଉଛି) She is pretty.

ପବନା— ସେ ପେଟି ନୁହେଁ ବାବୁ, ମୋ ବା' ତାଙ୍କୁ ଭଲକରି ଦେଖିଛି । ବା' କହୁଥିଲା ସେ ପାତେଳୀ ହେଇ ଗୋରା···ଭାରି ସୁନ୍ଦର···

ସନ୍ତୋଷ— Oh suro ! She is hand some. (ଫଟୋଟାକୁ ମନଭରି ଦେଖିଲେ)

ପବନା— ହାଣ୍ଡି ... ଆଜ୍ଞା ହାଣ୍ଡି କ'ଣ ? ସେ ଫଟଟାରେ ସେ ମୁହଁକୁ ସିନା ଟିକିଏ ହାଣ୍ଡି ଭଳିଆ କରିଦେଇଛି... ନ ହେଲେ ମୋ ବା' କହୁଥିଲା ସେ କୁଆଡ଼େ ଗୋଟିଏ ଗୁଡ଼ୁଲରେ ଗଢ଼ା । ଯେତେହେଲେ ମାଇପି ଲୋକ—ଫଟ ଉଠେଇଲାବେଳେ ଲାଜ ଲାଗିବନି ! ସେ କ'ଣ ଆଉ ଆମଭଳିଆ ମରଦ ହେଇଛି···

ସନ୍ତୋଷ—ପବନା !

ପବନା—ଆଜ୍ଞା, ବିମଳି ଆପଣଙ୍କ ମନକୁ ପାଉନି ?

ସନ୍ତୋଷ—ସତରେ ପବନା, ତୋ ବିମଳି ଭାରି ସୁନ୍ଦର···A little red rose କଣ୍ଢା ବୁଝୁଛୁ ?

ପବନା—ମୁଁ ଆଜ୍ଞା ସିନା ଏଇ ଗୋଟେ ଇଂରେଜି କେଇଟା ଜାଣିଛି··· yes, no, god, tea, get out, nonsense···ହେଲେ

ଆଜ୍ଞା ଏଇ ବଡ଼ ବଡ଼ ଇଂରେଜଗୁଡ଼ା ବୁଝିପାରୁନ । ମୋ ବା'
କହୁଥିଲା, ମୁଁ ବଡ଼ ହେଲେ ବହୁତ ଇଂରେଜ ପାଠ ପଢ଼ିବ—
ସାଇବଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ମିଶିବ...

ସନ୍ତୋଷ—ଆଚ୍ଛା, ପବନା, ତୁ ଚଞ୍ଚଳ ବାହାହେଇପଡ଼—ବୁଝିଲୁ ;
ଆଉ ବାହାହେଲା ପରେ ପରେ ତୋ wife କୁ ମଧ୍ୟ ଏଠାକୁ
ନେଇଆ । କିଛି ଅସୁବିଧା ହେବନି—ବେଶ୍ ମଜାରେ ରହିବୁ ।

ପବନା—ମୋ ବା'ବି ସେଇଆ କହୁଥିଲା—ବାହାହେଲା ପରେ ମୋ
wife ମୋ ପାଖରେ ରହିବ । ମୋ ବା' ଭାରି ଭଲ ।

ସନ୍ତୋଷ—ଆଚ୍ଛା, ପବନା, ମେମ୍‌ସାହେବ ଆସିଥିଲେ ?

ପବନା—ଆସିଥିଲେ, ଆଜ୍ଞା !

ସନ୍ତୋଷ—କୋଉ ମେମ୍‌ସାହେବ ?

ପବନା—କୋଉ ମେମ୍‌ସାହେବ, ଆଜ୍ଞା ?

ସନ୍ତୋଷ—କିଛି ନ ଜାଣି ଚଟ୍‌କରି ଗୋଟେ ଉତ୍ତର ଦେଇଦେବ...ତୋ
ନାଁ ଯେମିତି ତୋ କାମ ବି ସେମିତି...useless fellow...

ପବନା—ଆଜ୍ଞା, ମୋ ବା' କହୁଥିଲା...

ସନ୍ତୋଷ—ଚୁପ୍ କର । ବା' କହୁଥିଲା ବୋଉ କହୁଥିଲା...

ପବନା—ଆଜ୍ଞା, ମୋର ଏଥିରେ ଦୋଷ କ'ଣ, କହିଲେ ? ପ୍ରତିଦିନ ତ
ଦଶ ପଚାଶ ମେମ୍ ସାହେବ ଏ କୋଠିକି ଆସୁଚନ୍ତି ଯାଉଚନ୍ତି ।
ବେଳେବେଳେ କିଏ କେମିତି ଦି' ଦିନ ଚାରିଦିନ ରହୁଚନ୍ତି ।
ମୁଁ ଏବେ କାହାକୁ କେମିତି ଚିହ୍ନିବି ଯେ ? ଖାଲି ଆଜ୍ଞା,
ସଲାମ ବଜେଇ ବଜେଇ ହାତଟା ଯାହା ଦରଜ ହେଇ-
ଯାଉଚି ।

ସନ୍ତୋଷ— Idiot ! ମୁଁ ପଚାରୁଛି, ଗୀତାଞ୍ଜଳି ମେମସାହେବଙ୍କ କଥା···

ପବନା— ଗୀତାଞ୍ଜଳି···ସେ ଆଜ୍ଞା କେମିତି ମେମସାହେବ, କହୁଛନ୍ତି ? ମୋଟା ହୋଇ ନା ପତଳା ହୋଇ ? କାଳିଆ ହୋଇ ନା···

ସନ୍ତୋଷ— ପବନା···! ଗୀତାଞ୍ଜଳିକୁ ତୁ ଆଜିଯାଏ ଚିହ୍ନିଲୁ ନାହିଁ ?

ପବନା— ସବୁ ମେମସାହେବ ଆଜ୍ଞା ମତେ ଏକାଭଳିଆ ଦିଶନ୍ତି । ସମସ୍ତିଙ୍କର ସେଇ ଖିଲି ଖିଲି ହସ—ଚପାଚପା କଥା—ମହମହ ବାସ୍ନା—ନାଲିନେଳି ପରଜାପତି ଭଳି ତ···

ସନ୍ତୋଷ—ପବନା ! ତୋ ଭଳିଆ ଗୋଟେ ମୂର୍ଖକୁ ଚାକିରି ରଖି ମୁଁ ଭୁଲ କରିଛି । ଯା ମୋ ସାମନାରୁ

ପବନା— ଆଜ୍ଞା, ଆଜି ଜଣେ ନୂଆ ମେମ୍‌ସାହେବ ଆସିଥିଲେ । ଆଗରୁ ତାଙ୍କୁ ମୁଁ ଏ କୋଠିରେ କେବେ ଦେଖିନି ।

ସନ୍ତୋଷ— ନୂଆ ମେମସାହେବ ? ତାଙ୍କ ନାଁ କ'ଣ ବୁଝିଥିଲୁ ?

ପବନା— ଆଜ୍ଞା···

ସନ୍ତୋଷ— କ'ଣ ତାଙ୍କ ନାଁ ?

ପବନା— ତାଙ୍କର ଆଜ୍ଞା ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଇଂରାଜୀ ନାଁଟାଏ । ମନେ ରହିଲି ନି... ଭୁଲିଗଲି, ଆଜ୍ଞା ! ସେ ବାଇଆଣୀ, ଆଜ୍ଞା ! ମୋ ବା' କହୁଥିଲା···

ସନ୍ତୋଷ— ପବନା···

ପବନା— ଆଜ୍ଞା, ମୋ ବା' କହୁଥିଲା, ପିଲାଦିନେ ଟାଇଫଏଡ୍ ଜର ହୋଇ ମୋର ବୁଦ୍ଧି ଊଣା ହୋଇଯାଇଚି । ନ ହେଲେ ମୋର କ'ଣ କମ୍ ବୁଦ୍ଧି ଥିଲା !

(ଏହି ସମୟରେ ବାହାରୁ May I come in sir ବୋଲି ଶୁଣାଗଲା ।)

ସନ୍ତୋଷ— Yes, yes get in ଅଶୋକ ! ପବନା, ସାନ ସାହେବଙ୍କ ପାଇଁ ଟ୍ରେ ନେଇଆ । (ପବନା ଭିତରକୁ ଗଲାବେଳେ)

ପବନା— ଆଜ୍ଞା, ସେ ନୂଆ ମେମସାହେବଙ୍କ ନାଁ ହଉଚି ମିସେସ୍...

ସନ୍ତୋଷ— ତୋ ମୁଣ୍ଡଗଣ୍ଡି । ଯା, ଟ୍ରେ ନେଇ ଆ – କହିଲୁ କ'ଣ ନା ନୂଆ ମେମସାହେବଙ୍କ ନାଁ ହଉଚି ମିସେସ୍···(ପବନା ଚାଲିଗଲା) ବସ ଅଶୋକ, ତମ ସହିତ ଗୋଟାଏ ଗୁରୁତର ପରାମର୍ଶ ଅଛି ।

ଅଶୋକ – କୁହନ୍ତୁ ସାର୍···

ସନ୍ତୋଷ – (ସିଗାରେଟ୍ ଲଗାଉ ଲଗାଉ) ଅଶୋକ, ବର୍ତ୍ତମାନ କାମର ପ୍ରେସର ଯେ କେତେ ବଢ଼ିଯାଇଛି, ତା'ତ ତମେ ନିଜେ ଅନୁଭବ କରୁଛ । ସେଇଥିପାଇଁ ଭାବୁଛି, ଜଣେ ଲେଡ଼ି ରିସେପ୍‌ସନିଷ୍ଟ ରଖିବାପାଇଁ । ତମର ମତ କ'ଣ ?

ଅଶୋକ – ଖୁବ୍ ଭଲ ହେବ, ସାର୍ !

ସନ୍ତୋଷ – ଆଉ ସେ ପୋଷ୍ଟ ପାଇଁ ମୁଁ ମନେ ମନେ ଜଣକୁ ଠିକ୍ କରି ସାରିଛି ।

ଅଶୋକ – ସେ ଭାଗ୍ୟବତୀ ମହିଳାଟି କିଏ, ଜାଣିପାରେ କି ?

ସନ୍ତୋଷ – ଯଦି କହେ ଚନ୍ଦନା ପଟ୍ଟନାୟକ ବୋଲି···

ଅଶୋକ –(ଖୁସିରେ) ମୁଁ କିନ୍ତୁ ବିଶ୍ୱାସ କରିପାରୁନି ।

ଅଶୋକ – ଅବିଶ୍ୱାସ କରିବାର କିଛି ନାହିଁ, ଅଶୋକ; ଚନ୍ଦନା is a talented girl. ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ଦାୟିତ୍ୱ ତୁଲାଇବାରେ ସେ କେବେହେଲେ ଅବହେଳା କରିବ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ତୁମର କିଛି ଆପତ୍ତି ନାହିଁ ତ ? ଯେତେହେଲେ ସେ ତୁମର ଭଉଣୀ··

ଅଶୋକ—ମୁଁ ବରଂ ବିଶେଷ ଆନନ୍ଦିତ ହେବ । କିନ୍ତୁ ଚନ୍ଦନା···

ସନ୍ତୋଷ—କ'ଣ, ରାଜି ହେବନି ? ଚନ୍ଦନାକୁ ରାଜି କରାଇବାର ଦାୟିତ୍ୱ ମୋର ।

ଅଶୋକ—କିନ୍ତୁ ସେ ଅନନ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକ ଜାଣିଲେ···

ସନ୍ତୋଷ—You mean that mad fellow···ମାନେ···ସେ ପାଗଳଟା ! ସେ କେମିତି ଅଛି ?

ଅଶୋକ—ଯେମିତି ଥିଲା; ଠିକ ସେମିତି ଅଛି । ହାତରେ ଗୋଡ଼ରେ ତାର ଲୁହାର ବେଡି । ତଥାପି ବେଳେବେଳେ ଗଣ୍ଡଗୋଳ କରୁଛି ।

ସନ୍ତୋଷ—ବେଶୀ ଗଣ୍ଡଗୋଳ କଲେ ତାକୁ ରାସ୍ତାରୁ ସଫା କରିଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ବୁଝିଲ···?

ଅଶୋକ—(ଶିହରି ଉଠିଛି) Sir···!

ସନ୍ତୋଷ—ତମେ ଆସ, ଅଶୋକ ! ଚନ୍ଦନାକୁ କହିଦେବ appointment letter ଠିକ୍ ସମୟରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିବ ।

ଅଶୋକ—O. K. Night, Sir···

ସନ୍ତୋଷ—Night···

ଚତୁର୍ଥ ଦୃଶ୍ୟ

[D. Mishra ଙ୍କ bed room—ସମୟ ସକାଳ ୮ଟା—Bed ଉପରେ ଭରଦେଇ ବସିଥିଲେ Dr. Mishra । ଦେହ ତାଙ୍କର ସାମାନ୍ୟ ଭଲ ଥିଲା—ସକାଳର ପତ୍ରିକା ଉପରେ ଆଖି ବୁଲାଉଥିଲେ ସେ । ଦେହ ଓ ମନରେ କ୍ଳାନ୍ତ ଓ ଦୁର୍ବଳତା—କପର ଗୋଟାଏ ଅସହାୟ ଆଉ ହଜିଲା ହଜିଲା ଭାବ । ଭିତରୁ ଆସିଛନ୍ତି ଚନ୍ଦନା—ବୟସ ୨୨—ସୁଶ୍ରୀ—ଜୁଲିର ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ । ହାତରେ ଟ୍ରେ—ଟ୍ରେରେ ଥିଲା Dr. Mishraଙ୍କ ପାଇଁ ହରଲିକ୍ସ ଓ କିଛି ଫ୍ରୁଟ୍ସ ଏବଂ ଜୁଲି ପାଇଁ ଲେପ୍, କେକ୍ ଓ କିଛି ବିସ୍କୁଟ୍ । ହସି ହସି ଟ୍ରେକୁ ଟି ପୟ ଉପରେ ରଖିଲା-ବେଳେ Dr. Mishra ତାଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ—]

ଡା: ମିଶ୍ର—ତୁମର ଋଣ ମୁଁ ଯେ କେମିତି ଶୁଝିବ, ଚନ୍ଦନା !

ଚନ୍ଦନା— ଆଗେ ହରଲିକ୍ସଟା ପିଇନିଅନ୍ତୁ, ତା'ପରେ ଅନ୍ୟ କଥା । ଆସ ଜୁଲି, ତମେ ବି ଖାଇନିଅ । (ଜୁଲି ଚନ୍ଦନାଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ଆସୁଥିଲା) ନ ଖାଇ ନ ପିଇ କ'ଣ ହେଲାଣି ତୁମ ଚେହେରା ! ନିଅ…(କହି ଜୁଲିକୁ Dr. Mishraଙ୍କ ପାଖରେ ବସାଇ ତା ପାଟିରେ ଗୋଟାଏ ବିସ୍କୁଟ୍ ଦେଲେ)

ଜୁଲି— ବାପା, ଚନ୍ଦନା ମାଉସୀ ଭରି ଭଲ···ମତେ ଭାରି ଭଲପାଆନ୍ତି । ମୁଁ ବି ତାଙ୍କୁ ଭରି ଭଲପାଏ । ନାଇଁ, ଚନ୍ଦନା ମାଉସୀ ?

ଡା: ମିଶ୍ର—ତମର ଏତେ ସ୍ନେହ, ଏତେ ମମତା···ସତରେ ଚନ୍ଦନା, ଯୁଗ ଯୁଗ ପାଇଁ ତମେ ମତେ ଋଣୀ କରିଦେଇଗଲ । କ'ଣ ଦେଇ ସେ···

ଚନ୍ଦନା—ଦବାର ଯଦି ଏତେ ଇଚ୍ଛା, ତେବେ ମୋର ଯେତେବେଳେ ମନହବ ମାଗିନେବି । ସେତେବେଳେ ଆଉ ମନା କରିବେନି ତ

ଡା: ମିଶ୍ର—ନା, ଚନ୍ଦନା ମୋର ଏଇ ଏକଲା ଜୀବନର ଚଲାପଥରେ ଅନେକ ଅନ୍ତର୍ଦାହ ନେଇ ମୁଁ ଚାଲିଛି ବସନ୍ତର ପୁଷ୍ପିତ ସ୍ପର୍ଶକୁ ପଛରେ ପକାଇ ଧୀରେ ଧୀରେ ଆଗେଇ ଚାଲିଛି । ପୂର୍ତ୍ତି କରିଛି ସମସ୍ତଙ୍କର ଭିକ୍ଷାପାତ୍ର । କାହାରିକୁ ନିରାଶ କରିବାର ସ୍ୱପ୍ନ ମୁଁ କେବେ ଦେଖିନି । କିନ୍ତୁ କେହି କେବେ ମୋ ମନକଥା ବୁଝିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିନି । ଆଜି ଜୀବନର ଧୂସରିତ ଅପରାହ୍ଣରେ ମୁଁ ଯେମିତି ଅନୁଭବ କରୁଛି···

ଜୁଲି—ବାପା, ଚନ୍ଦନା ମାଉସୀ ଏଇଠି ଆମ ପାଖରେ ରହିଲେ ଭଲ ହୁଅନ୍ତା ନ ? ତୁମକୁ ରୋଜ୍ ରୋଜ୍ ଜଳଖିଆ ଖାଇବାକୁ ଦିଅନ୍ତେ —ମତେ ଗେଲ କରନ୍ତେ—ମୋ ମୁଣ୍ଡ ବାନ୍ଧିଦିଅନ୍ତେ—ଗୀତ ଶିଖାନ୍ତେ—ପାଠ ପଢ଼ାନ୍ତେ—ନାଇଁ ବାପା ? ଭାରି ମଜା ହୁଅନ୍ତା । ତମେ ଏଠି ରହିବ ନା ଚନ୍ଦନା ମାଉସୀ ?

(Dr. Mishraଙ୍କ ଆଖିରେ ଚନ୍ଦନାଙ୍କ ଆଖି ମିଶିଛି । କଲ୍ଲୋଳିତ ଲାଜରେ ଚନ୍ଦନା ମୁହଁ ତଳକୁ କରିନେଲେ)

ଡା: ମିଶ୍ର—ଏ ଦୁନିଆଟା ଯଦି ଜୁଲି ଭଳି ସରଳ ହୋଇଥା'ନ୍ତା···ଚାହିଁବା ଆଉ ପାଇବା ଭିତରେ ଯଦି କିଛି ତଫାତ୍ ନଥା'ନ୍ତା···

ଜୁଲି— ବାପା, ତମେ ଚନ୍ଦନା ମାଉସୀଙ୍କୁ କହ । ତମେ କହିଲେ ସେ ଏଇଠି ରହିବେ । ମୁଁ ତାଙ୍କଠୁ ରୋଜ ରୋଜ ନୂଆ ଗୀତ ଶିଖିବି । ତମେ ଗାଇବ ନା ଚନ୍ଦନା ମାଉସୀ ?

ଚନ୍ଦନା— (ହସି) ହଁ, ନିଶ୍ଚୟ ଗାଇବି । ତମେ ଶୁଣିବ···ଆଉ ମୁଁ ଗାଇବି ନି ?

ଡା: ମିଶ୍ର—ସତରେ ଚନ୍ଦନା, ତମ ସଙ୍ଗୀତରେ ସେ ଯାଦୁକରୀ ମୂର୍ଚ୍ଛନା···

ଚନ୍ଦନା— ମୋ ଗୀତ ଆପଣଙ୍କୁ ଭଲଲାଗେ, ନା···?

ଜୁଲି— ଜାଣିଚ ମାଉସୀ, ତୁମେ ଯେତେବେଳେ ରେଡ଼ିଓରେ ଗୀତ ବୋଲ ନା, ବାପା ସେତେବେଳେ ଏକ୍‌ଦମ ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ବସି ଆଖି ବୁଜି ଗୀତ ଶୁଣନ୍ତି । କ'ଣ କହନ୍ତି, ଜାଣିଚ···"ଜୁଲି, ଚୁପ୍‌ଚାପ ବସ୍ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଚନ୍ଦନା ମାଉସୀ ଗୀତ ବୋଲିବ । ଯେବେ ପାଟି କରିବୁ ନା, ତୋ କାନ ମୋଡ଼ି ଛିଣ୍ଡେଇଦେବି ।

(କହି ଜୁଲି ହସି ଉଠିଲା···ହସିଉଠିଲେ ଡା: ମିଶ୍ର ଆଉ ଚନ୍ଦନା)

ଚନ୍ଦନା— (ପରିସ୍ଥିତି ବଦଳାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ) ସେଦିନ ରାତିରେ ଆପଣଙ୍କ ଦେହ ଏତେ ଖରାପ ହେଲା···ମତେ ଟିକିଏ ଖବର ବି ଦେଲେ ନି ! ଏଭଳି ଦୁର୍ବଳ ଦେହ ନେଇ ସେଦିନ ଅପରେସନ୍ କରି ନ ଥିଲେ କ'ଣ ଚଳି ନ ଥାନ୍ତା ?

ଡା: ମିଶ୍ର—ମୋ ସାଧନାର ସେଇ କଣ୍ଟାକିଣି ଗଡ଼ାଣି ରାସ୍ତାରେ ସେ ଥିଲା ଏକ ନିର୍ମମ ପରୀକ୍ଷାର ଚରମ ମୁହୂର୍ତ୍ତ । କାହାରି ମନରେ ଆଘାତ ଦେବାକୁ ମୁଁ କେବେ ଚାହେଁନି, ଚନ୍ଦନା ! କାରଣ ଆଘାତର ସବୁତକ ଗରଳ ପିଇ ପିଇ ମୁଁ ନୀଳକଣ୍ଠ

ହୋଇଯାଇଚ୍ଛି । ସେଦିନ ଯଦି ମୁଁ ମରିଯାଇଥା'ନ୍ତି...
(ମନଭିତରେ ଅନେକ ସ୍ମୃତିର ମନ୍ଥନ)

ଚନ୍ଦନା— ଛି, ଭଗବାନ ଆପଣଙ୍କୁ ଦୀର୍ଘାୟୁ କରନ୍ତୁ । ଗୋଟାଏ କଥା ପଚାରିବି, କିଛି ମନରେ ଭାବିବେନି ତ ?

ଡା: ମିଶ୍ର—କୁହ, ଚନ୍ଦନା !

ଚନ୍ଦନା— (ସଂକୋଚରେ) ମୁଁ ଆପଣଙ୍କର କେହି ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ କାହିଁକି କେଜାଣି ଆପଣଙ୍କୁ ଦେଖିଲା ପରେ...

ଡା: ମିଶ୍ର—(ମ୍ଳାନ ହସି) ଅନୁଭବ କରିଛ ମୋ ଛାତିରେ ଅନେକ ଯନ୍ତ୍ରଣାର ଜୁଆର...କଣ୍ଠରେ ବେଦନାର ମର୍ମରିତ କାକଳି... ଆଉ ମନଦରିଆରେ ଦୁଃଖର ଅଜସ୍ର ତରଙ୍ଗ...

ଚନ୍ଦନା— (ସମ୍ମତି ଦେଖାଇଲା ଭଳି) କିନ୍ତୁ କାହିଁକି ? କାହିଁକି ଏସବୁ ? ଯଶ, ମାନ, ସମ୍ମାନ, ପ୍ରାଚୁର୍ଯ୍ୟ...

ଡା: ମିଶ୍ର—ସବୁ ମୁଁ ପାଇଚ୍ଛି, ଚନ୍ଦନା, କିନ୍ତୁ ଏତେ ପାଇ ବି ମୁଁ ନିଃସ୍ୱ । ମୋ ଜୀବନବୀଣାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ତନ୍ତ୍ରୀରେ ହାହାକାର ମୂର୍ଚ୍ଛନା । ଆଶାର ମରୁଉଦ୍ୟାନରେ ମୋ ଭଲପାଇବାର ପ୍ରଥମ ପାରିଜାତ ମଉଳି ଯାଇଚ୍ଛି । ମୁଁ...(ଭାବାବେଗକୁ ରୋକିନେଇ) ନା, ନା, ଚନ୍ଦନା ତମେ...ତମେ ଚାଲିଯାଅ । ମତେ ତୁମେ ଭୁଲ ବୁଝିବନି । ଛାତିଫଟା ଯନ୍ତ୍ରଣାକୁ ସହି ନ ପାରି ମୁଁ ହୁଏତ ଅନେକ କିଛି କହିଯାଇଚ୍ଛି । ସେ ପ୍ରଳାପ ମୋର ମୂଲ୍ୟହୀନ... ଅର୍ଥହୀନ...

ଜୁଲି— (କିଛି ବୁଝି ନ ପାରି) ଆଚ୍ଛା, ଚନ୍ଦନା ମାଉସୀ, ବାପା ଯେ ବେଳେବେଳେ କ'ଣ ସବୁ କହନ୍ତି, ମୁଁ କିଛି ବୁଝିପାରେନା ।

ଦିନେ ଦିନେ ବୋଉ ଫଟୋ ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇ ମନକୁ ମନ କେତେ କ'ଣ କହନ୍ତି, ମୁଁ କିଛି ବୁଝିପାରେନା । ପଚାରିଲେ କହନ୍ତି, 'ଚୁପ୍, ଯା ପାଠ ପଢ଼ିବୁ ।' ବାପା ଏବେ ଖୁବ ରାଗ ହୋଇଗଲେଣି, ନୁହେଁ ଚନ୍ଦନା ମାଉସୀ ?

ଚନ୍ଦନା— ଅଚ୍ଛା, ଅଚ୍ଛା, ତମେ ଯାଅ ଜୁଲି, ୯ଟା ବାଜିଲାଣି···ଆଜି କ'ଣ ସ୍କୁଲକୁ ଯିବନି କି ?

ଜୁଲି— ନା, ଆଜି ପରା ମୋ ଝିଅ ବାହାଘର !

ଡା: ମିଶ୍ର—ଏଁ, ଝିଅ ବାହାଘର !

ଜୁଲି— ହୁଁ, ମୋର ତ ମୋଟେ ଇଚ୍ଛା ନ ଥିଲା । ସେଇ ବୁଲୁଭାଇର ଏକା ଜିଦ୍—ତା ପୁଅକୁ ମୋ ଝିଅ ବାହାହେବ ।

ଚନ୍ଦନା— (ହସି) ସତେନା କଣ ! ଭୋଜିକୁ ମତେ ଡାକିବ ନା ?

ଜୁଲି— ବରଟା ମୋ ମନକୁ ଜମା ପାଉନି । କାଳିଆ ଭୂଷୁଣ୍ଡାଟାଏ··· ପାଠ ପଢ଼ିନି···ତାର ଭଲ ଜାମାପେଣ୍ଟ ନାହିଁ । ମୋ ଝିଅ ତ କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର···ରାଣୀ ଭଳି ଦେଖାହେଉ । ମୋ ଝିଅର କେତେ ବଢ଼ିଆ ବଢ଼ିଆ ଜାମା ଅଛି···

(Dr. Mishraଙ୍କର ଭାବାନ୍ତର ହେଉଛି । ହଜିଲା ଅତୀତର କେଇଟି ଦୃଶ୍ୟ ଆଖି ଆଗରେ ନାଚିଯାଉଛି···)

ଡା: ମିଶ୍ର—ଜୁଲି ! ପାଠପଢ଼ା ହଉଚି ନା ଏଇଆ ହଉଚି ? ଯା ସ୍କୁଲକୁ !

ଜୁଲି— (ଅଭିମାନିଆ ସ୍ୱରରେ) ଆଜି ପରା ମୋ ଝିଅ ବାହାଘର··· ମୁଁ କେମିତି ସ୍କୁଲକୁ ଯିବି, କହିଲ ମାଉସୀ ? ତମେ ଟିକିଏ ବାପାଙ୍କୁ କୁହ···

ଚନ୍ଦନା— ଅଚ୍ଛା, ଆଜ ଦିନଟା ଝିଅ ବାହାଘର ପାଇଁ ତୁମକୁ ଛୁଟି । କିନ୍ତୁ କାଲିଠୁ ମନଦେଇ ପାଠ ପଢ଼ିବ ନା ? ଯେମିତି କ୍ଲାସରେ ଫାଷ୍ଟ ହେବ···

(ଜୁଲି ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ ସମ୍ମତି ଜଣାଇଲା)

ଜୁଲି— ମୋ ଚନ୍ଦନା ମାଉସୀ ଖୁବ ଭଲ···(କଣ୍ଠ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇଲା)

ଡା: ମିଶ୍ର—ଚନ୍ଦନା, ଏଇ ସ୍ନେହ, ଏଇ ମମତା ହୁଏତ ସେ ମାତୃହରା ଜୁଲି ପ୍ରାଣରେ ଭରିଦେବ ବଞ୍ଚିବାର ପବିତ୍ର ମନ୍ଦାକିନୀ, ସ୍ନେହକାଙ୍ଗାଳ ମନ ତାର ଆନନ୍ଦରେ ନାଚି ଉଠିବ । କିନ୍ତୁ

ଚନ୍ଦନା— କିନ୍ତୁ ?

ଡା: ମିଶ୍ର—ତମେ ଭୁଲିଯାଅନ୍ତି, ଚନ୍ଦନା, ଏ ସମାଜ, ଏ ସଭ୍ୟତା ଆଉ ଆଜିର ଏ ଶିକ୍ଷିତ ଦୁନିଆ···ଏମାନଙ୍କ ଆଖିରେ କିନ୍ତୁ ଫୁଟି ଉଠିବ ସନ୍ଦେହର ଅନେକ ଭଉଁରୀ । ଆମର ପବିତ୍ର ସଂପର୍କକୁ ସେମାନେ ହୁଏ ତ ଗୋଟାଏ ଭିନ୍ନ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖିବାରେ ଲାଗିବେ । ତମେ ବରଂ···

ଚନ୍ଦନା—ବେଶ୍ । ମୁଁ ଆସୁଛି ଜୁଲି ! (ଜୁଲିକୁ କୋଳେଇନେଲେ)

ଡା: ମିଶ୍ର—ମତେ କ୍ଷମା କରିବ, ତୁମ ମନରେ ଆଘାତ ଦେବାକୁ ମୁଁ ଚେଷ୍ଟାହେଲେ ଚାହିଁ ନ ଥିଲି । କିଂତୁ···

ଜୁଲି— ତମେ ପରା ଏଇଠି ରହିବ ! ମୁଁ ତୁମକୁ ଜମା ଛାଡ଼ିବନି ।

ଚନ୍ଦନା— ମୁଁ···ମୁଁ ପରେ ଆସିବି ଯେ । ଆଜି ପରା ମୋର ରେଡ଼ିଓ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ଅଛି । ସଞ୍ଜବେଳେ ମୋ ଗୀତ ରେଡ଼ିଓରେ ଶୁଣିବନି ?

ଜୁଲି— ତମେ କାଲି ଆସିବ ନା ?

ଚନ୍ଦନା— ଏଁ…ହଁ, ଆସିବ ।

ଜୁଲି— ନା; ତମେ ମହା ଠକ; ଜମା ଆସିବନି । ମୋ ରାଣ ପକାଅ; ନିଶ୍ଚେ ଆସିବ ।

ଚନ୍ଦନା—(ମ୍ଲାନ ହସି) ଆସିବ ପରା କହିଲି…

ଜୁଲି— ନା, ତମେ ମୋ ରାଣ ପକାଅ ।

ଚନ୍ଦନା—ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ଆସିବ ଜୁଲି, ମତେ ବିଶ୍ୱାସ କର ।

ଜୁଲି— ତମକୁ ମୋ ରାଣ, ନିଶ୍ଚୟ ଆସିବ ।

ଚନ୍ଦନା—ଜୁଲି ! (କୋଳେଇ ନେଲେ…Dr. Mishraଙ୍କ ଆଖିରେ ଆଖି ମିଶିଛି ।) ଆଚ୍ଛା, ମୁଁ ଆସୁଛି, ଜୁଲି ! (ଯିବାବେଳେ)

ଜୁଲି— ଟା…ଟା…(ଚନ୍ଦନା ଚାଲିଗଲେ)

ଡାଃ ମିଶ୍ର—ଜୁଲି, ତୁ ଆଜିକାଲି ବଡ଼ ଦୁଷ୍ଟ ହେଲୁଣି ।

ଜୁଲି— ହୁଁ…(ଅଭିମାନରେ) ତମେ ଭାରି ମିଛୁଆ ।

ଡାଃ ମିଶ୍ର—ଏଁ, ମୁଁ ମିଛୁଆ ? କାଇଁ, କ'ଣ ହେଲା ?

ଜୁଲି— ତମେ ପରା କହୁଥିଲ ମୋ ବୋଉକୁ ଆଣିବ ବୋଲି ? କେତେଦିନ ହେଲାଣି ?

ଡାଃ ମିଶ୍ର—ଏଁ…ହଁ, ତୋ ବୋଉ ଦେହ ବହୁତ ଖରାପ; ତା ଦେହ ଭଲ ହୋଇଗଲେ ତାକୁ ନେଇ ଆସିବା । ବୁଝିଲୁ ?

ଜୁଲି— (ହଠାତ୍) ମୋ ବୋଉ ତ ମରିଯାଇଛି ।

ଡାଃ ମିଶ୍ର—ଜୁଲି, ଏ କଥା ତତେ କିଏ କହିଲା ?

ଜୁଲି— ଆମ ପଡ଼ିଶାଘର ମଉସାଙ୍କ ପୁଅ ବୁଲୁଭାଇ ନୁହେଁ…ସେଇ କହିଲା । ଆଚ୍ଛା, ବାପା, ମୋ ବୋଉ କ'ଣ ସତରେ ମରିଯାଇଛି ?

ଡା: ମିଶ୍ର—ନା, ନା, ଜୁଲି, ତୋ ବୋଉ ବଞ୍ଚିଛି, ସେ ଆସିବ । ଜୁଲି ! ବୁଲୁଟା କଣ୍ଟି ଜାଣିନ, ବଡ଼ ଚଗଲା ମିଳଟା । ଅଚ୍ଛା, ଜୁଲି; ତୋର ପରା ଗୋଟାଏ ସାଇକେଲ ଦରକାର ?

ଜୁଲି— ବୁଲୁଭାଇ କହୁଥିଲା, ମୁଁ କୁଆଡ଼େ ଠିକ ମୋ ବୋଉ ଭଳି ଦେଖିବାକୁ । (କହୁ କହୁ ଉଠିଯାଇ ଜୟନ୍ତୀଙ୍କ ଫଟୋଟାକୁ ନେଇ-ଆସିଛି ।) ଦେଖିଲ ବାପା । ମୋ ବୋଉ କେଡେ ସୁନ୍ଦର !

ଡା: ମିଶ୍ର—ଜୁଲି ! ସେ ଫଟୋଟା ରଖିଦେ ଜୁଲି, ଯା ! ଆରେ ହଁ, ଆଜ ପରା ତୋ ଝିଅ ବାହାଘର···?

ଜୁଲି—ହଁ···ବାପା, ମତେ ଗୋଟାଏ ଟଙ୍କା ଦବନି ?

ଡା: ମିଶ୍ର—ଟଙ୍କା ? ଆରେ ଟଙ୍କା ତୁ କ'ଣ କରିବୁ ?

ଜୁଲି—ବାଃ ! ଟଙ୍କା ମୋର ବହୁତ ଦରକାର । ମୋ ଝିଅ ବାହାଘର ହବ···ଅନେକ ପଇସା ଖର୍ଚ୍ଚ ହବ···ପେଁକାଳି ବାଜିବ···ଆଲୁଅ ଜଳିବ···ବାଣ ଫୁଟିବ···

ଡା: ମିଶ୍ର—(ହସି) ଆଚ୍ଛା, ଆଚ୍ଛା, ଏଇ ନେ । (ଜୁଲି ଟଙ୍କା ନେଇ ଭିତରକୁ ଗଲାବେଳେ ଆସିଛନ୍ତି ଜୟନ୍ତୀ । ତାଙ୍କୁ ଦେଖି...)ଆସ ଜୟନ୍ତୀ, ବସ । (ଜୁଲି ଭିତରକୁ ଚାଲିଯାଇଛି) ।

ଜୟନ୍ତୀ—ଏ ବୋଧହୁଏ ଆପଣଙ୍କ ଝିଅ ? (ଜୁଲିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି)

ଡା: ମିଶ୍ର—ତୁମ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦେହ କିପରି ଅଛି ?

ଜୟନ୍ତୀ—ଆପଣଙ୍କ ଦୟାରୁ ସେ ଟିକିଏ ଭଲ ଥିଲାପରି ମନେହୁଏ ।

ଡା: ମିଶ୍ର—ସବୁ ଠିକ୍ ହୋଇଯିବ, ଜୟନ୍ତୀ, ଭଗବାନ ଚାହିଁଲେ ମାସ ଦୁଇଟା ଭିତରେ ତୁମର ସ୍ୱାମୀ ଭଲହୋଇ ଘରକୁ ଫେରିଯିବେ ।

ଜୟନ୍ତୀ—ସେଦିନ ରାତିରେ କିନ୍ତୁ ଅନେକ କଷ୍ଟ ଆପଣଙ୍କ ମନରେ ଦେଇଛି···ଅନେକ ଖରାପ କଥା ବି କହିଛି । ସେଥିପାଇଁ ଆଜି କ୍ଷମା ମାଗିନେଉଛି ।

ଡା: ମିଶ୍ର—(ଖାଲି ଟିକିଏ ହସିଲେ)

ଜୟନ୍ତୀ—ହସିଲେ ଯେ ?

ଡା: ମିଶ୍ର—ନ ହସିଲେ ମଣିଷ ଅଣନିଶ୍ୱାସୀ ହୋଇଯିବ ଯେ !

ଜୟନ୍ତୀ—ମାନେ ?

ଡା: ମିଶ୍ର—ଯନ୍ତ୍ରଣାର ଅନ୍ୟ ନାମ ହେଉଛି ହସ । ଗୁଣ୍ଠିତଳର ଅନେକ କୁହୁଳା ଯନ୍ତ୍ରଣା···ଅନେକ ଅକୁହା କଥା ସହିହୁଏନା, କି କହି ବି ହୁଏନା । ଆଉ ସେଇଥିପାଇଁ ମଣିଷ ହସେ, କାରଣ ସେ ବଞ୍ଚିବାକୁ ଚାହେଁ ।

ଜୟନ୍ତୀ—(ବୁଦ୍ଧି ପାରି) ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ, ହଜିଲା ଅତୀତଟାକୁ ଏବେ ବି ମନେରଖିଛ-?

ଡା: ମିଶ୍ର—ମଣିଷ କ'ଣ ସବୁ ଭୁଲିପାରେ ?

ଜୟନ୍ତୀ—ତଥାପି···

ଡା: ମିଶ୍ର—ତଥାପି ମୁଁ ମନେରଖିଛି । କାରଣ ଅତୀତକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ବି ମୁଁ ଭୁଲିପାରିନାହିଁ ।

ଜୟନ୍ତୀ—କ'ଣ ପାଇଁ ତାକୁ ମନେ ରଖି ?

ଡା: ମିଶ୍ର—ଅନେକ ଯନ୍ତ୍ରଣା, ତଥାପି ଭଲଲାଗେ । କାରଣ ଯନ୍ତ୍ରଣାର ଅନ୍ୟ ନାମ ହେଉଛି ହସ । ସେଇ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଭିତରେ ହିଁ ହସିଛି । ସେଇ ସ୍ମୃତି ମୋର ସମ୍ବଳ ।

ଜୟନ୍ତୀ—ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ···(ସମବେଦନାରେ)

ଡା: ମିଶ୍ର—ତମେ କ'ଣ ସେ ଅତୀତକୁ ଭୁଲିଯାଇଚ ?

ଜୟନ୍ତୀ—ମୁଁ··· ?

ଡା: ମିଶ୍ର—ହଁ, ତମେ ।

ଜୟନ୍ତୀ—ହଁ, ମୁଁ ପ୍ରାୟ ଭୁଲିଯାଇଚି । କାରଣ, ମନେରଖି ଆଉ ବା ଲାଭ କ'ଣ ?

ଡା: ମିଶ୍ର—ସବୁ ଜିନିଷରେ କ'ଣ ଲାଭକ୍ଷତିର ହିସାବ ହୁଏ ?

ଜୟନ୍ତୀ—(କଥାର ପ୍ରସଙ୍ଗ ବଦଳାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ) ମିସେସ୍ ମିଶ୍ରଙ୍କୁ ଦେଖୁନି ଯେ ?

ଡା: ମିଶ୍ର—(ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ି) Mrs. Mishra···

ଜୟନ୍ତୀ—କ'ଣ ହେଲା···?

ଡା: ମିଶ୍ର—ନା, ସେ କିଛି ନୁହେଁ ।

ଜୟନ୍ତୀ—ମୁଁ ହୁଏ ତ ଆପଣଙ୍କ ମନରେ କିଛି ଆଘାତ ଦେଇଚି । ସେଇଥିପାଇଁ···

ଡା: ମିଶ୍ର—ନା ଜୟନ୍ତୀ, ମୁଁ···ମୁଁ ଏଯାଏ ବିବାହ କରିନି ।

ଜୟନ୍ତୀ—ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ ! ଆଉ ଜୁଲି···

ଡା: ମିଶ୍ର—ସେ ମୋର ଝିଅ ।

ଜୟନ୍ତୀ—ମାନେ···?

ଡା: ମିଶ୍ର—(ହସି) ମୁଁ ଜୁଲିର ବାପା, ଆଉ ସେ ମୋର ଝିଅ ।

ଜୟନ୍ତୀ—ତମେ ଜାଣି ଜାଣି ଏତେବଡ଼ ଯନ୍ତ୍ରଣାକୁ କାହିଁକି ବରଣ କରିନେଲ, ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ ? କ'ଣ ପାଇଲ ନିଜକୁ ଜାଳି ଜାଳି ?

ଡା: ମିଶ୍ର—ଜଳିବାରେ ବି କମ୍ ଆନନ୍ଦ ନାହିଁ, ଜୟନ୍ତୀ ! ଯେ ଜଳୁଛି ସେଇ କେବଳ ଜଳିବାର ଆନନ୍ଦ ଉପଭୋଗ କରୁଛି ।

ଜୟନ୍ତୀ—(ହଠାତ୍ ନିଜର ତରୁଣୀ ବୟସର ଫଟୋକୁ ଦେଖି) ଏ ଫଟୋଟା···

ଡା: ମିଶ୍ର—ଓ···ତୁମର ସେ ଫଟୋଟା ? ଅନେକ ଦିନ ହେଲା ତୁମର ସେ ଫଟୋଟାକୁ ମୁଁ ସାଇତି ରଖିଛି, ଜୟନ୍ତୀ, ଆଜିକୁ ପନ୍ଦରବର୍ଷ ହେଇଗଲା ।

ଜୟନ୍ତୀ— ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ···

ଡା: ମିଶ୍ର—ବିଶ୍ୱାସ କର, ଜୟନ୍ତୀ, ଏଇ ଏକଲା ଜୀବନର ଅନ୍ତର୍ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ଭିତରେ ସେଇ ନିର୍ଜୀବ ଫଟୋଟା ମତେ ଦେଇଚି ବଞ୍ଚି-ରହିବାର ପାଥେୟ···ଆଗେଇଯିବାର ପ୍ରେରଣା ।

ଜୟନ୍ତୀ— କିନ୍ତୁ···

ଡା: ମିଶ୍ର—ମତେ ଖାଲି ଭଲଲାଗେ, ଆଉ ସେଇଥିପାଇଁ ନିଇତି ସକାଳେ ମୁଁ ଏଇ ଫଟୋରେ ଖୋସିଦିଏ ଗୋଟିଏ ହଜପୁଟା ରକ୍ତ ଗୋଲାପ ।

ଜୟନ୍ତୀ— ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ, ଏ ସମାଜ ଏ ସଭ୍ୟତା···

ଡା: ମିଶ୍ର—ତମେ ଠିକ୍ କହୁଚ, ଜୟନ୍ତୀ, ଏ ଦୁନିଆ ଖୁବ୍ ସଂଦେହୀ । ମୋର ନିଜର ସାମାନ୍ୟ ସ୍ୱାର୍ଥପାଇଁ ତମକୁ କାହିଁକି କଷ୍ଟ ଦେବି···ବଦ୍‌ନାମ କରିବି ?

ଜୟନ୍ତୀ— ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ···

ଡା: ମିଶ୍ର—ଏ ଫଟୋଟାକୁ ମୁଁ ସବୁଦିନପାଇଁ ଜାଳିପୋଡ଼ି ଶେଷ କରିଦେବି । ତାପରେ···

ଜୟନ୍ତୀ— ନା, ଥାଉ··· ସେ ଫଟୋଟା ସେମିତି ଥାଉ ।

ଡା: ମିଶ୍ର—ଜୟନ୍ତୀ, ଭାବିଥିଲି, ତମ ସହିତ ଆଉ କେବେ ଦେଖାହେବନି ବୋଲି; ଆଉ ଯଦି ବା ଦେଖାହୁଏ; ତା ହେଲେ ତୁମେ ମତେ ଚିହ୍ନି ପାରିବନି ।

ଜୟନ୍ତୀ— ମୋର ଗୋଟାଏ ଶେଷ କଥା ମାନିବ ?

ଡା: ମିଶ୍ର—କୁହ ।

ଜୟନ୍ତୀ— ତମେ ବିବାହ କର, ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ ! କେଉଁ ଏକ ହଜିଲା ଅତୀତର ନିଷ୍ଠୁର ସ୍ମୃତିକୁ ସାଇତି ରଖି ନିଜ ଜୀବନଟାକୁ ଛାରଖାର କରିଦିଅନା ।

ଡା: ମିଶ୍ର—(ହସି) ବିବାହ ! ଜୀବନର ଚକ ଗଡ଼ିଯାଇଚି; ଜୟନ୍ତୀ । ତମେ ସୁଖୀ ହୁଅ । ଭଗବାନ ତୁମ ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ମଙ୍ଗଳ କରନ୍ତୁ ।

ଜୟନ୍ତୀ— ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ; ତମେ ମୋର···

ଡା: ମିଶ୍ର—ତମେ···ତମେ ଆସ, ଜୟନ୍ତୀ···

(ମୁହଁ ବୁଲାଇନେଲେ । ଜୟନ୍ତୀ ନିର୍ବାକ ହୋଇ ରହିଗଲେ । ତା'ପରେ ଧୀରେ ଧୀରେ ହାତ ଯୋଡ଼ି ନମସ୍କାର କରି ବାହାରି ଚାଲିଗଲେ । ତାଙ୍କର ଯିବା ବାଟକୁ ଚାହିଁ ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶଙ୍କ ପଞ୍ଜରା ଥରାଇ ଏକ ବ୍ୟଥାଭରା ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ ବାହାରି ଆସିଲା ।)

ପଞ୍ଚମ ଦୃଶ୍ୟ

[ଅଶୋକ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଘରର ଗୋଟିଏ ଅଂଶ । ସମୟ ଘ୍ୱରଟା ହେବ । ଆଜିକ ପ୍ରାୟ ଦୁଇତିନ ଦିନ ହେବ ଚନ୍ଦନା ଡା: ମିଶ୍ରଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଇନାହାନ୍ତି । ତାଙ୍କର ମନ ଉଦାସ··· ଛାତିରେ ଅନେକ ଯନ୍ତ୍ରଣା । କୁଳ ହୁଏ ତ ତାଙ୍କର ବାରମ୍ବାର ମନେପଡ଼ୁଛି···ମନେ ପଡ଼ୁଛନ୍ତି ଡା: ମିଶ୍ର । ଛାତି ଫାଟାଇ ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ ବାହାର ଆସିଛି । ଗାଇଉଠିଛନ୍ତି···]

ମୋ ମନେ ବାଜୁଛି ଆଜ ପୀରତିର ମୁରୁଛନା
ମୋ ମନେ ଜାଗିଛି ଆଜ କେତେ ଯେ କଳପନା,

ତୁମେ କି ତା ଜାଣନା···ଜାଣନା— । ୦ ।

କ୍ଳାନ୍ତ ବିହଙ୍ଗୀ ମୁଁ ଯେ ଖୋଜିବୁଲେ ମଉଡ଼ ଖାଲି
ମୋ ମନର କୃଷ୍ଣଚୂଡ଼ା ଫୁଟିଉଠେ କେତେ ମେଲି,
ମୋ ମନ ଆକାଶେ ଆଜ ତୁମ ଛବି ଆଙ୍କିଯାଏ

ତୁମେ କି ତା ଜାଣନା···ଜାଣନା— । ୧

କହିବାକୁ ଲାଗେ ଲାଜ କହିଯାଏ ଥିର ଥିର
ତୁମକୁ ଭଲ ପାଏ ଭଲପାଏ ସାଥୀ ବୋଲି,
ମୋ ମନର ଅନ୍ତରାଳେ ମେଘର ମହ୍ଲାର ତୋଳେ

ତୁମେ କି ତା ଜାଣନା···ଜାଣନା— । ୨ ।

(ଗୀତଶେଷରେ ଚନ୍ଦନାଙ୍କ ଆଖିରୁ ଲୁହ ଝରିଯାଉଛି । ସେ ଗୀତ ବୋଲୁଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ଆସିଛି ଜୁଲି । ସେ ସ୍କୁଲରୁ ଫେରୁଥିଲା···ତା ସହିତ ହରିଆ ମଧ୍ୟ ଥିଲା । ଚନ୍ଦନାଙ୍କ ଗୀତ ଶୁଣି ଜୁଲି ବି କିଛିଟା ଅଭିଭୂତ ହୋଇପଡ଼ିଥିଲା । ଗୀତ ଶେଷରେ ଚନ୍ଦନା ହଠାତ୍ ଜୁଲିକୁ ଦେଖିପାରି ଲୁହ ଲୁଚାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁ କରୁ···)

ଚନ୍ଦନା— ଆରେ···ଜୁଲି, ତମେ କେତେବେଳେ ? ସ୍କୁଲରୁ ଫେରିଲ ବୋଧହୁଏ ? (ଜୁଲି କିନ୍ତୁ ଅଭିମାନରେ ସେମିତି ଠିଆ-ହୋଇଥିଲା । ହରିଆ ବି ଗମ୍ଭୀର) କ'ଣ ମୋ ଉପରେ ରାଗିଚ ?

(ଜୁଲିକୁ କୋଳେଇନେଲେ—ଛଡ଼େଇ ହୋଇଗଲା ଜୁଲି)

ଜୁଲି— ନା, ତମ ସାଙ୍ଗରେ ମୁଁ ଜମା କଥା ହେବିନି । ତମେ ଭାରି ମିଛୁଆ । ସେଦିନ ତମକୁ ଏତେ ରାଣ ପକେଇଲି, ତମେ ଆସିବ ବୋଲି କହିଲ, ହେଲେ ତିନିଦିନ ହେଲାଣି ତମ ଦେଖାନାହିଁ—ତମେ ପରା ମୋ ରାଣ ପକେଇଥିଲ ଆସିବ ବୋଲି ?

ଚନ୍ଦନା— ଜୁଲି, ମୋ···ମୋ ଦେହ ବହୁତ ଖରାପ ଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ ଯାଇପାରିଲିନି ।

ଜୁଲି— ଏବେ ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ଯିବ ନା ?

ଚନ୍ଦନା— ବର୍ତ୍ତମାନ ? ଆଚ୍ଛା, ଜୁଲି, ତମେ ସ୍କୁଲରୁ ଫେରୁଚ ପରା ! ତମପାଇଁ ଟିକିଏ ଜଳଖିଆ ଆଣେ···

ଜୁଲି— ନା, ମୁଁ ତମ ହାତରେ ଜମା ଖାଇବିନି । ତମେ ଆମ ଘରକୁ ନ ଗଲେ ମୁଁ ତମ କଥା କିଛି ଶୁଣିବିନି ।

ହରି— ସେ ବାୟାଣୀଟା କିଛି ଶୁଣିବନି ଦେଈ, ଘର ଏକଜିଦିଆ । ତିନି ଦିନ କାଳ ତମକୁ ଝୁରି ଝୁରି ସେ ଏକଦମ କଣ୍ଟା ହୋଇଗଲାଣି । ତା ମନ କଥା କ'ଣ ତମେ କିଛି ବୁଝିପାରୁନ ? କାହିଁକି ଏତେ ସ୍ନେହ ଲଗେଇଲ, ଦେଈ ?

ଚନ୍ଦନା—ହରି···

ହରି—ହଁ ଦେଈ, ଆଜ ତା'ର ଏକାଜିଦ୍, ଚନ୍ଦନା ମାଉସୀ ଘରକୁ ଯିବ । ଆଜି ସକାଳେ ସେ କ'ଣ କମ୍ କାନ୍ଦିଚି ! ମା ଛେଉଣ୍ଡ ପିଲାଟା ଟିକିଏ ସ୍ନେହପାଇଁ କେତେ ଯେ କଲବଲ ହଉଚି···ତମେ ଚାଲ ଦେଈ !

ଚନ୍ଦନା—ମୁଁ ସବୁ ବୁଝୁଚି ହରି, ତଥାପି ମୁଁ ଯାଇପାରିବିନି । କାରଣ···

ହରି—ଜୁଲିକୁ ଛାଡ଼ି ତମେ ରହିପାରିବନି,ଦେଈ ! ଯୋଉ ସ୍ନେହଡୋରିରେ ତମେ ତାକୁ ବାନ୍ଧିଦେଇଚ ସେଇ ସ୍ନେହ ତମକୁ କାନ୍ଦେଇବ, ଦେଈ, ତମେ ଜୁଲିକୁ ଛାଡ଼ି କେବେ ରହିପାରିବନି ।

ଚନ୍ଦନା—ମୁଁ ବେଶ୍ ପାରିବି , ହରି, ମୁଁ ବେଶ୍ ପରିବି । (କଣ୍ଠରୋଧ ହୋଇ କାନ୍ଦିଉଠିଛନ୍ତି)

ଜୁଲି—ଚନ୍ଦନା ମାଉସୀ ! ତମେ କାନ୍ଦୁଚ ? ତମର କ'ଣ ହୋଇଚି, ମାଉସୀ ?

ଚନ୍ଦନା—କିଛି ନାଇଁରେ ମା, କିଛି ନାଇଁ ।

ଜୁଲି—ତମେ କାନ୍ଦିଲେ ମୁଁ ଜମା ସହିପାରିବି ନି ମାଉସୀ, ମୁଁ ତୁମକୁ ବହୁତ ଭଲପାଏ ।

ଚନ୍ଦନା— ଜୁଲି ! (କହି ପୁଣି ଥରେ କୋଳେଇନେଲେ)

ହରି— ଦେଈ, ମୋର ଗୋଟାଏ ସାନକୁହା ମାନିବ ? ମୁଁ ଗୋଟେ ଚାକର ହେଲେ ବି ବୟସରେ ତମଠାରୁ ଅନେକ ବଡ଼···ତମ ବାପ ସମାନ । ଜୀବନରେ ଅନେକ ଦେଖିଚି···ଅନେକ ଶିଖିଚି । ତମେ ଚାହିଁଲେ ମୋ ବାବୁଙ୍କର ଉଜୁଡ଼ା ସଂସାର ପୁଣିଥରେ ହସିଉଠିବ । ଜୁଲି ମା ମୋର ଆନନ୍ଦରେ ନାଚି ଉଠିବ । (ଅନନ୍ତ ପଛନାପୂକ ଉହାଡ଼ରେ ରହି ଶୁଣୁଛନ୍ତି)

ଚନ୍ଦନା— ନା, ନା, ହରି, ତା ହେଇପାରେନା । ତୁ କିଛି ଜାଣୁନା, ହରି !

ହରି— ମୁଁ ସବୁ ଜାଣିଛି, ଦେଈ ! ମୁଁ ପରା ବୁଢ଼ା ହେଇଗଲିଣି···ମୁଁ ଘର ସଂସାର କରିଚି···ପୁଅ ଝିଅ, ନାତି ନାତୁଣୀ । ମୋ ବାବୁଙ୍କ ମନକଥା ମୁଁ ବୁଝିବିନି ତ ଆଉ କିଏ ବୁଝିବ ! କେତେ ଦୁଃଖକୁ ଚାପିରଖି ସେ ହସନ୍ତି ତମେ ଜାଣିଚ ? ଏଇ ଡିନିଦିନ ହେଲା ବାବୁ ବି ତମକୁ ଖୋଜୁଚନ୍ତି, ଦେଈ ! ତୁଣ୍ଡ ଖୋଲି ସିନା କହିପାରୁନାହାନ୍ତି, ହେଲେ ମୁହିଁ ତାଙ୍କର କହୁଚି··

ଚନ୍ଦନା— ହରି, ବାବୁଙ୍କ ଦେହ କେମିତି ଅଛି ? ତାଙ୍କ ଖାଇବା ପିଇବାର ଯତ୍ନ ନଉଥିବୁ···ଠିକ୍ ସମୟରେ ଔଷଧ ଦଉଥିବୁ ।

ଜୁଲି— ତମେ ଜାଣିନ, ମାଉସୀ, ବାପାଙ୍କୁ କାଲି ରାତିରୁ ପୁଣି ଜର ହେଇଚି । ବହୁତ ବାନ୍ତି କଲେ···ମୁଣ୍ଡ ବୁଲାଇ ଖଟରୁ ପୁଣି ଥରେ ପଡ଼ିଗଲେ···

ଚନ୍ଦନା— ଜୁଲି··· !

ହରି— ତମେ ଚାଲ, ଦେଈ, ତମେ ନ ଗଲେ ବାବୁ ମୋର···

ଚନ୍ଦନା— ହରି, ତୋ ବାବୁଙ୍କର ଅମଙ୍ଗଳ କାମନା ମୁଁ କେବେହେଲେ କରିପାରିବିନି । କାରଣ ମୁଁ ନାରୀ···ଜାୟାଜନନୀର ପବିତ୍ର ମମତା ମୋ ଭିତରେ ଭରିରହିଛି । ତଥାପି···

ହରି— ଭଗବାନ ଚାହିଁଲେ ସବୁ ଠିକ୍ ହୋଇଯିବ,ଦେଖିଓ, ତାଙ୍କର ସେ ଉଜୁଡ଼ା ସଂସାର ପୁଣି ଥରେ ସଜାଡ଼ି ହୋଇଯିବ ।

ଜୁଲି— ତମେ ଚାଲ ଚନ୍ଦନା ମାଉସୀ, ତମକୁ ମୋ ରାଣ, ଚାଲ ।

ଚନ୍ଦନା— ମୁଁ ଯିବ ଜୁଲି, ନିଶ୍ଚୟ ଯିବି । ଯେ ଯାହା କହୁ ପଛେ ତମ ପାଇଁ ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ଯିବି । ଚାଲ...

ଜୁଲି— ମୋ ଚନ୍ଦନା ମାଉସୀ ଭାରି ଭଲ ।
(ହରି ଓଠରେ ତୃପ୍ତିର ହସ ଫୁଟିଉଠିଛି । ଏହି ସମୟରେ ଆସିଛନ୍ତି ଅନନ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକ—ଚନ୍ଦନାର ବାପ ।)

ଅନନ୍ତ— କୁଆଡ଼େ ଯାଉଛୁ, ମା ?

ଚନ୍ଦନା— ବାପା, ତମେ ଏଠିକି କାହିଁକି ଆସିଲ ? ଭିତରକୁ ଚାଲ ।
(ଜୁଲି ଉପରେ ଚନ୍ଦନାକୁ ଜାବୁଡ଼ିଧରିଛି)

ଅନନ୍ତ— ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ତ ଦେଲୁନି, ମା ?

ଚନ୍ଦନା—ମୋର ବାହାରେ ଟିକିଏ କାମ ଅଛି । ଘଣ୍ଟାଏ ପରେ ଫେରିବି ।

ଅନନ୍ତ—ଏ ଦୁନିଆଁଟା ଖୁବ୍ ସ୍ୱାର୍ଥପର, ମା ! ଆଉ ଯୋଉମାନଙ୍କର ସ୍ୱାର୍ଥ ସାଧନ ପାଇଁ ତୁ ନିଜକୁ ଆହୂତି ଦଉଚୁ, ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ୱାର୍ଥ ହାସଲ ହୋଇଗଲେ ଯେ ଯାହା ବାଟରେ ଚାଲିଯିବେ । ଖାଲି ତୁ ରହିଯିବୁ...ଏକୁଟିଆ । ଆଖିରୁ ଲୁହ ଢାଳିବୁ...ରକ୍ତ କାନ୍ଦିବୁ...ତିଳ ତିଳ ହୋଇ ଜଳିଯିବୁ ।

ଚନ୍ଦନା—(ଜୁଲି ଡରୁଥିବା ଦେଖି) ଭୟ କରନି ଜୁଲି, ସେ ମୋର ବାପା ।

ଜୁଲି— ସେ କ'ଣ ପାଗଳ ହୋଇଯାଇଛନ୍ତି ?

ଚନ୍ଦନା— ଏଁ ? ହଁ, ତାଙ୍କର ଦେହ ଟିକିଏ ଖରାପ ଅଛି ।

ଅନନ୍ତ—(ଠୋ ଠୋ ହୋଇ ହସୁଛନ୍ତି) ମୁଁ ପାଗଳ ହେଇଯାଇଚି ! ଆଉ ତୁ ? ଆଉ ତୁ ବି ପାଗଳ ହେଇଯାଇଚୁ ମା ! ଗୋଟାଏ ଅଜଣା ଅଶୁଣା ପିଲାପାଇଁ ନ ହେଲେ ଗୋଟାଏ ପରିଚୟହୀନ ପୁରୁଷପାଇଁ···ଆମେ ଦିହେଁ ପାଗଳ । ଆମ ଭିତରେ ତଫାତ୍ କୋଉଠି, କହିପାରିବୁ ମା !

ଜୁଲି— ମାଉସୀ; ମତେ ଭାରି ଡରମାଡୁଚି । ତମର ବାପା···

ଅନନ୍ତ— (ଜୁଲିକୁ ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖି) ଏଇ ଝିଅଟି ? ଏ ଝିଅଟି କିଏ, ମା ?

ଚନ୍ଦନା— ଡା: ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ ମିଶ୍ରଙ୍କ ଝିଅ ।

ଅନନ୍ତ— କିନ୍ତୁ ମା; ଠିକ୍ ସେଇ ମୁହଁ···ସେଇ ଆଖି···ସେମିତି ଚଉଡ଼ା କପାଳ··· (ଧୀରେ ଧୀରେ ଜୁଲିଆଡ଼କୁ ଆସୁଥିଲେ)

ଚନ୍ଦନା— ବାପା, ତମେ କାହା କଥା କହୁଚ ?

ଅନନ୍ତ— ଏଁ, ନା, ନା, ମା, ମୋର ହୁଏ ତ ଭୁଲ ହେଇଚି ।

ହରି— ତମେ ଚାଲ ଦେଈ, ଅନେକ ଡେରି ହେଲାଣି । ବାବୁ ତେଣେ···

ଚନ୍ଦନା— ଚାଲ ଜୁଲି, ଚାଲ···(ଚାଲିଗଲେ)

ଅନନ୍ତ— ଯା ମା, ଯା । ଚାଲିଲାବେଳେ ବାଟ ଦେଖି ଦେଖି ଚାଲୁଥିବୁ, ମା ; ତା ନ ହେଲେ ଏଇ ଖାଲଢିପ ରାସ୍ତାରେ ଗୋଡ଼ ଖସି ପଡ଼ିଯିବୁ···ଗୋଡ଼ହାତ ଭାଙ୍ଗି ଚୂନା ହେଇଯିବ ମା, କେହି ତତେ ଉଠେଇବାକୁ ଆସିବେନି । କାରଣ ଆମେ ଗରିବ··· ନିଃସହାୟ···(କହି ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲେ)

(ମଞ୍ଚର ଆଲୋକ ଲିଭିଯାଉଛି)

ଷଷ୍ଠ ଦୃଶ୍ୟ

[ସମୟ ନିଶାର୍ଦ୍ଧ । ବିଶିଷ୍ଟ କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟର ସନ୍ତୋଷ ମହାନ୍ତଙ୍କର ଶୟନକକ୍ଷ । ଆଧୁନିକ ରୁଚିରେ ସଜ୍ଜିତ ଶୟନ କକ୍ଷରେ Night lamp ଜଳୁଥିଲା । ପଲଙ୍କ ଉପରେ ଶୋଇଯାଇଥିଲେ ସନ୍ତୋଷ ମହାନ୍ତି । ରାତିର ନିସ୍ତବ୍ଧତା ଭେଦ କରି ଅନେକ ଦୂରରୁ ଭାସିଆସିଲା ଏକ କରୁଣ ସଙ୍ଗୀତର ମୂର୍ଚ୍ଛନା । ତା'ପରେ ମନେହେଲା, ସତେ ଯେପରି ମାଡ଼ିଆସୁଛି ଏକ ଅଦିନ ଝଡ଼ର କୁଆର । ଝରକାର ପରଦା ସବୁ ପବନରେ ଉଡ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା । ପରେ ପରେ ଏକ ଭୟାବହ ସଙ୍ଗୀତର ମୂର୍ଚ୍ଛନା ପରିବେଶକୁ ଆହୁରି ଭୟଙ୍କର କରିତୋଳିଲା । କେଉଁ ଏକ Night-watchman ସମୟର ସଙ୍କେତ ଦେଲା···ଠନ୍ ଠନ୍ ହୋଇ ୧୨ଟା ବାଜିଲା । ସନ୍ତୋଷ ମହାନ୍ତଙ୍କ ଝରକା ନିକଟରେ ଦେଖାଗଲା ଏକ ଅବଗୁଣ୍ଠନବତୀ ନାରୀମୂର୍ତ୍ତି । ତାର ଆଲୁଳାୟିତ କେଶରାଶି ପବନରେ ଫର୍ ଫର୍ ହୋଇ ଉଡୁଥିଲା—ସମସ୍ତ ଶରୀର ତାର ଶୁଭ୍ର ବସ୍ତ୍ରରେ ଆବୃତ ଥିଲା । ତା'ପରେ···]

ନାରୀ— (ଖୁବ୍ ଚୁପାଗଳାରେ) ସନ୍ତୋଷ···ସନ୍ତୋଷ···ସନ୍ତୋଷ ! ଆରେ, ଉଠ ମୁଁ ଆସିଚି, ସନ୍ତୋଷ ! ମୁଁ ତୁମର ସେଇ

ପ୍ରୀତିପୂଜାରଣୀ···ଯୁଗ ଯୁଗ ଧରି ତୁମର ପ୍ରତୀକ୍ଷା କରିଚି··· ଉଠ । ତୁମକୁ ମୋ ରାଣ । ଦେଖିଲ, ଆକାଶରେ ଆଜି ପୁନେଇ ଜହ୍ନର ଝରଣା···ଚନା ଚନା ତାରାଫୁଲର ଶେଯଘଣି । ଘର ଭିଲାଗୁଚି । ଏ···ଇ···, ଉଠନା ! ରଜନୀଗନ୍ଧାର ଭୁରୁ ଭୁରୁ ବାସ୍ନା···ନଶୀକନ୍ୟାର ସଂଗୀତ··· ମଧୁମାଳତୀର ଖୁରୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ···ଉଠ ! ଆରେ, କେଡ଼େ ଅଲସୁଆ ମ ! ଆଜି ଟିକଏ ପରେ ଚିରି ରାତି ପାହିଯିବ । ସନ୍ତୋଷ···ସନ୍ତୋଷ···ସନ୍ତୋଷ···:

ସନ୍ତୋଷ—(ହଠାତ୍ ନିଦରୁ ଉଠିପଡ଼ି) କିଏ ? କିଏ ?

ନାରୀ— ମୁଁ ଆସିଚି, ସନ୍ତୋଷ । ମୋର ତନୁଲତାରେ ଆଜି ଯୌବନର ଅପରନ୍ତି ଜୁଆର···ମୋ ଆଖିରେ କାମନାର ଅଜସ୍ର ତରଙ୍ଗ··· ଭଲପାଇବାର ପୁଷ୍ପାଞ୍ଜଳି ଧରି ମୁଁ ଆଜି ତୁମ ପାଇଁ ସାଜିଚି ଅଭିସାରିକା । ଆସ···ଆରେ, ଆସନା ! କ'ଣ ଲାଜ କରୁଚ ?

ସନ୍ତୋଷ—(ଭୟରେ) କିଏ ? କିଏ·ତୁମେ ? ତୁମେ କ'ଣ ଭୂତ ?

ନାରୀ— (ଖିଲ ଖିଲ ହୋଇ ହସିଉଠିଚି) ମତେ ଚିହ୍ନି ପାରୁନ ? ଏତେ ଶୀଘ୍ର ସବୁ ଭୁଲିଗଲ ? ଆଜକୁ ଠିକ୍ ସାତବର୍ଷ ତଳେ···

ସନ୍ତୋଷ—(ମନେପକାଇଲା ଭଳି) ସାତ ବର୍ଷ ତଳେ···

ନାରୀ— ହଁ, ସାତବର୍ଷ ତଳେ···ଯାହାର ରକ୍ତମାଂସକୁ ପଲ ପଲ କରି ଉପଭୋଗ କରି ଗଲ, ଯାହାର କୁମାରିତ୍ୱକୁ ତିଳ ତିଳକରି ନିଃଶେଷ କରି ଯାହାକୁ ତୁମେ ଦେଇଥିଲ ଅବାଞ୍ଛିତ ମାତୃତ୍ୱର ଅମୃତ···ତାକୁ ତୁମେ ଆଜି ଚିହ୍ନି ପାରୁନ ?

ସନ୍ତୋଷ—(ଭୟରେ ଥରିଉଠିଶ) ତମେ···(ଚିହ୍ନିପାରିଚ ବୋଧହୁଏ) ?

ନାରୀ— ହଁ, ମୁଁ···ଯାହାର ସାମାନ୍ୟ ସ୍ପର୍ଶ ପାଇଁ ତମ ସ୍ନାୟୁର ସେ ନିସ୍ତବ୍ଧ ସହରରେ ଅନେକ ଉତ୍ତେଜନାର ତରଙ୍ଗ ଉଠୁଥିଲା···ଯାହାର ସେ ଅସହାୟ ଦେହଟା ଉପରେ ତୁମେ ବୁହାଇଦେଇଥିଲ ଅତ୍ୟାଚାରର ଝରଣା । ମୁଁ ସେଇ ସଂଗୀତା ।

ସନ୍ତୋଷ—(ପାଟି ଖନି ମାରିଯାଇଛି) ସଂଗୀତା ! ତୁମେ···ତୁମେ ବଞ୍ଚିଛ ?

ନାରୀ— (ଖିଲ ଖିଲ ହୋଇ ହସିଉଠିଛି) ଭୟ କରନି, ସନ୍ତୋଷ ! ମୁଁ ତ ଅନେକ ଦିନ ତଳେ ମରିଯାଇଚି···ଯୋଉଦିନ ତୁମ ରକ୍ତର ସନ୍ତାନକୁ ଜନ୍ମ ଦେଲି, ଠିକ୍ ସେଇଦିନ । ମନେଅଛି ସନ୍ତୋଷ ? ସେଦିନ ବି ଆଜି ଭଳି ଆକାଶରେ ଥିଲା ପୁନେଇ ଜହ୍ନର ଜୁଆର ।

ସନ୍ତୋଷ— ସଂଗୀତା···

ନାରୀ— ହଁ, ସନ୍ତୋଷ ! ସେଦିନ ରାତିରେ ଝିପି ଝିପି ବର୍ଷା ହେଉଥିଲା, ଆଉ ମୋର ମାଟିର ଦେହଟାକୁ ନିର୍ଜନ କାଠଯୋଡ଼ି ବାଲିରେ ବିଲୁଆ କୁକୁର ଝୁଣି ଝୁଣି ଖାଇଗଲେ ।

ସନ୍ତୋଷ— ସଂଗୀତା, ତମେ ଏସବୁ···

ନାରୀ— ମୁଁ ସବୁ ଜାଣିଚି, ସନ୍ତୋଷ, ଦୁନିଆ ଆଖିରେ ମୋ ମୃତ୍ୟୁ ସିନା ରହସ୍ୟାବୃତ ହୋଇ ରହିଗଲା, ହେଲେ ମୋ ଆଖି ଦୁଇଟାକୁ ଫାଙ୍କିଦେବା ଏତେ ସହଜ ନୁହେଁ । ତମେ ନିଜେ ପରି ମତେ ବିଷ ଦେଇ ମାରିଦେଲ ! ମୋ ଭଲପାଇବାର ତମେ ଏଇ ପ୍ରତିଦାନ ଦେଲ, ସନ୍ତୋଷ ?

ସନ୍ତୋଷ— ନା, ମିଛକଥା । ମୁଁ ତମକୁ ଚିହ୍ନେନା, ମୁଁ ତମକୁ ଜାଣେନା, ତମେ ଚାଲିଯାଅ···Be off······

ନାସ୍ତି— (ଖିଲ ଖିଲ ହସି) ଚିହ୍ନନ ! ଜାଣନ ।

ସନ୍ତୋଷ—(ଚଢ଼ାଗଳାରେ) ସଂଗୀତା··· ।

ନାସ୍ତି— ତମ କାମ ତ ମୋ'ଠି ଶେଷ ହୋଇଯାଇଚି । କିନ୍ତୁ ମୋର ଯେ ଅନେକ କାମ ତମ ପାଖରେ ବାକିପଡ଼ିଚି । ମୁଁ ଯେ ଗୋଟାଏ ଅତୃପ୍ତ ଆତ୍ମା । ମୋ ମନରେ ଏବେ ବି ସୁନାର ସଂସାର ଗଢ଼ିବାର ନିଶା···ମୋ ଆଖିରେ ଏବେ ବି ଅଭିସାରିକାର ସ୍ୱପ୍ନ... ମୁଁ ଏବେ ବି ତୁମର ପ୍ରତୀକ୍ଷା କରୁଚି, ସନ୍ତୋଷ, ଆସ

ସନ୍ତୋଷ – ତମେ ଚାଲିଯାଅ... ନଚେତ୍... (କିମ୍ବା ତକିଆତଳୁ ପିସ୍ତଲ ବାହାର କରିଛନ୍ତି)

ନାସ୍ତି— (ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ହସିଉଠିଚି ରିଭଲ୍‌ଭର୍ ! ତମର ସେ ଦାମୀ ରିଭଲ୍‌ଭର୍‌ର ଗୁଳି ମୋର କିଛି କ୍ଷତି କରିପାରିବନି, ସନ୍ତୋଷ କାରଣ ମୁଁ ଅଶରୀରୀ । (ସନ୍ତୋଷ ଧୀରେ ଆଗେଇ ଯିବାବେଳେ) (ରୁକ୍ଷଗଳାରେ) ସନ୍ତୋଷ । ମୁଁ କାହିଁକି ଆସିଚି ଜାଣ :: ମୁଁ ନେବି ଚରମ ପ୍ରତିଶୋଧ । ତମେ ସିନା ମତେ ମାରିଦେଲ; କିନ୍ତୁ ମୁଁ ତୁମକୁ ସାରାଜୀବନ ଧରି ଜଳେଇ ପୋଡ଼େଇ ମାରିବି । ତମେ ଜଳିବ ସନ୍ତୋଷ, ଜଳି ଜଳି ଅଙ୍ଗାର ହୋଇଯିବ···ଶଠ, ପ୍ରବଞ୍ଚକ, ହତ୍ୟାକାରୀ !

ସନ୍ତୋଷ—(ଚିତ୍କାର କରି) ସଂଗୀତା··· ! (fire କରନ୍ତି । ନାସ୍ତି-କଣ୍ଠରେ ଉଚ୍ଛୁଳା ହସ—ହୁଏ ତ ବହୁଦୂରର)

ନାସ୍ତ— ସଂଗୀତା ମରିପାରେନା, ସନ୍ତୋଷ, ସେ ଅମର···ସେ ଅବିନାଶୀ ଆମର ପୁଣି ଦେଖାହେବ···ସେଇ ନିର୍ଜନ ପାର୍କ, ନ ହେଲେ ସେ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାଭିଜା ବେଳାଭୂମିରେ, ଯେଉଁଠି ତୁମେ ପ୍ରଥମେ ମୋ ସରଳ ବିଶ୍ୱାସରେ ଗରଳ ଭରିଦେଇଥିଲ । (ଚାଲିଯାଉଛି ଛାୟାମୂର୍ତ୍ତି)

ସନ୍ତୋଷ— (ଉତ୍ତ୍ୟକ୍ତ ହୋଇ) No, Never ! I will kill you··· (ଉତ୍ତେଜନାରେ ସନ୍ତୋଷ ମହାନ୍ତିଙ୍କର ସାରା ଶରୀର ଥରୁଥିଲା । କପାଳରେ ବିନ୍ଦୁ ବିନ୍ଦୁ ଝାଳ । ପାଟି ଅଠା ଅଠା ହୋଇ-ଯାଇଥିଲା । ଏହି ସମୟରେ ଭିତରୁ ଆସିଛନ୍ତି ଅଶୋକ ପଟ୍ଟନାଏକ, ସନ୍ତୋଷ ମହାନ୍ତିଙ୍କ Private Secretary... ହାତରେ ଗୁଳିଭରା ବନ୍ଧୁକ···ଦେହରେ ରାତିର ପୋଷାକ··· ଆଖିରେ ସଦ୍ୟନିଦ୍ରାର ପ୍ରଲେପ ।)

ଅଶୋକ— କ'ଣ ହେଲା, ସାର୍, ଆପଣ ଏମିତି ଥରୁଛନ୍ତି କାହିଁକି ? ମୁଁ firingର ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲି ଯେ !

ସନ୍ତୋଷ—ଏଁ···କିଏ ? ଓ, ଅଶୋକ, ତମେ ?

ଅଶୋକ—କ'ଣ ହେଲା, ସାର୍ ? କଣ କଲେ···

ସନ୍ତୋଷ—ସେ ଆସିଥିଲା···

ଅଶୋକ—କିଏ···କିଏ ଆସିଥିଲା ?

ସନ୍ତୋଷ—ଏଁ ନା, କେହି ନୁହେଁ । ମତେ ଗିଲାସେ ପାଣି ଦେଇ-ପାରିବ ? (Bed side table ଉପରେ ଥିବା ପାଣିଗ୍ଲାସ ଉଠାଇ ଦେଉଛି) ଅଶୋକ, ଆମେ ଏଠୁ ଚାଲି ଚାଲିଯିବା । ମୋର ଯେମିତି ମନେହୁଏ···

ଅଶୋକ—But why ? କ'ଣ ହେଇଚ, ସାର୍ ?

ସନ୍ତୋଷ—ପ୍ରେତ···ପ୍ରେତାତ୍ମା ! ତୁମେ କଣ୍ଟୁ ଶୁଣିପାରନ ଅଶୋକ, ତା'ର ସେ ଖିଲ ଖିଲି ହସ···ଫିସ୍ ଫିସ୍ କଥା···ତାର ସେ ଜଳନ୍ତା ଆଖି ଦୁଇଟା···!

ଅଶୋକ—ଆପଣେ ପାଗଳ ହେଲେ ସାର୍, ଭୂତପ୍ରେତ ଏଠିକି ଆସିବେ କାହିଁକି ? ତା'ଛଡ଼ା ଏ ବିଜ୍ଞାନଯୁଗରେ ଏ ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସ ଉପରେ ଆପଣ···

ସନ୍ତୋଷ—ଅନ୍ଧବିଶ୍ୱାସ ! ମୁଁ ନିଜ ଆଖିରେ ଦେଖିଛି···କାନରେ ଶୁଣିଛି···

ଅଶୋକ—ତା ହୁଏ ତ ଆପଣଙ୍କ ମନର ଦୁର୍ବଳତା ।

ସନ୍ତୋଷ—ନା ।

ଅଶୋକ—ହୁଏ ତ ଗୋଟାଏ ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନ ହୋଇପାରେ ।

ସନ୍ତୋଷ—ନା, ନା, It is true. It is a reality···ତାର ସେ ଅତୃପ୍ତ ଆତ୍ମାଟା ଏବେ ବି ଘୂରିବୁଲୁଚି । ସେ ନିଶ୍ଚୟ ଦିନେ ନା ଦିନେ ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବ ।

(ଏହି ସମୟରେ ଦୂରରୁ ନାୟିକାର ବିଦ୍ରୂପଭରା ଉଚ୍ଛୁଳା ହସ)

ଶୁଣୁଛ, ଶୁଣୁଛ ଅଶୋକ ତା'ର ସେ ଉଦ୍ଧତ ହସ ! ସେ ମତେ ବିଦ୍ରୂପ କରୁଚି । But I will shoot her···

(ଘନ ଘନ firing ମଧ୍ୟରେ ଆଲୋକ ଲିଭିଯାଇଚି)

ସପ୍ତମ ଦୃଶ୍ୟ

[ଅଶୋକ ପଟ୍ଟନାଏକଙ୍କ ଘରର ଗୋଟାଏ ଅଂଶ । ଦୁଇଟି ଚେୟାର, ଗ୍ଲୋବ ଟିପୟ ସେ ଅଂଶର ଶୋଭାବର୍ଦ୍ଧନ କରୁଥିଲା । ସମୟ ସନ୍ଧ୍ୟା । ଅଶୋକ କିଛିଟା ଚିନ୍ତିତ ମନରେ ପଦଚାରଣ କରୁ କରୁ ଚେୟାର ଉପରେ ବସିପଡ଼ି ସିଗାରେଟ ଧରାଇଲେ । ମୁହଁର ଭାବ କିଛିଟା କଠୋର ଆଉ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇଆସିଲା । ଦୁଇ ଚାରି ଦମ୍ ଟାଣି ସିଗାରେଟଟା ଫୋପାଡ଼ିଦେଇ ହାତଘଡ଼ିକୁ ଚାହିଁଲେ । Paper ଉଠାଇନେଇ ଆଖି ବୁଲାଇଲେ । କିନ୍ତୁ ପଢ଼ିପାରୁ ନ ଥିଲେ । ରାଗରେ ମୁହଁର ଶିରାଗୁଡ଼ା ଟାଣି ହୋଇଆସୁଥିଲା । ଏହି ସମୟରେ ଚଞ୍ଚଳ ହୋଇ ଖୁସି ମନରେ ପଶି ଆସିଲେ ଚନ୍ଦନା···ତାଙ୍କର ମାଉସୀଝିଅ ଭଉଣୀ ।]

ଚନ୍ଦନା—(ଅଶୋକକୁ ଦେଖି, ହସି) ଆରେ, ଭାଇ, ତମେ କେତେବେଳେ ଆସିଲ ? ତମ ପାଇଁ ଚା'ଆଣେ··· (କହି ଚାଲିଯାଉଥିଲା)

ଅଶୋକ—ନା, ଥାଉ ।

ଚନ୍ଦନା—କ'ଣ ଆଜି ଚା' ଖାଇବନି ?

ଅଶୋକ—(ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ) ଘଣ୍ଟାରେ କେତେଟା ବାଜୁଛି ତା'ର କିଛି ହିସାବ ରଖିଛୁ ?

ଚନ୍ଦନା—କାହିଁକି, ଭାଇ ? ବର୍ତ୍ତମାନ ତ ସାଢ଼େ ଛ'ଟା ବାଜୁଛି । ତା'ଛଡ଼ା ଆଜି ତ ରବିବାର···

ଅଶୋକ—ଜାଣେ । ତୋ ନିକଟରେ ଏଇ ସାଢେ଼ ଛ'ଟା କିଛି ନ ହେଲେ ବି ଏ ଦୁନିଆ ଆଖିରେ ତା'ର ମୂଲ୍ୟ ଅନେକ ବେଶୀ । (ଚନ୍ଦନା ବୁଝି ନ ପାରି କେବଳ ଚାହିଁଛି) ଆଉ ସମୟ ଆସିବ ଯେତେବେଳେ ତତେ ସେ ମୂଲ୍ୟ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଚନ୍ଦନା—କ'ଣ ହେଇଛି, ଭାଇ ? ତମେ ଆଜି ହଠାତ୍···

ଅଶୋକ—ହଠାତ୍ ନୁହେଁ ଚନ୍ଦନା, ମୁଁ ଅନେକଦିନରୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଛି··· ଆଉ ମୋର ମନେହୁଏ ତୁ ଯେପରି ଭୁଲ ବାଟରେ ଚାଲିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଛୁ । ସେ ବାଟଟା ଖୁବ୍ ଖସଡ଼ା ଚନ୍ଦନା, ଥରେ ଗୋଡ଼ ଖସିଗଲେ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଚାଲିବାର ଶକ୍ତି ହରାଇ-ବସିବୁ ।

ଚନ୍ଦନା— ବୁଝି ପାରୁନି ।

ଅଶୋକ—ବୁଝି ନ ବୁଝିବାର ଯେ ଛଳନା କରେ ମୁଁ ତାକୁ ଘୃଣା କରେ । ତୁ ଏତେବେଳଯାଏ କୋଉଠି ଥିଲୁ ?

ଚନ୍ଦନା— (କିଛିଟା ବୁଝିବାର ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି) କାହିଁକି ?

ଅଶୋକ—Dr. Mishraଙ୍କ ଝିଅକୁ ଗୀତ ଶିଖାଇବାର ସମୟ ହେଉଛି ଦିନ ୨ଟାରୁ ୪ଟା ଯାଏ···ସନ୍ଧ୍ୟା ସାଢ଼େ ଛ'ଟା ନୁହେଁ । ପଚିଶଟା ଟଙ୍କା ପାଇଁ···

ଚନ୍ଦନା— (ଭାଇର ରାଗକୁ ଭିନ୍ନ ଅର୍ଥରେ ବୁଝି ହସିଛି) ସତରେ ଭାଇ, ତମେ ବଡ଼ sentimental.··ତମେ କ'ଣ ଭାବୁଛ ପଚିଶ ଟଙ୍କା ପାଇଁ ମୁଁ ଜୁଲିକୁ ଟ୍ୟୁସନ କରୁଛି । ସେ ମାତୃହରା ପିଲାଟା

ପ୍ରତି ମୋର ଗୋଟାଏ ମମତା ଆସିଯାଇଚି । ସେ ଯାହା ଗାଉଚନ୍ତି, ଥରେ ଯଦି ଶୁଣନ୍ତ...

ଅଶୋକ—ସେ ମାତୃହରା ପିଲାଟା ପ୍ରତି ମମତା, ନା, ଡକ୍ଟର ମିଶ୍ରଙ୍କ ପ୍ରତି ଦରଦ !

ଚନ୍ଦନା— (ବୁଝି ପାରୁଛି) ଭାଇ ! ତମେ ଏ କଥା ଚିନ୍ତା କରିପାରିଲ ?

ଅଶୋକ—ସେ ଝିଅଟା ଗୋଟାଏ ବାହାନା । ତାକୁ ଗୀତ ଶିଖାଇବା ବାହାନାରେ ତୁ ହୁଏ ତ...

ଚନ୍ଦନା— ଭାଇ ! ତୁମେ ଯେ ଏତେ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣମନା ହେଇପାରିବ, ଏ ଧାରଣା ମୋର ନ ଥିଲା । ମତେ ଚିହ୍ନିବାରେ ତମର ଅନେକ ଭୁଲ ରହିଯାଉଛି । ଆଜି ଯଦି ମୋର ବୋଉ ଥା'ନ୍ତା...

ଅଶୋକ—ଚନ୍ଦନା ! ମାଉସୀ ଥିଲେ ତୁ କ'ଣ ଭାବୁଚୁ ଏ ଦୁନିଆଟା ଓଲଟପାଲଟ ହୋଇଯାଇଥା'ନ୍ତା ? ଆଉ ତାହାରି ଦୁହାଇ ଦେଇ ତୁ ଯଦି ଗୋଟାଏ ଲଗାମଛଡ଼ା ଆଉ ଉଚ୍ଛୃଙ୍ଖଳ ଜୀବନ କଟାଇବାର ଚିନ୍ତା କରୁଥାଉ ତେବେ ମନେରଖ ଚନ୍ଦନା, ଶାସନର ଚାବୁକ୍ ଧରି ତତେ ରକ୍ତାକ୍ତ କରିବାକୁ ମୁଁ ଟିକେହେଲେ କୁଣ୍ଠାବୋଧ କରିବି ନାହିଁ ।

ଚନ୍ଦନା— ତମେ କଚ୍ଛ କରିପାରିବନି, ଭାଇ ! ମୋ ମନର ପବିତ୍ରତା ନିକଟରେ ତମର ସେ ନିଷ୍ଠୁର ଶାସନର କଳଙ୍କିତ ଚାବୁକ୍‌ଟା ଛିଣ୍ଡି ଟିକ୍ ଟିକ୍ ହେଇଯିବ ।

ଅଶୋକ—ଚନ୍ଦନା ! ଡକ୍‌ଟର ମିଶ୍ର ଆଉ ତତେ କେନ୍ଦ୍ର କରି ବଦନାମ୍‌ର leaflet ଯେତେବେଳେ ବହୁଳଭାବରେ ପ୍ରଚ୍ଛର ହେଇଯିବ, ସେତେବେଳେ...

ଚନ୍ଦନା — ଏ ଘରର ଇଜ୍ଜତଟା ମାଟିରେ ମିଶିଯିବ, ନା ?

ଅଶୋକ—ଖାଲି ମାଟିରେ ମିଶିଯିବନି ଚନ୍ଦନା, marriage marketରେ ତୁ ସବୁଦିନପାଇଁ ଗୋଟାଏ କଳଙ୍କିତ କୁମାରୀ ହୋଇ ରହିଯିବୁ । ଆଜି ତୁ ଯଦି ଏ ଘରର ମାନମହତକୁ ମାଟିରେ ମିଶାଇଦେଇ ମୋର ଅବାଧ ହେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁ…

ଚନ୍ଦନା— ଏ ଘରର ଇଜ୍ଜତ ତ ଅନେକ ଦିନରୁ ମାଟିରେ ମିଶିଯାଇଛି । ଯେଉଁଦିନ ତୁମେ ସନ୍ତୋଷ ମହାନ୍ତି କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟର ପାଖରେ ଗୁଳିର କଲ, ସେଇଦିନଠୁ ଏ ଘରର ମାନ, ସମ୍ମାନ, ଇଜ୍ଜତ, ଆଭିଜାତ୍ୟ ସବୁକିଛି ଧୂଳିସାତ୍ ହୋଇଯାଇଚି ।

ଅଶୋକ—ଚନ୍ଦନା !

ଚନ୍ଦନା— ମୁଁ ସବୁ ଜାଣେ, ଭାଇ ! ମୁଁ କିଛି ଛୋଟ ପିଲା ନୁହେଁ ।

ଅଶୋକ— Stop it, I say. କିଛି ନ ଜାଣି ଟିପ୍ପଣୀ ଦେବାର ମୂର୍ଖାମିକୁ ମୁଁ ପସନ୍ଦ କରେନା । ତୋର ବୋଉ ମରିଗଲା ପରେ ତତେ ମଣିଷ କରିଚି ମୁଁ । ଅଥଚ ତୁ ଆଜି ମୋର ମୁହଁ ଉପରେ ଜବାବ ଦେଇପାରୁଛୁ !

ଚନ୍ଦନା— ଭାଇ, ମୁଁ ତୁମର ଆଶ୍ରିତା…ତୁମ ଅନ୍ନରେ ପ୍ରତିପାଳିତା… ଆଜି ସେଇଥିପାଇଁ ତୁମେ କ'ଣ ଗୁହ ମୋ ମନ ଉପରେ ଜୁଲମ କରିବ ?

ଅଶୋକ—ଚନ୍ଦନା, ସନ୍ତୋଷ ମହାନ୍ତି is a fine gentleman. ମୋର ଚରମ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନରେ ଯେ ମୋତେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଛି, ସହାନୁଭୂତି ଦେଖାଇଛି, ତୁ ତାକୁ ଘୃଣା କରୁଛୁ ! ତୁ ତା ବିଷୟରେ କେତେ ଟିକିଏ ବା ଜାଣୁ ? ଲକ୍ଷପତି ସନ୍ତୋଷ ମହାନ୍ତି ଗୁହିଁଲେ…

ଚନ୍ଦନା— ସେ ତୁମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି, ସହାନୁଭୂତି ଦେଖାଇଛନ୍ତି··· ଆଜି ତାହାର ମୂଲ୍ୟ ତୁମକୁ ଧନେ ପରିଶୋଧ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ପାରିବ ?

ଅଶୋକ—What do you mean ?

ଚନ୍ଦନା— (ଶ୍ଳେଷ ଦେଇ) କିଛି ନାହିଁ···(ପିବାକୁ ବାହାରିଥିଲେ)

ଅଶୋକ—ଶୁଣ୍ ଚନ୍ଦନା, ସନ୍ତୋଷ ତତେ ଖୁବ୍ like କରେ···ସେ ତତେ ବିଭା ହେବାକୁ ଚାହେଁ ।

ଚନ୍ଦନା— ସନ୍ତୋଷ ମହାନ୍ତି ମତେ ବିବାହ କରିବ ? ନା ଭାଇ, ତମକୁ ଦେଇଥିବା ଅଯାଚିତ ସାହାଯ୍ୟର ମୂଲ୍ୟ ସ୍ୱରୂପ ସେ ଚାହେଁ ତମ ଭଉଣୀର ଇଜ୍ଜତ୍ ।

ଅଶୋକ—ଚନ୍ଦନା !

ଚନ୍ଦନା—ପୁରୁଷର ଆଖିର ଭାଷା କେବଳ ନାରୀ ହିଁ ବୁଝିପାରେ, ଭାଇ ! ସନ୍ତୋଷ ଭଳି ଗୋଟାଏ ନଷ୍ଟଚରିତ୍ର ଯୁବକ ମୋର ସ୍ୱାମୀ ହେଇପାରେନା ।

ଅଶୋକ—ଲକ୍ଷପତି ସନ୍ତୋଷ ମହାନ୍ତି ତୋ ଆଖିରେ ନଷ୍ଟ ଚରିତ୍ର···ଆଉ ପ୍ରୀତି ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ ?

ଚନ୍ଦନା— ସେ ଜଣେ ଦେବତା । ସେ ଦୁହିଁଙ୍କର ତୁଳନା ହେଇପାରେନା ।

ଅଶୋକ—I see ! ତା'ହେଲେ ତୋର ଗୋଡ଼ ଖସିଯାଇଛି···

ଚନ୍ଦନା— ନା, ଭାଇ, ନଈ ତାର ବହିଚାଲିଛି ସମୁଦ୍ରର ସନ୍ଧାନରେ । ସେ ହୁଏ ତ ସେଇ ମହାମିଳନର ଅମୃତ ଲଗ୍ନକୁ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଚି । ସେ ଜାଣେ ତାର ଚଲାପଥରେ ଅନେକ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଆସିବ । ତଥାପି ସେ ବହିଯିବ, କାରଣ ବହିବାଟା ତା'ର ଧର୍ମ ।

ଅଶୋକ—ଆଜ ତାକୁ କପର ଅଟକାଇବାକୁ ହେବ, ତା ମତେ ବେଶ୍ ଜଣା । ତୁ କାଲଠାରୁ ଡକ୍‌ଟର ମିଶ୍ରଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଇପାରିବୁନି ।

ଚନ୍ଦନା—ମୁଁ ଯିବ ଭାଇ, ସେ ମାତୃହରା ପିଲାଟା ପାଇଁ ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ଯିବ । ଦୁନିଆର କୌଣସି ଶକ୍ତି ମତେ ଅଟକାଇ ରଖିପାରିବନି ।

(କକ୍ଷ ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲା)

ଅଶୋକ—ଚନ୍ଦନା···(ବୋଲି ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ । ରାଗରେ ହାତ ତାଙ୍କର ମୁଠା ମୁଠା ହୋଇଆସିଲା । ସେ ମଧ୍ୟ ବାହାରକୁ ଚାଲିଗଲେ ଦ୍ରୁତପଦରେ । ଏଇ ସମୟରେ ବାହାରେ କାର୍ ରହିବା ଶବ୍ଦ । ସନ୍ତୋଷ ମହାନ୍ତି 'ଅଶୋକ' 'ଅଶୋକ' ଡାକି ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଆସିଲେ । ଭିତରୁ ଆସିଛନ୍ତି ଚନ୍ଦନା । ସନ୍ତୋଷଙ୍କ ହାତରେ **Presentation packet**)

ଚନ୍ଦନା— ଆପଣ···! (ନମସ୍କାର କଲେ)

ସନ୍ତୋଷ— ଏମିତି ଚାଲିଆସିଲି···କ'ଣ କିଛି ଭୁଲ ହେଲା ? (ଚନ୍ଦନାକୁ ମନଭରି ଦେଖୁଥିଲେ)

ଚନ୍ଦନା— ନା, ବସନ୍ତୁ ।

ସନ୍ତୋଷ—ଅଶୋକକୁ ଦେଖୁନି ଯେ···

ଚନ୍ଦନା— ସେ ତ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏଇଠି ଥିଲେ; ବୋଧହୁଏ ବାହାରକୁ ଯାଇଛନ୍ତି ।

ସନ୍ତୋଷ— (ଚନ୍ଦନାକୁ ଏକୁଟିଆ ପାଇ କିଛିଟା romantic ହୋଇ-ଉଠିଲେ) ଚନ୍ଦନା, ତମ Birth-dayର ନିମନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଛି । **But excuse me,** ତମ ଜନ୍ମତିଥିର ଶୁଭ ଅବସରରେ ମୁଁ

ଯୋଗ ଦେଇପାରୁନ । ଗୋଟାଏ ଜରୁରୀ କାମରେ ସେଦିନ ମୁଁ ବାହାରକୁ ଚାଲିଯାଉଛି ।

ଚନ୍ଦନା—ସାଇ କିନ୍ତୁ ଖୁବ୍ ଦୁଃଖିତ ହେବେ ।

ସନ୍ତୋଷ—ଆଉ ତମେ ? (ଚନ୍ଦନା କୌଣସି ଉତ୍ତର ଦେଲେନି) ସତରେ ଚନ୍ଦନା, ତମେ ଭାରି ଲାଜକୁଳୀ; ଆଉ ତମର ଏଇ ଗୁଣଟା ମତେ ଭାରି ଭଲ ଲାଗେ । (ଚନ୍ଦନା ରାଗିଆସୁଥିଲେ । ତାଙ୍କର ନାକପୁଡ଼ା ଦୁଇଟି ଧୀରେ ଫୁଲିଉଠୁଥିଲା···) ନିଅ, ତମର ଶୁଭ ଜନ୍ମତିଥିରେ ଏଇ ମୋର ଅତିସାମାନ୍ୟ ଉପହାର । ଚିର ବସନ୍ତର ମଧୁମୟ ସ୍ପର୍ଶରେ ତୁମ ଜୀବନ କୁସୁମିତ ହେଉ···ତମର ଆଗାମୀ ଜନ୍ମଦିନ ପାଇଁ ଏ ଗରିବ ବନ୍ଧୁର ଏଇ ମାତ୍ର ଶୁଭେଚ୍ଛା । ନିଅ···

ଚନ୍ଦନା— ନା, ଏ ଉପହାର ମୋର କ'ଣ ହେବ ?

ସନ୍ତୋଷ—ଏତେଟା ସଙ୍କୋଚ ମତେ ଭଲ ଲାଗେନି, କାରଣ···

ଚନ୍ଦନା—କାରଣ ?

ସନ୍ତୋଷ—କାରଣ ମୁଁ ଚାହେଁ, ତୁମେ ମୋ ପାଖରେ ସହଜ ହୁଅ, ସରଳ ହୁଅ, ଆଉ free ହୁଅ । I like you ଚନ୍ଦନା, I like very much. ତୁମର ସଂଗୀତ ମତେ ଦେଇଛି ବଞ୍ଚିବାର ପ୍ରେରଣା । (ଚନ୍ଦନାଙ୍କ ଗାଲ ଦୁଇଟା ରାଗରେ ନାଲି ପଡ଼ି ଯାଇଥିଲା) ନିଅ···(କହି Presentation packetଟା ଜୋର କରି ଚନ୍ଦନାଙ୍କ ହାତରେ ଧରାଇଦେଲେ) ଚନ୍ଦନା, ଜୀବନରେ ଅନେକ ନିରୋଳା ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମୁଁ ତୁମର ସାନ୍ନିଧ ପାଇଥିଲେ ବି ମନଖୋଲି ମନ କଥା କହିବାର ସୁଯୋଗ ମତେ ଦେଇନ ।

ସନ୍ତୋଷ— ହଁ ଚନ୍ଦନା, ମୁଁ ତୁମକୁ ଭଲପାଏ···ମୁଁ ତୁମକୁ ପ୍ରାଣଭରି ପ୍ରେମ କରେ । ମୋର ଭଲପାଇବାର ନନ୍ଦନବନରେ ତମେ ହେଉଛ ଏକମାତ୍ର ରକ୍ତ ଶତଦଳ ।

ଚନ୍ଦନା— ମୁଁ କିନ୍ତୁ ଆପଣଙ୍କୁ ଘୃଣା କରେ···I hate you, ଆପଣଙ୍କ ଭଳି ଜଣେ ତଥାକଥିତ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଭଦ୍ରଲୋକଙ୍କଠାରୁ ମୁଁ ଏ ଧରଣର ନୀଚ ବ୍ୟବହାର ଆଶା କରି ନ ଥିଲି ।

ସନ୍ତୋଷ— ଚନ୍ଦନା···

ଚନ୍ଦନା— ମୁଁ ଜାଣେ, ଆପଣ ମୋ ଭାଇଙ୍କର ଅନ୍ନଦାତା···ତାଙ୍କର ଘନିଷ୍ଠ ବନ୍ଧୁ, ଆଉ ଖାସ୍ ସେଇଥିପାଇଁ ଆପଣଙ୍କର ଏ ନିର୍ଲଜ୍ଜ ପ୍ରେମ ନିବେଦନକୁ ମୁଁ ନୀରବରେ ବରଦାସ୍ତ କରିଯାଉଛି । ତା ନ ହୋଇଥିଲେ ମୋର ଚପଲ ତାର ଉତ୍ତର ଆପଣଙ୍କୁ ଦେଇ ଥା'ନ୍ତା ।

ସନ୍ତୋଷ— ଚନ୍ଦନା ! ସନ୍ତୋଷ ମହାନ୍ତି ତା ଜୀବନରେ କୌଣସି ନାରୀ ପାଖରେ ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଁଇନି ।

ଚନ୍ଦନା— ଚନ୍ଦନା ପଟ୍ଟନାୟକ ବି ତା ଜୀବନରେ କୌଣସି ପୁରୁଷ ପାଖରେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିନି । ମୁଁ ଗରିବ ହେଲେ ବି ମୋର ଆତ୍ମସମ୍ମାନ ଅଛି । ଆପଣଙ୍କର ଖାପଛଡ଼ା ଜୀବନର କେଇଟି ନିଘେଣା ମୁହୂର୍ତ୍ତକୁ ରଙ୍ଗୀନ୍ କରିବାପାଇଁ ଯୋଉ ଝିଅକୁ ଆପଣ ଖୋଜୁଛନ୍ତି ସେ ଝିଅ ମୁଁ ନୁହେଁ ।

ସନ୍ତୋଷ— (ଚିତ୍କାର କରିଉଠିଲେ) ତୁମର ଏ ଅହଂକାରର ଜବାବ ମୁଁ ତୁମକୁ ଦିନେ ନା ଦିନେ ଦେବି, ଚନ୍ଦନା ! ଯୋଉ ଇଜ୍ଜତ ପାଇଁ ତମେ ଆଜି ଏତେ ଗର୍ବ କରୁଛ, ସେଇ ଇଜ୍ଜତକୁ ଦିନେ ଗୋଟାଏ

ଛଡ଼ାଯିବ ଭଳି ମନକର ମୁଁ ଫିଙ୍ଗିଦେବ ଅନେକ ଦୂରକୁ, ଯୋଉଠୁ କେହି ତମକୁ ଉଠାଇ ଆଣିବାର ଦୁଃସାହସ ବି କରିବନି ।

ଚନ୍ଦନା— ସେ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନକୁ ମୁଁ ଅପେକ୍ଷା କରିବ । ଆପଣ ଆସିପାରନ୍ତି । Please go out.

ସନ୍ତୋଷ— All right ! (କହି ଗଗ ଗଗ ହୋଇ ଚାଲିଗଲେ । ଚନ୍ଦନା କିନ୍ତୁ କାନ୍ଦିପକାଉଛନ୍ତି ନିଜର ଅସହାୟତା ପାଇଁ । ଏହି ସମୟରେ ଭିତରୁ ଆସିଛନ୍ତି ଅନନ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଚନ୍ଦନାଙ୍କ ବାପା । ତାଙ୍କ ହାତରେ ଏବଂ ଗୋଡ଼ରେ ଲୁହାର ବେଢ଼ି···)

ଅନନ୍ତ— କିଏ ଆସିଥିଲା, ମା ?

ଚନ୍ଦନା— କେହି ନାହିଁ, ବାପା !

ଅନନ୍ତ— କିନ୍ତୁ ମା, ତୋ ଆଖିର ଲୁହ ଯେ ଅନେକ କଥା କହୁଛି । ଆଉ ମୁଁ ତତେ ଆଶୀର୍ବାଦ କରୁଛି, ତୋର ଏହି ଅଟଳ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ ଆଉ ଅଖଣ୍ଡ ଆତ୍ମସଂଯମ ତତେ ଜୀବନଯୁଦ୍ଧରେ ବିଜୟିନୀ କରିବ । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଜାଣିବାକୁ ଚାହେଁ, ସେ କିଏ ଆସିଥିଲା ?

ଚନ୍ଦନା— ଭାଇଙ୍କର ଜଣେ ବନ୍ଧୁ, contractor ସନ୍ତୋଷ ମହାନ୍ତି । ତମେ କିନ୍ତୁ ଏଠିକି କାହିଁକି ଆସିଲ ? ତମେ ଯେ ଅସୁସ୍ଥ ! ଭିତରକୁ ଚାଲ ।

ଅନନ୍ତ— ସନ୍ତୋଷ ମହାନ୍ତି ଏଠିକି ଆସିଥିଲା ?

ଚନ୍ଦନା— ହଁ, କିନ୍ତୁ···

ଅନନ୍ତ— ତାର ସେ ଶନିଦୃଷ୍ଟି ତା'ହେଲେ ତୋ ଉପରେ ପଡ଼ିଛି, ନା ?

ଚନ୍ଦନା— ବାପା···

ଅନନ୍ତ— ହଁ,ମା, ଦୁନିଆ ଆଖିରେ ମୋର ପରିଚୟ ହେଉଛି, ମୁଁ ଗୋଟାଏ ପାଗଳ । ଆଉ ସେଇଥିପାଇଁ ମୋ ହାତରେ ଗୋଡ଼ରେ ବେଡ଼ି ପିନ୍ଧାଇ ମତେ ଗୋଟାଏ ନିର୍ଜନ କୋଠରି ଭିତରେ ବନ୍ଦୀ କରି ରଖାଯାଇଛି ।

ଚନ୍ଦନା— ତମେ ଭିତରକୁ ଚାଲ, ବାପା ! ବେଶୀ କଥାବାର୍ତ୍ତା କଲେ ତୁମେ ହୁଏ ତ ଆହୁରି ଅସୁସ୍ଥ ହୋଇପଡ଼ିବ ।

ଅନନ୍ତ— ମତେ ବିଶ୍ୱାସ କର, ମା, ମୁଁ ମୋଟେ ପାଗଳ ନୁହେଁ । ମୁଁ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତଙ୍କ ଭଳି ଜଣେ ସୁସ୍ଥସବଳ ମଣିଷ । କିନ୍ତୁ ଅବସ୍ଥା ଚକ୍ରରେ ପଡ଼ି ଆଜି ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଖିରେ ମୁଁ ଗୋଟାଏ ପାଗଳ, ବିକୃତମସ୍ତିଷ୍କ ଜାନୁଆର ।

ଚନ୍ଦନା— ବାପା ! ଭାଇ ହୁଏ ତ ଆସିପିବେ···

ଅନନ୍ତ— ତୁ ବି ମତେ ପାଗଳ ବୋଲି ଭାବୁଛୁ, ମା ? ମୁଁ ଶପଥ କରି କହୁଛି ମା; ମୁଁ ପାଗଳ ନୁହେଁ···ମୁଁ ପାଗଳ ନୁହେଁ । ତୋର ବୋଉ ମରିଗଲା । ତତେ ସେତେବେଳେ ମାତ୍ର ଦଶବର୍ଷ । ଖୁବ୍ ଛୋଟ ହୋଇଥିଲୁ ତୁ । ଆଉ ସେଇଦିନ ମୋର ସୁନାର ଛୋଟ ସଂସାରଟି ଉଜୁଡ଼ିଗଲା ।

ଚନ୍ଦନା— ବାପା !

ଅନନ୍ତ— ହଁ, ମା, ଦାରିଦ୍ର୍ୟର ନିଷ୍ଠୁର କଶାଘାତ ସହି ନ ପାରି ମୁଁ ଅଶୋକର ବାପା ପାଖରେ ଆଶ୍ରୟ ନେଲି । ଅଶୋକର ବାପା ଥିଲେ ମୋର ବନ୍ଧୁ । ମୋର ସେ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନରେ ସେ ମୋତେ ଅନେକ ସାହାଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସେ ବି ଦିନେ ମରିଗଲେ, ଆଉ ନଇଁଆସିଲା ମୋ ଜୀବନରେ ପୁଣି ଥରେ ଚରମ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନର ନିର୍ମମ ଅଭିଶାପ ।

ଚନ୍ଦନା— ତମେ ଆଜ ଏସବୁ କ'ଣ କହୁଛ, ବାପା ?

ଅନନ୍ତ— ଯାହା କହିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରି କେବେହେଲେ ତୁଣ୍ଡ ଖୋଲି କହି-ପାରି ନ ଥିଲି, ସେଇ ଅକୁହା କାହାଣୀ···ଗୋଟାଏ ଜର୍ଜରିତ ପ୍ରାଣର ଗୋପନ କଥା···ଜାଣିଛୁ, ମା, ମୋର ଗୋଟାଏ ସାମାନ୍ୟ ଭୁଲ ପାଇଁ ମୋ ଜୀବନର ଚକ କେମିତି ଓଲଟିଗଲା ଆଉ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ମୋର ପରିଚୟ ହେଲା 'ଗୋଟାଏ ପାଗଳ ?' ତୋର ବାପା ଅନନ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକ ମରିଯାଇଛି ମା, ଆଉ ତା ଜାଗାରେ ଜନ୍ମ ନେଇଛି ଆଉ ଗୋଟାଏ ମଣିଷ । ତାର ପରିଚୟ ଗୋଟାଏ ହିଂସ୍ର ପାଗଳ । ମା, ଆମେ ଆଜି ପରର ଆଶ୍ରିତ···ଅଶୋକର ଦୟାର ପାତ୍ର···ଆଉ ସେଇଥିପାଇଁ···

ଚନ୍ଦନା— ତମେ···ତମେ ସତରେ ପାଗଳ ନୁହଁ, ବାପା ?

ଅନନ୍ତ— ନା ରେ ମା, ମୁଁ ଆଦୌ ପାଗଳ ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ ଏ ଦୁନିଆ ମତେ ବିଶ୍ୱାସ କରିବନି, କାରଣ ମୋର ବିକ୍ଷତ କପାଳରେ ଗୋଟାଏ ପାଗଳର ମୋହର ବସିଛି । ମୁଁ ପାଗଳ ନୁହେଁ ବୋଲି ପ୍ରମାଣ ଦେଇପାରିବନି ମା, କାରଣ ମୁଁ ଗରିବ । ତା'ଛଡ଼ା କାହାକୁ ବା ପ୍ରମାଣ ଦେବି ? ଏ ଦୁନିଆଟା ଯେ ପାଗଳ ହୋଇଯାଇଛି ।

ଚନ୍ଦନା— ତା'ହେଲେ ତମେ ଆଜଯାଏ ଏ ଯନ୍ତ୍ରଣାକୁ ବରଣ କରିଛ କାହିଁକି···ପ୍ରତିବାଦ କରୁନା କାହିଁକି ?

ଅନନ୍ତ — ମୋ ପ୍ରତିବାଦର କ୍ଷୀଣ ସ୍ୱର କାହାର କାନରେ ବାଜିବନି, ମା ! ସଭ୍ୟତାର ସଙ୍ଗୀତ ଶୁଣି ଶୁଣି ସେମାନଙ୍କ କାନସବୁ ବଧିର ହୋଇସାଇଛି, ଆଉ ସେଇ ଅନ୍ଧାରଘେରା ନିବୁଜ କୋଠରି ଭିତରେ ମୁଁ ମୋ ପାପର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ କରୁଛି ।

ଚନ୍ଦନା— ତମେ ସତ କହୁଛ, ବାପା ?

ଅନନ୍ତ— ହଁ, ମା, ମିଛ କହିବା ମୋର ଲାଭ କ'ଣ ? ଏଇ ଆଖି କେତେ ଅତ୍ୟାଚାରର ବୀଭତ୍ସ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିଛି···ଏଇ କାନ କେତେ ନର୍ଯ୍ୟାତନାର କରୁଣ ସଙ୍ଗୀତ ଶୁଣିଛି, ତଥାପି ଆଜ ମୁଁ ମୂକ। ମୁହଁ ଖୋଲି କହିବାର ସ୍ୱାଧୀନତା ମୁଁ ଆଜି ହରାଇ ବସିଛି। ତୁ ସେ କାହାଣୀ ଶୁଣିବୁ, ମା ?

ଚନ୍ଦନା— (ଆଗ୍ରହରେ) କଣ' ହୋଇଛି, ବାପା ? ମୋର ଯେମିତି ମନେ ହୁଏ···

ଅନନ୍ତ— ନା, ନା, ମୁଁ ସେ କାହାଣୀ ତତେ କହିପାରିବିନି···ମୁଁ କିଛି ଜାଣେନା···ନା, ମୁଁ କିଛି ଜାଣେନା···

ଚନ୍ଦନା— ବାପା,ମୋର ମନେହୁଏ ତମେ ଅନେକ କିଛି ଜାଣିଛ···ତମେ ମତେ ସବୁ କଥା ଲୁଚାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛ।

ଅନନ୍ତ— ନା, ମୁଁ କିଛି ଜାଣେନା। ମୁଁ ତ ଗୋଟାଏ ପାଗଳ। ମୋ କଥାର ବା କ'ଣ ମୂଲ୍ୟ ଅଛି ? ହେଲେ ମା, ଅଶୋକକୁ ତୁ ଏସବୁ କଥା କିଛି କହିବୁନି···ତତେ ମୋ ରାଣ।

ଚନ୍ଦନା— ବାପା···

ଅନନ୍ତ—ହଁ, ମା, ମୋର ଆଉ ଗୋଟାଏ କଥା ମନେ ରଖିଥିବୁ—ସେ ସନ୍ତୋଷ ମହାନ୍ତିଠାରୁ ସବୁବେଳେ ଦୂରରେ ରହିବୁ ମା, ସେଇଟା ଗୋଟାଏ ନାଗ-ମାଂସଲୋଭୀ ଜାନୁଆର। ତା ଜାଲରେ ଯେ ପଡ଼ିଛି, ସେ ଛଟପଟ ହୋଇ ମରିଛି ସିନା, ତାର ମୁକ୍ତି ଅସମ୍ଭବ।

ଚନ୍ଦନା— ତମେ ତାଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିଚ···?

ଅନନ୍ତ— ଏଁ ? ନା, ନା, ମା, ମୁଁ ତାକୁ ଚହ୍ନେନା । ମା, ତୁ ଅଶୋକକୁ ଏସବୁ କଥା କହୁଛୁ କହିବୁନି । ତା'ହେଲେ···

ଚନ୍ଦନା— ଆମେ ଏଠା ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବା ବାପା, ମତେ କାହିଁକି କିଛି ଭଲ ଲାଗୁନି । ମୁଁ ଯେମିତି ଅନୁଭବ କରୁଛି, ସେଇ ତାର ସ୍ୱାର୍ଥ ସାଧନ ପାଇଁ ମୋ ଉପରେ ଜୁଲମ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଇଛି ।

ଅନନ୍ତ— ସେ ବି ମୋ ଭଳି ମୂକ, ମା ! ତାର ତୁଣ୍ଡ ଯେ ସବୁଦିନପାଇଁ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଇଛି । ଇଚ୍ଛା କଲେ ବି ତା ଆଉ କେବେ ଖୋଲିବନି ।

ଚନ୍ଦନା— ମାନେ··· ?

ଅନନ୍ତ— ସବୁ କଥାର ମାନେ ଜାଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନି, ମା ! ଆମେ ଏଠା ଛାଡ଼ି କୁଆଡ଼େ ହେଲେ ଯାଇପାରିବା ନି ।

ଚନ୍ଦନା— କାହିଁକି, ବାପା ?

ଅନନ୍ତ— ଆମ ଚାରିପଟେ ଲୁହାର ଶକ୍ତ ଶିକୁଳି ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି, ମା ! ଆମେ ଦୁହେଁ ହେଉଛେ ସ୍ୱାଧୀନତା ହରାଇଥିବା ଦୁଇଟି ପିଞ୍ଜରାବଦ୍ଧ ପକ୍ଷୀ । ଆମେ କେବେ ମୁକ୍ତିର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିପାରିବାନି ମା ! ଅନନ୍ତ ଆକାଶରେ ଦିଗହଜା ମାଲିମା ଆମଠାରୁ ଅନେକ ଦୂରରେ । ଆମେ ଆଉ ଉଡ଼ିପାରିବାନି ମା, ଆମର ଡେଣାସବୁ ଯେ କାଟି ଦିଆଯାଇଛି । (କହି କହି ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲେ—ତାଙ୍କ ଯିବାବାଟକୁ ନିର୍ବାକ୍ ହୋଇ ଚାହିଁଥିଲା ଚନ୍ଦନା···)

(ମଞ୍ଚ ଅନ୍ଧାର)

ଅଷ୍ଟମ ଦୃଶ୍ୟ

[ସମୟ ପ୍ରାୟ ସକାଳ ନଅଟା । ବଜାରରୁ ପରିବା ବ୍ୟାଗ୍ ଧରି ଫେରୁଥିଲା ପବନା । ବଡ଼ ତରତର ହୋଇ ଫେରୁଥିଲା ସେ ଗୋଟାଏ କାକୁଡ଼ି ଚୋବେଇ ଚୋବେଇ । ବିପରୀତ ଦିଗରୁ ଆସିଛନ୍ତି ହରି । ଏକା ଗାଁର ଦୁହେଁଯାକ । ବହୁତ ଦିନ ପରେ ଦୁହିଁଙ୍କର ଦେଖା···]

ହରି— କିଏ, ପବନା କିରେ ?

ପବନା— ଗୁଡ୍ ମର୍ନିଙ୍ଗ, ହରି ମଉସା !

ହରି— କ'ଣ ? କ'ଣ ?

ପବନା— ନାଇଁ ମଉସା, ମୁଁ ତମକୁ ଗୋଟାଏ ଗୁଡ୍ ମର୍ନିଙ୍ଗ କରି-ଦେଲି । କଥା କ'ଣ କି ମଉସା, ସବୁବେଳେ ବଡ଼ ସାଇବ ଆଉ ସାନ ସାଇବଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ମିଶି ମିଶି ମୋ ପାଟିରେ ଆଉ ଭଲ ଓଡ଼ିଆ କଥା ଆସୁନି । ସବୁବେଳେ ତ ଇଙ୍ଗରେଜି···କ'ଣ କରିବି କହ । ମୋ ବା' କହୁଥିଲା···

ହରି— ହଇରେ ପବନା, ତୁ କ'ଣ ପୂରାପୂରି ସାଇବ ହବାକୁ ବସିଲୁଣି !

ପବନା— ହେଲିଣି କୋଉଠି, ମଉସା ! ଖାଲି ମୋ **wife** ଆସିଯାଉ, ଦେଖିବ ।

ହରି— କିଏ ଆସିବ ?

ପବନା— (ହସି) ମୋ wife···ବୁଝିଲ ମଉସା, ମୋର ଆଜ ସେ ଆଗ ଖାଇବା ନାଇ ମ···

ହରି— ଆଜ ?

ପବନା— ସକାଳ ନ'ଟାରେ ବ୍ରେକ୍ !

ହରି— ବେରେକ୍··· ? ସେ କ'ଣ ରେ ବାପ ?

ପବନା— ତମେ କ'ଣ କିଛୁ ବୁଝିପାରୁନ ! ଆଚ୍ଛା, ମଉସା ତମ ସାଇବ ନଅଟା ବେଳେ କ'ଣ ଖାଆନ୍ତି ?

ହରି— ଏଇ ଜଳଖିଆ, ଆଉ କ'ଣ ?

ପବନା— ଆମ ବଡ଼ ସାଇବ, ସାନ ସାଇବ ଆଉ ମୁଁ କାଲୁ ସକାଳ ନଅଟାରେ ବ୍ରେକ୍ ଖାଉଁ, ଦିନ ଦେଢ଼ଟାରେ ଲଞ୍ଚ ଖାଉ, ରାତିରେ ଡ଼ିନର (Dinner) ଖାଉ···

ହରି— ରାତିରେ ଦିନରୁ ଖାଇଦିଅ ! ହଇରେ ପବନା, ରାତିରେ କ'ଣ ଦିନରୁ ଖାଇଦିଅ କରେ ?

ପବନା— କହିଲି ପରା ମଉସା, ସେସବୁ ସାଇବ ଖାନା···ଥରେ ଖାଇଲେ ନା, ମୁଡ୍ ଆସିଯିବ···ବୁଝିଲ ?

ହରି— କିଏ ଆସିବ ?

ପବନା— ମୁଡ୍···ମୁଡ୍ ବୁଝିପାରୁନ ?

ହରି— ନା···

ପବନା— ମୁଡ୍···ମୁଡ୍ ମାନେ ଗୋଟାଏ ଇଚ୍ଛା ହେଇଯିବ ଆଉ କଣ ?

ହରି— ହଇରେ ପବନା, ଇଚ୍ଛାଟିଏ କ'ଣ କରେ ?

ପବନା— ମୁଁ ଆଉ ତମକୁ କେମିତି ବୁଝେଇବି ଯେ ? ଇଚ୍ଛା ବୋଇଲେ···ଗୋଟାଏ କ'ଣ ବୋଲି କ'ଣ ହୋଇଯିବ···

ହରି— ହଉ ଛାଡ଼ । ମତେ ସେ ସାଇବଖାନାରୁ କ'ଣ ମିଳିବ !
ଆଜ୍ଞ ତୋର ସବୁ ଭଲ ତ ?

ପବନା— (ଖୁସିରେ) ଜାଣିଚ ମଜୁସା, ଏଇ ମଗୁଶିରରେ ମୋର ବାହାଘର ହଉଚି ।

ହରି— ସତେନା କ'ଣ ! କାହା ସାଙ୍ଗରେ କହେ ?

ପବନା— ମୋ wife ବିମଳ ସାଙ୍ଗରେ ମୋର ବାହାଘର ହଉଚି ପରା !

ହରି— କାହା ସାଙ୍ଗରେ ?

ପବନା— ଏଇ ସେ ମହୁଲପଡ଼ା ଧୋବା ଘରର ଝିଅ ବିମଳ ମ···

ହରି— ସେ କଥା କହୁନୁ···ହଇରେ ପବନା, ବରଷେ ହେଲା ଆସି ଏ ସହରରେ ରହିଲୁ ଯେ, ହରି ମଜୁସା ମଲା କି ଗଲା ଦିନେ ବୁଝିଲୁ ନାହିଁ ! ତୋ ବାହାଘର ଆସି ଏତେ ବାଟରେ ପହଞ୍ଚିଲାଣି, ଟିକିଏ ଖବର ଦେଲୁ ନି !

ପବନା— କ'ଣ କରିବି ମଜୁସା, ମତେ କ'ଣ ଟିକିଏ ଫୁରୁସତ୍ ଅଛି ! ସବୁବେଳେ ତ କାମ···ନାଚ, ଗୀତ ଗାଜଣା, ବାଜଣା, ଥଟାତାମସା···କ'ଣ କହିବି ମଜୁସା, ଯୋଉ ନାଲି ନେଳି ହରରଙ୍ଗୀ ମେମ୍ ସାଇବ ସବୁ ଆସୁଛନ୍ତି, ଥରେ ଯଦି ଦେଖନ୍ତ ନା···ତମର ପୂରା ମୁଣ୍ଡ ଆସିଯାନ୍ତା । ସାକ୍ଷାତ୍ ଇନ୍ଦ୍ରଭୁବନ ତ !

ହରି— ଆହା···ଆହା···ତୁ ବଡ଼ ଭାଗ୍ୟବାନ ରେ ପବନା !

ପବନା— ରାତିରେ ସେ ରଙ୍ଗରସ ଯଦି ଥରେ ଦେଖନ୍ତ ନା ମଜୁସା, ଯୋଉ କୁଲୁଛୁକୁଲୁରିଆ ହସ···ପାଦ ଖାଲି ଟଳମଳ ହଉଥିବ···ଆଖି ଢଳ ଢଳ ହଉଥିବ···ଆଉ ଘରସାକ ଖାଲି ବୋତଲ ଗଡ଼ୁଥିବ···ସେ ନାଲି ପାଣିର ଯୋଉ କରାମତି ନା ମଜୁସା, ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ମୁଣ୍ଡ ଆସିଯିବ ପରା !

ହରି— ହଇରେ ପବନା, ତୁ ଏଠି ଏଇଆ କରୁଚୁ ! ରହ, ତୋ ବା'କୁ ଖବର ଦଉଚି । ଛି ଛି, ତୁ ଏଠି ମଦ ପିଉଚୁ···ସାତ ପୁରୁଷ ତୋ ହାତରେ ପାଣି ପାଇବେନି !

ପବନା— ତମେ ଶେଷରେ ଏଇଆ ବୁଝିଲ, ନାଇଁ···! କଉ, ମୋ ବା' ପରା କହୁଚି ମୁଁ ସାଇବ ହେବି । ସାଇବଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ନ ମିଶିଲେ, ତାଙ୍କ ଗୁଲଚଲଣ ନ ଦେଖିଲେ ସାଇବ ହବା କ'ଣ ସହଜ କଥା !

ହରି— ଇଆ ବୋଲି ତୁ ମଦ ପିଇବୁ !

ପବନା— କଉ, ମୁଁ କାହିଁକି ମଦ ପିଇବି ମ·· ସେମାନେ ପିଅନ୍ତି ନା !

ହରି— ତୁ ଜମା ଚୁଖିନୁ ? ମା ରାଣ ପକେଇଲୁ ।

ପବନା— ମୁଁ ତମ ରାଣ ପକାଉଚି ମଉସା, ମୁଁ ଥରେ କି ଦି'ଥର ଖାଲି ଟିକିଏ ଚୁଖିଚି ।

ହରି— ପବନା···

ପବନା— କ'ଣ କହିବି ମଉସା, ଯେମିତି ପାଟିରେ ପକେଇଚି ନା, ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଆସିଗଲା···

ହରି— କିଏ ?

ପବନା— ମୁଣ୍ଡ୍···ମୁଣ୍ଡ୍ ଆସିଗଲା ମଉସା, ଆଜ ମୋ ଆଖିରେ କମଳ ଖାଲି ନାଚଲା । ତମେ ଯଦି ଥରେ ଚୁଖନ୍ତ ନା ତମ ଆଖିରେ ତ ମାଉସୀ ଖାଲି ନାଚନ୍ତା···

ହରି— ପବନା, ରହ ତୋ ବା'କୁ ଚିଠି ଲେଖୁଚି···

ପବନା— ବୁଝିଲ ମଉସା, କଥା ନହସରେ ଅସଲ କଥା କହିବାକୁ ଭୁଲ-ଯାଇଚି । ମୁଁ ତ ଆଜ ତମ ପାଖକୁ ଯାଇଥାନ୍ତି···ତମକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ card ଦବାକୁ ।

ହରି— କ'ଣ ଦେଇଥାନ୍ତୁ ?

ପବନା— ନିମନ୍ତ୍ରଣ card ମ ! ମୋର ଆଜି ମୋ wifeର ବାହାଘର ହଉଚି···ସେଥିପାଇଁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ card ସବୁ ଛପିଚି ।

ହରି— ଭଲ କରିଚୁ, ଭଲ କରିଚୁ ବାପ, ବାହାଘରଟା ଜାକଜମକରେ କର ।

ପବନା— କି କଥା କହୁଚ ମଉସା, ଇଏ ସିନା ମୋର ପରଥମ ବାହାଘର ···ବା' କହୁଥିଲା ଖୁବ ଜାକଜମକରେ କରିବ । ମୁଁ ତ ଭାବୁଚି ଏଠୁ ଗୋଟାଏ ଲାଉଡ୍ ଇସ୍‌ପିକର୍ ନେବି ।

ହରି— କ'ଣ ନବୁ ?

ପବନା— ଲାଉଡ୍ ଇସ୍‌ପିକର୍ ମ ! "ନାଉରିଆ ଲୋ ଶୁଣିଯା, ଗୁଲିଚି ମୋର ବରଖୋଜା" ବୁଝିଲ !

ହରି— (ବୁଝିଗଲା) ସେ ବଡ଼ପାଟିଆ କଲ କରେ ! ନେ, ବାପ ନେ, ସେଥିରୁ ଗୋଟେ ନେଇ ଗାଁସାକ କମ୍ପେଇଦେ, ଖୁବ ଭଲ ହବ ।

ପବନା— କୋଉ ଏବେ ହାତରୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ହଉଚି ସେ···

ହରି— ଆଉ ?

ପବନା— ବଡ ସାଇବ ମତେ ପାଞ୍ଚଶହ ଟଙ୍କା ଖୁସିରେ ଦେଇଚନ୍ତି ବାହାଘରେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ । ବୁଝିଲ ମଉସା, ଏଥର ଗାଁବାଲାଙ୍କୁ ଗଣ୍ଡରେ ଗୋଟାଏ ଇସ୍‌ପେସିଆଲ ଡିନରୁ (Dinner) ଖାଇବାକୁ ଦେବି । ତମେ ଯିବଟି ମଉସା ?

ହରି— (ଆନନ୍ଦରେ) ଆଚ୍ଛା, ମୁଁ ନ ଗଲେ କ'ଣ ତୋ ବାପ ମତେ ଛାଡ଼ିବ ! (ଏହି ସମୟରେ ଦୂରରୁ ଅଶୋକଙ୍କୁ ଆସୁଥିବା ଦେଖି)

ପବନା— ମଉସା, ମୁଁ ସ୍କୁଲର ମଉସା ! ସାନ ସାଇବ ଆସୁଚନ୍ତି, ଏଠି ଦେଖିଲେ ବିରକ୍ତ ହେବେ । ମୁଁ ସଞ୍ଜବେଳକୁ ତମ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ପତ୍ର ନେଇ ଯିବି । (କହି ଯିବାକୁ ବାହାରିଲାବେଳେ)

ଅଶୋକ— ପବନା !

ପବନା— ମଲି । ଇଏ ଗଧ ହାବୁଡ଼ରୁ ରକ୍ଷା ନାହିଁ ମଉସା, ତମେ ଯାଅ···

(ହରି ଯାଉଛି—ଆସିଛି ଅଶୋକ)

ଅଶୋକ— ପବନା, ବଜାରକୁ ସଉଦା କରିବାକୁ ଆସିଥିଲୁ ନା ଏଠି ବାଟରେ ଠିଆହୋଇ ଗପ କରିବାକୁ ଆସିଥିଲୁ ?

ପବନା— ନାହିଁ ଆଜ୍ଞା, ଆମ ଗାଁର ହରି ମଉସା ସାଙ୍ଗରେ ଦେଖାହେଲା ଯେ ସେ ମୋ wife କଥା ପଚାରୁଥିଲା ।

ଅଶୋକ— Idiot ! ସ୍ତ୍ରୀ wife କଥା ଖାଲି ସମସ୍ତେ ପଚାରୁଛନ୍ତି । ଆଉ ଟିକିଏ ପରେ Sirଙ୍କର friendମାନେ ପହଞ୍ଚିଯିବେ । ସେମାନେ ଲଞ୍ଚ ଖାଇବେ କେତେବେଳେ ?

ପବନା— ସବୁ ହୋଇଯିବ ଆଜ୍ଞା, ଭାଇନା ଆମର ପ୍ରେସ୍‌କୁକ୍‌ରେ ସବୁ ଚଟାପଟ୍ ରାନ୍ଧିଦେବ ।

ଅଶୋକ— (ରାଗି) ଆଜ ପ୍ରେସ୍‌କୁକ୍‌ରେ ତୁ ରନ୍ଧାହେବୁ । ତାଲିକା ଅନୁସାରେ ସବୁ ଜିନିଷ ଆଣିଚୁ ?

ପବନା— ଆଣିଚି, ଆଜ୍ଞା !

ଅଶୋକ— କାହିଁ, ତାଲିକା ଦେଖି···

ପବନା— ଆଜ୍ଞା, ସେ ତାଲିକାଟା କୁଆଡ଼େ ହଜିଗଲା ।

ଅଶୋକ— ଆଉ ଜିନିଷ ଆଣିଲୁ କେମିତି ?

ପବନା— ମୋର ସବୁ ମନେଥିଲା, ଆଜ୍ଞା !

ଶୋକ— (ବିରକ୍ତିରେ) ହୁଁ, ଆଳୁ କେତେ ଆଣିଚୁ ?

ବନା— ଆଜ୍ଞା, ଅଢ଼େଇଶହ ।

ଶୋକ— ପବନା !

ବନା— ଆଜ୍ଞା, ଆଳୁ ଅଢ଼େଇଶହ, କଖାରୁ କଲେ…

ଶୋକ— ତୋ ମୁଣ୍ଡଗଣ୍ଡି ! ଆଳୁ କଲେ, କଖାରୁ ଅଢ଼େଇଶ ଆଣିବ କ'ଣ ଆଣିଲୁ ଆଳୁ ଅଢ଼େଇଶ କଖାରୁ କଲେ । ପିଆଜ କେତେ ଆଣିଚୁ ?

ବନା— ପିଆଜ ଶହେ ।

ଶୋକ— ପବନା ! ଆଉ ରସୁଣ ?

ବନା— କଲେ, ଆଜ୍ଞା !

ଶୋକ— Idiot…ମଟନ୍ ଆଣିଚୁ ?

ବନା— ଆଣିଚି, ଆଜ୍ଞା !

ଶୋକ— କେତେ ?

ବନା— ଦ' କଲେ, ଆଜ୍ଞା, ମୋର ଠିକ୍ ମନେ ଅଛି ତାଲିକାରେ ସେଇଆ ଲେଖା ହୋଇଥିଲା ।

ଶୋକ— ହୁଁ, ଦେଖିକରି ଭଲଟା ଆଣିଚୁ ତ ?

ବନା— ଆଜ୍ଞା, ଗଙ୍ଗା ସାହୁ ଦୋକାନରେ ପୋକସ ମଟର ଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ ଫକିର ସାହୁ କୋକାନରୁ ଭଲ ମଟର ଦୁଇ କଲେ ଆଣିଚି ।

ଶୋକ— ପବନା ! ମଟନ ନ ଆଣି…

ବନା— ମଟନ୍‌କୁ ମଟର ପଢ଼ିଚି, ଆଜ୍ଞା…ମୁଁ ଭାବିଲି, ଘୁଗୁନି ତରକାରି ହବ ବୋଲି…

ଅଶୋକ— ଆଜ ଯେ କି ଦୁର୍ଯୋଗ ଅଛି କେଜାଣି ! ପବନା···

ପବନା— ଆଜ୍ଞା ! (ଡରି)

ଅଶୋକ— ଶୀଘ୍ର ମାର୍କେଟକୁ ଫେରିଯା, ଆଉ ଯାହାସବୁ କହୁଚି ଦଶ ମିନଟ୍ ଭିତରେ ନେଇକରି ଆ !

ପବନା—ଯାଉଚି, ଆଜ୍ଞା ! (କହି ଚଟ୍ କରି ଚାଲିଗଲା)

ଅଶୋକ— ପବନା ! (ଫେରିପଡ଼ିଲା) କ'ଣ ସବୁ ଆଣିବୁ ମନେ ରହିଲା ତ ?

ପବନା— (ଡରି ଡରି) କ'ଣ ଆଣିବି, ଆଜ୍ଞା !

ଅଶୋକ— ମୂର୍ଖ କୋଉଠିକାର ! ଶୁଣ୍, ଆଳୁ କିଲେ, ପିଆଜ କିଲେ, ଟମାଟୋ ପାଞ୍ଚଶ, ମଟନ ଦୁଇ କିଲୋ, ରସୁଣ ଶହେ, ଅଦା ଅଢ଼େଇ ଶହ । ମନେ ରହିଲା ?

ପବନା— ଅଜ୍ଞା । ଏଥର ଆଉ ଜମା ଭୁଲ ହବନି । ମୋ ବା' କହୁଥିଲା··

ଅଶୋକ—ପବନା । (ପବନା ଆଜ୍ଞା କହି ଦୌଡ଼ିପଳାଇଲା) Idiot !

(କହି ଅନ୍ୟଦିଗରେ ଚାଲିଗଲେ)

(ମଞ୍ଚ ଅନ୍ଧାର)

ଦ୍ୱିତୀୟ ଦୃଶ୍ୟ

[Dr. ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ ମିଶ୍ରଙ୍କର ପୂର୍ବବର୍ଣ୍ଣିତ କକ୍ଷ । ସମୟ ଅପରାହ୍ଣ । ଜୁଲି ଏକୁଟିଆ ବସି ମନକୁ ମନ ଗୁଣୁଗୁଣୁ ହେଉଥିଲା, ଯେପରି ସେ କିଛି ଘୋଷୁଥିଲା । ଭିତରକୁ ଆସିଛନ୍ତି ହରି...]

ରି— ଜୁଲି ଦେଈ, ଆଜି କ'ଣ ବୁଲିବାକୁ ଯିବନି କି ? ଘଣ୍ଟାରେ ପାଞ୍ଚଟା ବାଜିଲାଣି । ବାପା ଆସିଲେ ବିରକ୍ତ ହେବେ । ଚାଲ...

ଲି— ଆଜି ମୁଁ କୁଆଡ଼େ ଯିବିନି । ଆଉ ସାର୍ କହିଛନ୍ତି, ଘରେ ବସି ପାର୍ଟ ମୁଖସ୍ଥ କରିବ ।

ରି— କ'ଣ କରିବ ?

ଲି— ପାର୍ଟ ମୁଖସ୍ଥ କରିବି...ବୁଝିଲୁ । ଆମ ସ୍କୁଲରେ ଗୋଟାଏ ନାଟକ ହେଉଛି ଯେ ମୁଁ ସେଥିରେ ଦୂତ ପାର୍ଟ ନେଇଛି ।

ରି— (ଖୁସିରେ) ସତେ ନା କ'ଣ ? ମୋ ମା' ର କେତେ କଥା ଶିଖିଲାଣି । ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ଦେଖିବାକୁ ଯିବି । ଆଚ୍ଛା, ଜୁଲି ଦେଈ, କି ନାଟକ କରୁଛ କି ?

ଲି— (ଅଭିନୟ ଭଙ୍ଗୀରେ) କାର୍ତ୍ତବୀର୍ଯ୍ୟ ସଂହାର । ବୁଝିଲୁ...ମୁଁ ଦୂତ ହେଉଛି...(ଗର୍ବରେ) ଦେଖିବୁ ମୋ ପାର୍ଟ ?

ରି— କାହିଁ ଗାଇଲ; ଗାଇଲ ଦେଖି, କେମିତି ପାର୍ଟ କରୁଛ ଦେଖିବା ।

ଲି— (ଖଟେଇ ହେଲା ଭଳି) ଉଁ, ଗାଇଲ ଗାଇଲ ଦେଖି, କେମିତି ପାର୍ଟ କରୁଛ ! ସେମିତି କ'ଣ ପାର୍ଟ ହୁଏ ?

ହରି — ଆଉ କେମିତି ହୁଏ ଯେ ?

ଜୁଲି — ଆରେ ମୂର୍ଖ, ମୁଁ ଯଦି ପାର୍ଟ କରିବି ନା, ମୋର ଜଣେ ରଜା ଦରକାର ।

ହରି — ରଜାଟାଏ ମୁଁ ତମ ପାଇଁ କୋଉଠୁ ଆଣିବି ଯେ ?

ଜୁଲି — ଅଚ୍ଛା ହରି, (ସ୍ମୃତିକୁମାରି) ତୁ ରଜା ହୋ, ଆଉ ମୁଁ ଦୂତ । ଆ···ଏଇଠି ଠିଆ ହ । (ହରି ବସିପଡ଼ିଲା) ଆରେ, ଠିଆ ହ ···ମୁଁ ଯେମିତି ପାର୍ଟ କରିବି ତୁ ସେମିତି ମୋ ପଛେ ପଛେ ବୁଲିବୁ, ବୁଝିଲୁ ।

ହରି — ହେଲେ ଦେଖ, ମତେ ତ ପାର୍ଟ ଆସିବନି ।

ଜୁଲି — ତତେ ପାର୍ଟ ଆସିବା ଦରକାର ନାଇଁ । ତୁ ଖାଲି ମୋ ପଛେ ପଛେ ବୁଲିବୁ ।

ହରି — ହଉ, ବୁଲିବି ।

ଜୁଲି — ଅଚ୍ଛା ଦେଖ୍, ମୁଁ କେମିତି ବଢ଼ିଆ ପାର୍ଟ କରୁଛି । (ଗଳା ଝାଡ଼ି pose ନେଇ)

ଗୀତ

ଦେଖିନାହିଁ ମହାରାଜା ହୋ
ଦେଖିନାହିଁ ବନେ ଏମନ୍ତ ଗାଈ,
ଗାଈଠାରୁ ଶହେ ସୈନ୍ୟ ବାହାରିଲେ
କାହିଁରେ ସେ ତାହା ଥିଲା ପୂରାଇ ।୦।
ହେଲା କେତେ ଲଢ଼େଇ ଭିଡ଼
ପଡ଼ିନାହିଁ ଆଖି ପଲକ,
ହେଲେ ଗଡ଼ା ଚଢ଼ା ପୁଣି ଯୋଡ଼ା ଯୋଡ଼ା
ଦାନ୍ତ କଡ଼ମଡ଼ ଚଗଲି ଗୁହ୍ମାଁ ।୧।

କାହୁଁ ଆସି ବାବାଜୀ ଜଣେ
ପଶିଗଲା ସେଇ ଗହଣେ
ମୋଡ଼ା ମୋଡ଼ା ଜଟ ଯୋଡ଼ା ଯୋଡ଼ା ଝୁଲେ
ସାପଗୁଡ଼ା ଦେହେ ଅଛି ଗୁଡ଼ାଇ ।୨।
ହେଲା ଅମୃତ କଳ ଭଙ୍ଗିଣ
କେଉଣେ ଗଲେ ସୁରଭଗଣ,
ନାହିଁ ସେହୁ ଜଣ ଆହେ ନରଗଣ
ଗୃହୁଁ ଗୃହୁଁ କେଉଣେ ଗଲା ଉଭାଇ ।୩।
ଗୃହିଛନ୍ତି ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ପଥେ
ଗ ଖି ସହ ସେନା ସମସ୍ତେ
ବାଇ କହୁ ଗୀତେ, ଆସନ୍ତୁ ତୁରନ୍ତେ
ବିଳମ୍ବରେ କାଳ ଯାଉଛି ବହି ।୪।

(ଗୀତ ଶେଷରେ)

ଜୁଲି— କ'ଣ ତୋ ମନକୁ ପାଉଛି, ହରି ?

ହରି— ଭାରି ବଢ଼ିଆ ହଉଚି ଦେଈ, ଏକ୍‌ଦମ୍ ଫାଷ୍ଟକ୍ଲାସ···ତମକୁ ଭାରି ଭଲ ମାନବ । ହେଲେ ଦେଈ, ଆଉ ଟିକଏ ମଠେଇ ମଠେଇ ଗାଉନ···ଭଲ ଶୁଭବ ।

ଜୁଲି— (ବେଖାତିରଭାବେ) ଉଁଃ, ଦାସୁଦା' ଯେମିତି ବତେଇଛନ୍ତି ନା···ତୁ କ'ଣ ତାଙ୍କଠୁ ବେଶୀ ଜାଣିଚୁ ! ଆଉ ଆମ ଗୀତ ସାର୍ ନା, ଭାରି କଡ଼ା, ଟିକଏ ଭୁଲ ହେଲେ ପିଟିଦେଇଯିବେ ···ଆଉଁ ସାରଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିଚୁଟିକି···ହୁଁ···!

ହରି— ଆଚ୍ଛା, ଦେଈ, ତମେ ବସି ପାର୍ଟ ମୁଖସ୍ଥ କରୁଥାଅ···ମୁଁ ଯାଇ ବଗିଚାରେ ଟିକଏ ପାଣି ଦେଇଦଏଁ ।

ଜୁଲି— ହଉ ଯା, ପାଣି ନେଇସାରି ଆସିବୁ ଯେ ମୁଁ ତତେ ଆଜି ଗୋଟାଏ ବଢ଼ିଆ ନୂଆ ଗୀତ ବୋଲି ଶୁଣାଇବି ।

(ହରି ଚାଲିଗଲା । ଜୁଲି ପୁଣି ଥରେ 'ମହାରାଜା ହୋ' ଗୀତକୁ ବୋଲୁଛି । ଏହି ସମୟରେ ଆସିଛନ୍ତି ଜୟନ୍ତୀ । ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ଠିଆହୋଇ ସେ ଜୁଲିର ଗୀତକୁ ଉପଭୋଗ କରୁଥିଲେ । ଜୁଲି ବୁଲିପଡ଼ିଲାବେଳକୁ ଜୟନ୍ତୀଙ୍କୁ ଦେଖି ହଠାତ୍ ଚୁପ୍ ହୋଇଯାଇଛି ।)

ଜୟନ୍ତୀ— (ହସି) ଗାଅ ଜୁଲି, ବନ୍ଦ କଲ କାହିଁକି ? ଭାରି ସୁନ୍ଦର ଗାଉଛ ତମେ । (ଜୁଲି କିନ୍ତୁ ଜୟନ୍ତୀଙ୍କୁ ଏକଲୟରେ ଦେଖୁଥାଏ) ଆରେ, ମତେ କ'ଣ ଏମିତି ଦେଖୁଛ ? ଗାଅନା...

(ଜୁଲି କିନ୍ତୁ ହଠାତ୍ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ଜୟନ୍ତୀଙ୍କୁ 'ବୋଉ' ବୋଲି କହି କୁଣ୍ଢାଇପକାଇଲା ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନବାଣରେ ଅଥୟ କରି-ପକାଇଲା ।)

ଜୁଲି— ବୋଉ, ତୁମେ ଏତେଯାଏ କୋଉଠି ଥିଲ, ବୋଉ ? ତମ ଦେହ କ'ଣ ଭଲ ହୋଇଗଲାଣି ? ତମେ ମତେ ଛାଡ଼ି ଆଉ କୁଆଡ଼େ ଯିବନି ? ବାପା କହୁଥିଲେ...

ଜୟନ୍ତୀ— (କ'ଣ କରିବେ, କ'ଣ ଉତ୍ତର ଦେବେ ଭାବିପାରୁ ନ ଥିଲେ; କାରଣ ଏଭଳି ଏକ ପରିସ୍ଥିତିର କଳ୍ପନା ସେ କେବେହେଲେ କରି ନ ଥିଲେ) ଜୁଲି ! ମୁଁ ତୁମ ବୋଉ ବୋଲି ତୁମକୁ କିଏ କହିଲା ?

ଜୁଲି— ବାଃ ରେ, ମୋ ବୋଉକୁ ମୁଁ ଚିହ୍ନି ପାରିବିନି ? ମତେ କିଏ କାହିଁ କହିବ ମ ? ମୁଁ ସବୁ ଜାଣିଛି । ତମ ଫଟକୁ ପରି ବାପା ରୋଜ

ପୂଜା କରନ୍ତି···ତା ଉପରେ ଫୁଲ ଦିଅନ୍ତି । ମୁଁ ସବୁ ଲୁଚି ଲୁଚି ଦେଖିଛି । ବାପା କହୁଥିଲେ, ତମ ଦେହ ବହୁତ ଖରାପ ହୋଇଥିଲା ବୋଲି । ଆଜି ସେଇଥିପାଇଁ ତମେ ଆଜିଯାଏ ଆସୁ ନ ଥିଲ । ତମ ଦେହ କ'ଣ ସତରେ ଖରାପ ହୋଇଥିଲା, ବୋଉ ?

ଜୟନ୍ତୀ— (କ'ଣ ଉତ୍ତର ଦେବେ ସ୍ଥିର କରି ନ ପାରି) ମୋ ଦେହ··· ଶୁଣ ଜୁଲି···

ଜୁଲି— (କିନ୍ତୁ କିଛି ଶୁଣିବା ଅବସ୍ଥାରେ ନ ଥିଲା ସେ । ଅତି ଖୁସିରେ) ମୁଁ ତମକୁ ରୋଜ ମନେ ପକାଏ ବୋଉ, ତମ ଫଟୋ ପାଖରେ ଠିଆହୋଇ ମୁଁ ବହୁତ କାନ୍ଦେ । ତମେ ମତେ ଜମା ମନେ ପକାଅନା, ବୋଉ ? ମୁଁ କ'ଣ କେବେ ତୁମର ମନେପଡ଼େନା ?

ଜୟନ୍ତୀ— ଜୁଲି, ମୁଁ ତୁମର ବୋଉ ନୁହେଁ, ଜୁଲି, ତମ ମନରେ ଏ ଭୁଲ ଧାରଣା ଦେଲା କିଏ ?

ଜୁଲି— ତମେ···ତମେ ମୋ ବୋଉ ନୁହଁ ? ନା, ତମେ ମିଛ କହୁଛ ! ତମେ କ'ଣ ମୋ ଉପରେ ରାଗିଛ, ବୋଉ ? ତୁମକୁ ମୋ ରାଣ, ସତ କୁହ ।

ଜୟନ୍ତୀ— ଜୁଲି, ମୁଁ ତମକୁ କେମିତି ବୁଝେଇବି ମୁଁ ତୁମର ବୋଉ ନୁହେଁ ବୋଲି ! ମତେ ବିଶ୍ୱାସ କର, ମୁଁ ତୁମର ବୋଉ ନୁହେଁ···ମୁଁ ତୁମର କେହି ନୁହେଁ ।

ଜୁଲି— ତା' ହେଲେ ବାପା ତମ ଫଟୋକୁ ପୂଜା କରନ୍ତି କାହିଁକି ? ତମ ଫଟୋ ପାଖରେ ଠିଆହୋଇ କାନ୍ଦନ୍ତି କାହିଁକି ? ବୋଉ, (ହଲେଇ ଦେଇଛି । ଏହି ସମୟରେ ଆସିଛି ହରିଆ···

ଜୟନ୍ତୀଙ୍କୁ ଦେଖି ସେ ନିର୍ବାକ୍ ହୋଇଯାଇଛି ।) ଦେଖିଲୁ ହରି, ମୋ ବୋଉ ଆସିଛନ୍ତି । (ହରି ତଳକୁ ମୁହଁ ପୋତିଛି) ଦେଖିଲ ବୋଉ, ହରିଆ କେମିତି ତମକୁ ଠିକ୍ ଚିହ୍ନିପାରିଲା ! ତମେ ମତେ ଠକିବାକୁ ବସିଛ, ନା ?

ହରି— (ପରିସ୍ଥିତିକୁ ସମ୍ଭାଳିନେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ) ତମେ ଚାଲ ଦେଖି, ଜଳଖିଆ ଖାଇବ । ଆଉ ଟିକିଏ ଗଲେ ପରା ତମ ଗୁରୁମା ଆସିବେ ।

ଜୁଲି— ନା, ମୁଁ ଆଜି ବୋଉଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଏକାଠି ଜଳଖିଆ ଖାଇବି···ମୋ ବୋଉ ମତେ ଖୁଆଇଦେବେ । ମତେ ଖୁଆଇ ଦବନା, ବୋଉ ? କେବେ ମୁଁ ତମ ହାତରେ ଖାଇନି ।

ଜୟନ୍ତୀ— ଜୁଲି ! ହରି, ଜୁଲି ମନରେ ଏ ଧାରଣା ଦେଲା କିଏ ? ଏହାର ପରିଣତି କିନ୍ତୁ···

ହରି— କେହି ଦେଇନି, ମା ! ସେ ତ ଗୋଟାଏ ଭାଗ୍ୟହୀନ ପିଲା··· ମା'ର ସ୍ନେହକୁ ଝୁରି ଝୁରି ଯୋଉଠି ଟିକିଏ ସ୍ନେହ, ଯୋଉଠି ଟିକିଏ ଆଦର ପାଏ ସେଇଠି ସେ ନିଜକୁ ହଜେଇଦିଏ ।

ଜୁଲି— ବୋଉ, ତମେ ମତେ ଛାଡ଼ି କୁଆଡ଼େ ଯିବନି । ଆଉ ଯଦି ଚାଲିଯିବନା, ତେବେ ମୁଁ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ମରିଯିବି ।

ଜୟନ୍ତୀ— ଜୁଲି, ତମେ···ତମେ ଏମିତି ଯଦି ଦୁଷ୍ଟାମି କରିବ ନା, ବାପା ଆସିଲେ କ'ଣ କହିବେ, କହିଲ ? ଯାଅ, ଜଳଖିଆ ଖାଇବ ।

ଜୁଲି— (ହାତ ଧରି ଟାଣିଲା) ତମେ ଆସୁନ, ଏକାଠି ଖାଇବା । ବୁଲୁଭାଇ ଆଉ ତା ବୋଉ କିମିତି ଏକାଠି ଖାଆନ୍ତି ! ବୁଲୁଭାଇ ବୋଉ ବୁଲୁଭାଇକୁ ଏତେ ଏତେ ଗୁଣ୍ଡା କରି ଖୁଆଇଦିଏ ।

(ଏଇ ସମୟରେ ଆସିଛନ୍ତି ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ । ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ହରି ଭିତରକୁ ଚାଲିଯାଉଛନ୍ତି । ଜୁଲି କିନ୍ତୁ ଆନନ୍ଦରେ···) ବାପା, ବାପା, ମୋ ବୋଉ ଆସିଛନ୍ତି, ବାପା, ମୋ ବୋଉ ଘରେ ଭଲ ।

(ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ ବି ନିର୍ବାକ୍—ତାଙ୍କ ତୁଣ୍ଡରେ ଭାଷା ନ ଥିଲା)

ଜୟନ୍ତୀ— ତମେ ଏ ଭୁଲ କାହିଁକି କଲ, ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ ? କାହିଁକି ସେ ନିରୀହ ପିଲାଟା ମନରେ ଭ୍ରାନ୍ତ ଧାରଣାର ରଙ୍ଗୀନ ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ ଆଙ୍କିଦେଲ ?

ଜ୍ଞାନ — ମତେ ବିଶ୍ୱାସ କର, ଜୟନ୍ତୀ ! ଜୁଲିକୁ ମୁଁ ପ୍ରାଣଠାରୁ ବେଶୀ ଭଲପାଏ । କୋଉ ବାପ କ'ଣ ତା ଝିଅର ଅମଙ୍ଗଳ କାମନା କରିପାରେ ! କାହିଁକି ବା ମୁଁ ତା' ମନରେ ଗୋଟାଏ ଭ୍ରାନ୍ତ ଧାରଣା ଦେବି ? କି ଲାଭ ବା ପାଇବି ସେଥିରୁ ? ମୁଁ ତ ନିଜେ ଜଳିଯାଉଛି···ତାକୁ ପୁଣି ଜଳିବାକୁ ଦେବି କାହିଁକି ?

ଜୁଲି— (ଉପରେ ପଡ଼ି) ବାପା, ଏଥର ତମର ଆଉ କିଛି ଅସୁବିଧା ହବନି । ବୋଉ ତ ଏଣିକି ତମ ଗୋଡ଼ ଘଷିଦେବେ, ମୁଣ୍ଡ ଚିପିଦେବେ, ଦେହ ଖରାପ ହେଲେ ଔଷଧ ଖାଇବାକୁ ଦେବେ, ବାଲି ପିଆଇଦେବେ···ନାଇଁ ବୋଉ, ବାପା ମୋର ତମେ ନ ଥିଲାରୁ ବହୁତ ହଇରାଣ ହଉଥିଲେ ।

ଜ୍ଞାନ— ଆଚ୍ଛା, ଜୁଲି, ତୁ ଭିତରକୁ ଯା ।

ଜୁଲି— ମୁଁ ଭିତରକୁ ଗଲେ ବୋଉ ତ ପଳେଇଯିବେନି ?

ଜ୍ଞାନ— ନା ଜୁଲି, ତୋ ବୋଉ ଆଉ ତତେ ଛାଡ଼ି କୁଆଡ଼େ ଯିବେନି । ସେ ଏଇଠି ରହିବେ । ତୁ ଯା, ଜଳଖିଆ ଖାଇନେ, ଯା···

(ଜୁଲି ଭିତରକୁ ଯିବା ସମୟରେ କହି କହି ଯାଉଛି)

ଜୁଲି— ତମେ ମତେ ଛାଡ଼ି ଆଉ କୁଆଡ଼େ ଯିବନି···ତମକୁ ମୋ ରାଣ, ତମକୁ ବାପାଙ୍କ ରାଣ··· (ଚାଲିଯାଇଛି)

ଜୟନ୍ତୀ— ତମେ ଏ କ'ଣ କଲ ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ ! ଗୋଟାଏ ପରେ ଗୋଟାଏ ଭ୍ରାନ୍ତ ଧାରଣା ତା ମନରେ କାହିଁକି ଦେଇଚାଲିଛ ?

ଜ୍ଞାନ— ଜୟନ୍ତୀ, ଜୁଲି ଏଠୁ ଚାଲି ନ ଗଲେ ମୁଁ ତୁମକୁ ସବୁ କଥା ବୁଝାଇ କହିପାରିବିନି । ଆଉ ସେଇଥିପାଇଁ···

ଜୟନ୍ତୀ— କିନ୍ତୁ ଜୁଲି ମନର ସେଇ ଅବଚେତନ ବେଳାଭୂମିରେ ଉଙ୍କି-ଆସୁଥିବା ସବୁଜ ସ୍ୱପ୍ନ ଯେତେବେଳେ ତୁଟିଯିବ, ସେ ଯେତେ-ବେଳେ ଜାଣିବ ଯେ ମୁଁ ତାର ବୋଉ ନୁହେଁ, ସେତେବେଳେ ତାର ସେ ସରଳ ମନରେ କି ଭୀଷଣ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ସୃଷ୍ଟି ହେବ ତା କଳ୍ପନା କରିପାରୁଛ ?

ଜ୍ଞାନ— ସେ ହୁଏ ତ ପାଗଳ ହୋଇଯିବ, ନଚେତ୍ ଛାତିଫଟା ଦୁଃଖକୁ ସହି ନ ପାରି ଅତ୍ୟଧିକ ସକ୍ ପାଇ ହାର୍ଟଫେଲ୍ କରି ମରିଯିବ ।

ଜୟନ୍ତୀ— (ଚିତ୍କାର କରିଉଠିଲେ) ନା, ନା, ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ, ଜୁଲିର ଏତେ ବଡ଼ ଅମଙ୍ଗଳ କାମନା ତମେ କରନା ।

ଜ୍ଞାନ— ମୁଁ ନିରୁପାୟ ଜୟନ୍ତୀ, ଆଜି ସବୁ ମୋର ହାତଛଡ଼ା ହୋଇଯାଇଛି ସେ ହତଭାଗ୍ୟ ପିଲାଟା ମନରେ ତା ବୋଉକୁ ଫେରିପାଇବାର ଯୋଉ ପ୍ରବଳ ବାସନା ଜାଗିଛି···ଟିକିଏ ସ୍ନେହ ପାଇଁ ତା ମନରେ ଯୋଉ ଜୁଆର ଉଠିଛି, ସେଥିରେ ଯେତେବେଳେ ଭଟ୍ଟା ପଡ଼ିଯିବ ତାକୁ କେହି ରୋକିପାରିବେନି, ଜୟନ୍ତୀ, କେବଳ ଭଗବାନ ହିଁ ଭରସା ।

ଜୟନ୍ତୀ— ଜୁଲି କିଏ ? ତା ସହିତ ତମର ସମ୍ପର୍କ କଣ ?

ଜ୍ଞାନ— ଜୁଲି···ଜୁଲି ମୋର କେହି ନୁହେଁ···ତା ସହିତ ମୋର କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ନାହିଁ । ତଥାପି···ତଥାପି ମୋର ଏଇ ଅଭିଶପ୍ତ ଆଜ ନିଃସଙ୍ଗ ଜୀବନର ସେ ହେଉଛି ଏକମାତ୍ର ସାଥୀ; ସବୁ ସ୍ନେହ ମୁଁ ଅଜାଡ଼ିଦେଇଛି ତାର ଉପରେ । ଅଜ ପ୍ରତିଦାନରେ ପାଇଛି କଣ, ଜାଣ ? ବଞ୍ଚିବାର କିଛିଟା ପ୍ରେରଣା ମୋର ଏଇ ଭଙ୍ଗା ମନର ଅନେକ ଦରଜ ମୁଁ ଭୁଲିଯାଇଛି ତା'ର ସେଇ କଅଁଳିଆ ବାପା ଡାକରେ । ସେଇ ହେଉଛି ମୋର ସାଧନାର ପ୍ରାଣବିନ୍ଦୁ···ମୋର ସବୁ କିଛି ।

ଜୟନ୍ତୀ— ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ !

ଜ୍ଞାନ— ହଁ ଜୟନ୍ତୀ, ମୋ ଜୁଲିର ଯଦି କିଛି ହେଇଯାଏ ତେବେ ଜ୍ଞାନ-ପ୍ରକାଶ ବି ମରିଯିବ । ଶୁଣିବ ତା ଅଭିଶପ୍ତ ଜୀବନର ଲହୁଲୁହ ବୋଳା କାହାଣୀ ?

ଜୟନ୍ତୀ— କାହାଣୀ !

ଜ୍ଞାନ— ହଁ, କାହାଣୀ । ଆଜିକି ଠିକ୍ ଦଶ ବର୍ଷ ତଳେ···ମେଘଢ଼ଙ୍କା ଆକାଶରେ ଥିଲା ପୁନେଇଁ ଜହ୍ନର ଜୁଆର । ଆଦ୍ୟ ଆଷାଢ଼ର ମେଘମହ୍ଲାର ସେଦିନ ସ୍ୱର ତୋଳିଥିଲା ଏକ ବିଚିତ୍ର ଭଙ୍ଗୀରେ । ଝିପିଝିପି ବର୍ଷା ହେଉଥିଲା । **Night duty**ରୁ ଫେରିଲାବେଳେ ପ୍ରସୂତି ଭବନରେ ଟୋଗାଏ ସଦ୍ୟଜାତ ଶିଶୁର କରୁଣ ଚିତ୍କାର ମତେ ଆକୃଷ୍ଟ କଲା । କେଜାଣି କାହିଁକି ସୁପ୍ତ ପିତୃତ୍ୱ ମୋ ଭିତରେ ଜାଗିଉଠିଲା ଏକ ଦୁର୍ବାର ଆକାଂକ୍ଷା ନେଇ । ପାଦ ଦୁଇଟା ମୋର ଆପେ ଆପେ ଟାଣି ହୋଇଗଲା ପ୍ରସୂତିଭବନର

ତବେଶ ନମ୍ବର ବେଡ୍ ନିକଟକୁ । ବୋଳରେ ଗୋଟିଏ ଶିଶୁ କାନ୍ଦୁଥିଲା ଅତି ଅସହାୟଭାବରେ । ନିକଟରେ ତାର କେହି ନ ଥିଲେ । ଷ୍ଟାଫ ନର୍ସଠାରୁ ବୁଝିଲି ଶିଶୁଟିକୁ ଜନ୍ମ ଦେବା ପରେ ପରେ ତାର ମା' ମରିଯାଇଛି ।

ଜୟନ୍ତୀ— ଆଉ ତା'ର ବାପା ?

ଜ୍ଞାନ— ତା'ର ପରିଚୟ ଏବେ ବି ଅନ୍ଧକାରରେ । ସେ ଶିଶୁ ଥିଲା ହୁଏ ତ ଏକ ଅବାଞ୍ଛିତ ସୃଷ୍ଟି···ଏକ ନିର୍ଲଜ୍ଜ ପ୍ରେମର କଳଙ୍କିତ ଉପହାର !

ଜୟନ୍ତୀ— ତା ପରେ···?

ଜ୍ଞାନ— ତା'ପରେ ସେ ପିଲାଟି ପ୍ରତି ମୋ ମନରେ ଜାଗିଉଠିଲା ମମତାର ଅଶାନ୍ତ ଫଲଗୁ···ଆଉ ତାକୁ ଟେକିନେଲି ନିଜ ଗୁଣ୍ଡି ଉପରକୁ । ଏଇ ହେଉଛି ଜୁଲିର ଲହୁଲୁହବୋଳା କାହାଣୀ ।

ଜୟନ୍ତୀ— ଆଉ ଜୁଲି ମନରେ ଯୋଉ ଧାରଣା ଦେଇଛ ?

ଜ୍ଞାନ— ମତେ ବିଶ୍ବାସ କର ଜୟନ୍ତୀ, ଜୁଲି ମନରେ ମୁଁ କୌଣସି ଭ୍ରାନ୍ତ ଧାରଣା ଦେଇନି । ସେ ଧାରଣା ତା ମନରେ ଆପେ ଆପେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି । ତମର ସ୍ମୃତିକୁ ସାଇତି ରଖିବା ପାଇଁ ମୁଁ ତମର ସେ ନିର୍ଜୀବ ଫଟୋଟି ଉପରେ ଯେତେବେଳେ ଟେକିଦିଏ ରକ୍ତ ଗୋଲାପର ସମ୍ଭାର ସେତେବେଳେ ସେ ଲୁଚି ଲୁଚି ଦେଖିଛି; ଆଉ ତମର ସେ ଫଟୋ ଆଗରେ ଠିଆହୋଇ ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ଲୁହ ଗଡ଼ାଏ ସେତେବେଳେ ସେ ବି ମୋ ସହିତ କାନ୍ଦିଛି ।

ଜୟନ୍ତୀ— ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ···!

ଜ୍ଞାନ— ହଁ ଜୟନ୍ତୀ, ତମର ଫଟୋକୁ ସେ ତା ବୋଉର ଫଟୋ ବୋଲି ଧରିନେଇଛି । ମା'ର ଟିକଏ ମମତା ପାଇଁ ଦଶ ବର୍ଷ କାଳ ସେ ଯେ କି କଲବଲ ହେଉଛି ତା' ତମେ କଳ୍ପନା କରିପାରିବନି ଜୟନ୍ତୀ ! ଆଉ ଖାସ୍ ସେଇଥିପାଇଁ ତାକୁ ଟିକଏ ଆଶ୍ୱାସନା ଦବାକୁ ମୁଁ ତାକୁ ସବୁବେଳେ କହିଆସିଛି ତା' ବୋଉ ବଞ୍ଚିଛି ବୋଲି । ତାର ସେ ମଧୁର ସ୍ୱପ୍ନକୁ ମୁଁ କେବେ ଭାଙ୍ଗିଦେବାକୁ ଚାହିଁ ନ ଥିଲି ।

ଜୟନ୍ତୀ— ଆଉ ଆଜି ?

ଜ୍ଞାନ— ଆଜି ମଧ୍ୟ ମୁଁ ତା ର ସେ ସ୍ୱପ୍ନ ଭାଙ୍ଗିବାକୁ ଦେବିନି ।

ଜୟନ୍ତୀ— ମାନେ ? (ଚମକି ଉଠିଛି)

ଜ୍ଞାନ— ତୁମକୁ ତା ର ମା' ଭୂମିକାରେ ଅଭିନୟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଜୟନ୍ତୀ— ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ ! ତମେ ଏ କ'ଣ କହୁଛ ?

ଜ୍ଞାନ— ମୋର ଏଇ ଗୋଟିଏ ଅନୁରୋଧ ତମେ ରଖିବନି, ଜୟନ୍ତୀ ?

ଜୟନ୍ତୀ— ନା, ନା, ତା କେବେ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ, ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ, କାରଣ···

ଜ୍ଞାନ— ଜୟନ୍ତୀ ! ତୁମ ଜୀବନର ଚରମ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନରେ ମୁଁ ନିଜ ଜୀବନକୁ ବାଜି ଲଗାଇ ତମ ସୋହାଗର ସିନ୍ଦୂର ରକ୍ଷା କରିଛି—ତୁମର ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ନୂଆ ଜୀବନ ଦେଇଛି । ପ୍ରତିଦାନରେ ତୁମେ ମୋର ଏଇ ସାମାନ୍ୟ ଅନୁରୋଧ ରକ୍ଷା କରିବନି ?

ଜୟନ୍ତୀ—ନା, ନା; ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ, ମୁଁ ପାରିବିନି । ଏ ସମାଜ, ଏ ସଭ୍ୟତା, ମୋର ସ୍ୱାମୀ—ଏମାନଙ୍କ ଆଗରେ ମୁଁ କି କୈଫିୟତ ଦେବି ? ଏମାନଙ୍କର ସନ୍ଦେହୀ ଆଖିରେ ସେତେବେଳେ ଅଜସ୍ର

ପ୍ରଶ୍ନବାଚୀର କୁହେଳି ଉଠିବ ସେତେବେଳେ ମୁଁ ତା'ର କି ଜବାବ ଦେବି ? ମୁଁ ପାରିବିନି ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ ମୁଁ ପାରିବିନି ।

ଜ୍ଞାନ— ଜୟନ୍ତୀ ! ଦୁନିଆ ଆଗରେ ସତକଥା କହିବାର ସତ୍‌ସାହସ କ'ଣ ତମେ ହରାଇ ବସିଛ ? ତମେ କ'ଣ ତୁଣ୍ଡ ଖୋଲି ସତ୍ୟ କଥା କହିପାରିବନି, ଜୟନ୍ତୀ ! ଗୋଟାଏ ନିରୀହ ପିଲାପାଇଁ ଏଇ ସାମାନ୍ୟ ତ୍ୟାଗ କ'ଣ ତମେ କରିପାରିବନି ? ମୁଁ ତୁମ ପାଖରେ ହାତ ପତାଇ ଭିକ୍ଷା ମାଗୁଛି···

ଜୟନ୍ତୀ— ନା, ମୋର ସ୍ୱାମୀ, ମୋର ସଂସାର, ମୋର ପିଲାଛୁଆଙ୍କ ମନରେ ସନ୍ଦେହର ନିଆଁ ଜାଳି ମୁଁ ଅଭିନୟ କରିପାରିବିନି ।

ଜ୍ଞାନ— ତୁମେ ନିଶ୍ଚୟ ପାରିବ ଜୟନ୍ତୀ, ତୁମକୁ ଅଭିନୟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଗୋଟାଏ ମାତୃହରା ପିଲାର ଜୀବନ ବଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ତୁମକୁ ଅଭିନୟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ତା ନ ହେଲେ ମୋର ଏଇ ପବିତ୍ର ପ୍ରେମ ପ୍ରତିହିଂସାରେ ପରିଣତ ହେବ ।

ଜୟନ୍ତୀ— ଯାହା ହେଲେ ବି ମୁଁ ପାରିବିନି ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ, ମତେ କ୍ଷମା କରିବ । ମୁଁ ଆସୁଛି···(ଠିକ୍ ଯିବାବେଳେ ଭିତରୁ ଦୌଡ଼ି ଦୌଡ଼ି ଜୁଲି ଆସିଛି)

ଜ୍ଞାନ— ଜୟନ୍ତୀ···!

ଜୁଲି— ବୋଉ···ବୋଉ···ତମେ ମତେ ଛାଡ଼ି କୁଆଡ଼େ ଯାଉଛ; ବୋଉ

(ଜୟନ୍ତୀକୁ କୁଣ୍ଢାଇ ଧରିଲା)

ଜ୍ଞାନ— ତାଙ୍କୁ ଯିବାକୁ ଦେ, ଜୁଲି !

ଜୁଲି— ନା, ମୁଁ ମୋ ବୋଉକୁ ଛାଡ଼ିବିନି ।

ଜ୍ଞାନ— ଜୁଲି ! ଛାଡ଼ି ଦେ କହୁଛି, ଛାଡ଼ି ଦେ··

ଜୁଲି— ନା, ମୋ ବୋଉ...

ଜ୍ଞାନ— (ରାଗରେ ଆପୋଷ୍ଡ଼ ମାରି) ଜୁଲି, ତାକୁ ଭୁଲିଯା । ସେ ତୋର ବୋଉ ନୁହେଁ ଜୁଲି, ସେ ଗୋଟାଏ ରାକ୍ଷସୀ ।

ଜୁଲି— ବାପା... !

ଜ୍ଞାନ— ତୋ ବୋଉ ମରିଯାଇଛି ଜୁଲି, ତୋ ବୋଉ ମରିଯାଇଛି ।

ଜୁଲି— (ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଛି) ବାପା !

(ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ ଜୁଲିକୁ କୋଳେଇନେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଜୟନ୍ତୀ ଦ୍ରୁତବେଗରେ ବାହାରିଯାଇଛନ୍ତି ।)

(ମଧ୍ୟାନ୍ତର)

ଦ୍ୱିତୀୟାର୍ଦ୍ଧ

ପ୍ରଥମ ଦୃଶ୍ୟ

[Dr. ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ ମିଶ୍ରଙ୍କର ପୂର୍ବବର୍ଣ୍ଣିତ କକ୍ଷ—ସମୟ ଅପରାହ୍ନ । ଚନ୍ଦନା ଜୁଲିକୁ ଗୀତ ଶିଖାଉଥିଲେ । ଜୁଲି ଗୀତ ଗାଉଛି—]

ଚନ୍ଦନା— ଆଚ୍ଛା ଜୁଲି, ତମକୁ ପଅରଦିନ ଯେଉଁ ଗୀତ ଶିଖେଇଥିଲି ମନେ ରଖିଛ ?

ଜୁଲି— ମନେ ଅଛି ସେ···(ମନରେ କଷ୍ଟଟା ଉଦାସ ଭାବ)

ଚନ୍ଦନା— (ହସି) ପୁଣି ସେ ଟିଏ କ'ଣ ? ଗାଅ···

ଜୁଲି— ତମେ ଆଗ ପ୍ରଥମ ପଦଟା ଗାଇଲେ ଯାଇ ମୁଁ ଗାଇବି ।

ଚନ୍ଦନା— ଆଚ୍ଛା ହଉ, ମୁଁ ଗାଉଛି, ତମେ ମୋ ସହିତ ଗାଅ···

(ଚନ୍ଦନା ପ୍ରଥମ ପଦଟି ଗାଇବନ୍ତି । ଜୁଲି ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ସହିତ ଗାଉଛି । ତା' ପରେ ଜୁଲି ଏକା ଗାଉଛି···)

ଗୀତ

ଝୁଉକୁ ମୁଷି ଲୋ ଝୁଉକୁ ମୁଷି ଧାନ ଭରଣକ ଖାଇଥା ବସି...
ତୁ ଥାଆ ମୁଁ ଯାଉଛି ରୁଷି

ପାଇନାହିଁ କେବେ ବୋଉ ସେନେହ
ସେଥିପାଇଁକି ଗୋଲାପ କଢ଼ି ମୁଁ ଶୁଖାଇବସିଛି ମୁହଁ ।

ସରଗ ଶଶୀ ଲୋ ସରଗ ଶଶୀ
ରୁଷି ଆସିଲେ ବି ଭୁଲିପାରୁ ନାହିଁ
ତୋ କଥା ଘାଣୁଛି ନିରବ ବସି ।

ବୁଝିବୁ କି ତୁ ମୋ ମନର କଥା
କାହାପାଇଁ ମୁଁ ଯେ ଝରାଉଛି ଲୁହ
କା'ପାଇଁ ମୋ ହୃଦେ ଭରିଛି ବ୍ୟଥା,

ଟିକି ମାଉସୀ ମୋ ଝୁଉକ ମୁଷି
ମୋ କଥା ଟିକିଏ ମନେ ରଖିଥିବୁ
ଦୂରେ ଥାଇ ମୁଁ ହୋଇବି ଖୁସି ।

ଜୁଲି—(ଗୀତ ଶେଷରେ) ଠିକ୍ ହେଲାନା ମାଉସୀ !

ଚନ୍ଦନା— (ହସି) ସତରେ ଜୁଲି, ତମେ ଯାହା ଗାଉଛ ନା, ବଡ଼ ହେଲେ ସାରା ଦେଶରେ ତୁମେ ନାଁ କରିବ । ଭଗବାନ ତୁମକୁ ଦୀର୍ଘାୟୁ କରନ୍ତୁ । ଆଚ୍ଛା, ଜୁଲି, ଆଜି ଆଉ ଗୋଟାଏ ନୂଆ ଗୀତ ଶିଖିବ ପରା ।

ଜୁଲି— ନା...(କଣ୍ଠଟା ଉଦାସଭରା)

ଚନ୍ଦନା— କଣ ହେଲା ? ତୁମେ ପରା କହୁଥିଲ ଗୋଟାଏ ବଢ଼ିଆ ଭଜନ ଶିଖିବ ବୋଲି ?

ଜୁଲି— ମୋ ମନ ଆଜି ଭଲ ନାହିଁ ମାଉସୀ, ମତେ କାହିଁକି କିଛି ଭଲ ଲାଗୁନି ।

ଚନ୍ଦନା— (ଜୁଲିକୁ ଭଲ ଭାବରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି) ଆଜି ତମର କ'ଣ ହୋଇଛି, ଜୁଲି ? ତମ ମୁହଁ ଏମିତି ଶୁଖିଲା ଦିଶୁଛି କାହିଁକି ?

ଜୁଲି— ମୋ ବୋଉ ଆସିଥିଲା, ମାଉସୀ ।

ଚନ୍ଦନା— (ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ) ତୁମ ବୋଉ ? ଏଠିକି ଆସିଥିଲେ ?

ଜୁଲି— ହଁ, ମୋ ବୋଉ···ସେ କାଲି ଆସିଥିଲା । ତାକୁ ଯେତେ କହିଲି ସେ ଜମା ମୋ ପାଖରେ ରହିଲା ନାହିଁ, ପୁଣି ଚାଲିଗଲା ।

ଚନ୍ଦନା— ଚାଲିଗଲେ···! କାହିଁକି ?

ଜୁଲି— ବାପା ବୋଉଙ୍କର ବହୁତ ଝଗଡ଼ା ଲାଗିଲା । ବାପା ବୋଉକୁ ବହୁତ ଗାଳିଦେଲେ । ଆଜି ବୋଉ ରାଗିକରି ଚାଲିଗଲା । ଆଚ୍ଛା ମାଉସୀ, ବାପା ବୋଉଙ୍କର କାହିଁକି କଳି ଲାଗିଲେ ?

ଚନ୍ଦନା— (କିଛି ବୁଝିପାରୁ ନ ଥାନ୍ତି) (ହସି) ମୁଁ କେମିତି କହିବି ? ଆଚ୍ଛା ଜୁଲି, ତୁମ ବୋଉଙ୍କୁ ତୁମେ ନିଜେ ଦେଖିଛ ? (କିଛିଟା ସନ୍ଦେହମିଶା ଗଳାରେ)

ଜୁଲି— ହୁଁ···ତମେ କ'ଣ ଭାବୁଛ ମୁଁ ତୁମକୁ ମିଛ କହୁଛି ବୋଲି ? କାଲି ବୋଉ ମତେ ଗେଲ କଲା···ମୋ ସାଙ୍ଗରେ କେତେ କଥା ହେଲା···ତା ପରେ କ'ଣ ହେଲା କେଜାଣି ବାପା ଯେମିତି ଆସିଲେ ଦୁହିଁଙ୍କର ତ କଳି ଲାଗିଲା···ଆଜି ବୋଉ ରାଗିକରି ଚାଲିଗଲା···(ଚନ୍ଦନାଙ୍କ ମୁହଁର ଭାବ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଗଲା । ସେ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇଉଠିଲେ ଏବଂ ନୀରବ ବି) ଆରେ ଚନ୍ଦନା ମାଉସୀ, ତମର କ'ଣ ହେଲା ? ତମେ କିଛି କହୁନ ଯେ ?

ଚନ୍ଦନା— ଆରେ ନା, ମୋର କାହାଁକ କ'ଣ ହେବ ?

ଜୁଲି— ଆଚ୍ଛା, ଚନ୍ଦନା ମାଉସୀ, ତମେ ଟିକିଏ ବାପାଙ୍କୁ କହ । ତମେ କହିଲେ ବାପା ବୋଉକୁ ନେଇଆସିବେ । ମତେ ବାପାଙ୍କୁ କହିବାକୁ ଡରମାଡୁଛି ।

ଚନ୍ଦନା— ତୁମର ବୋଉ ତାହାହେଲେ ବଞ୍ଚିଛନ୍ତି, ନା ? (ନିଜକୁ ନିଜେ କହୁଥିଲେ ଏବଂ ବ୍ୟଥା ଅନୁଭବ କରୁଥିଲେ)

ଜୁଲି— ମତେ କିଛି କହିଲ, ମାଉସୀ ?

ଚନ୍ଦନା— ଏଁ...ନା । ତମେ ଯାଅ, ପାଠ ପଢ଼ିବା ସମୟ ହୋଇଗଲାଣି

ଜୁଲି— ତମେ ବାପାଙ୍କୁ କହିବ ନା, ଯେମିତି ହଉ ମୋ ବୋଉକୁ ନେଇ ଆସିବେ ?

ଚନ୍ଦନା— ହଁ, କହିବ, ନିଶ୍ଚୟ କହିବ, ଜୁଲି । (ଅନେକ ଯନ୍ତ୍ରଣାକୁ ଚୁପିରଖି କହୁଥିଲେ । ଏହି ସମୟରେ ଆସିଛି ହରି । ତାକୁ ଦେଖି) ହରି, ଜୁଲି ଯାହା କହୁଛି ସବୁ କଣ ସତ ?

(ହରିଆ ଏ ପ୍ରଶ୍ନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହୁଏତ ବୁଝିପାରୁଛି ।)

ହରି— ସେ ବାୟାଣୀଟା ଦେଇ, କେତେବେଳେ କଣ ଯେ କହେ ସେ ତା ନିଜେ ବି ବୁଝିପାରେନ ।

ଚନ୍ଦନା— ହରି, ଜୁଲି କହୁଛି ତା ବୋଉ କାଲି ଆସିଥିଲେ । ସେ କଣ ମିଛ କହୁଛି ?

ହରି— (ପରିସ୍ଥିତି ବୁଝିପାରି) କିଏ କାହାର ବୋଉ, କିଏ କାହାର ଝିଅ, କିଏ କାହାର ବାପା, ମୁଁ କିଛି ବୁଝିପାରୁନ ଦେଇ ! ସୂଳାଏ ଅଣ୍ଡୁଆ ସୂତା ଭଳି ମୋ ପାଖରେ ସବୁ ଗୋଳମାଳ ହୋଇଯାଉଚି ।

ଚନ୍ଦନା— ତୁ ବି ମୋଠେ ଅନେକ କଥା ଲୁଚେଇବାକୁ ଚାହୁଁଚ, ନା ରେ ହରି ?

ହରି— ମତେ ବିଶ୍ୱାସ କର ଦେଇ, ମୁଁ କିଛି ଜାଣେନି ।

(ଏହି ସମୟରେ ବାହାରୁ ଆସିଚନ୍ତି ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ । ଗତ କାଲି ଏକ ମଟର ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ସେ ସାମାନ୍ୟ ଆଘାତ ପାଇଥିଲେ… ମୁଣ୍ଡରେ ବ୍ୟାଣ୍ଡେଜ ଥିଲା । ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ହରି ଭିତରକୁ ଚାଲି-ଯାଇଛି । ଚନ୍ଦନା ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶଙ୍କୁ ସେ ଅବସ୍ଥାରେ ଦେଖି…)

ଚନ୍ଦନା— ଆପଣଙ୍କର ଏ କଣ ହେଲା ?

ଜ୍ଞାନ— (ହସି) କିଛି ନାହିଁ, ଚନ୍ଦନା, ଗଲା କାଲି Drive କଲାବେଳେ ଗୋଟାଏ ଦେଗୀ କଥା ଚିନ୍ତା କରୁ କରୁ ଟିକିଏ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ହେଇପଡ଼ିଲି, ଆଉ…

ଚନ୍ଦନା— ଆପଣଙ୍କର କିଛି Serious injury ହେଇନି ତ ?

ଜ୍ଞାନ— ନା; ଚନ୍ଦନା, That was just a minor accident. ମୁଣ୍ଡରେ ସାମାନ୍ୟ ଆଘାତ ଲାଗିଛି । Nothing to worry. ତୁ ଯା ଜୁଲି, ଭିତରକୁ ଯା…

ଜୁଲି— ମୋ ବୋଉ କଣ ଆଉ ଆସିବନି, ବାପା ?

ଜ୍ଞାନ— ତୋ ବୋଉ ମରିଯାଇଛି ଜୁଲି, ସେ ଆଉ କେବେ ଆସିବନି । ଆଉ ତାକୁ ଝୁରି ଝୁରି ତୁ ବି ମରିଯା…ତମେ ସମସ୍ତେ ମରିଯାଅ…ସବୁ ଶେଷ ହେଇଯାଉ । Let there be an end…

ଜୁଲି— ବାପା… ।

ଚନ୍ଦନା— ଡାକ୍ତରବାବୁ !

ଜ୍ଞାନ— ଭିତରକୁ ଯା ଜୁନ, ଯା...(ଜୁଲି ଚାଲିଯାଇଛି)

ଚନ୍ଦନା— ପିଲାଟା ମନରେ ଅନେକ ଆଘାତ ଲଗିଛି । ତା ବୋଉକୁ ଝୁରି ଝୁରି...

ଜ୍ଞାନ— ବୋଉ...ବୋଉ...ବୋଉ...! ମୁଁ ତା ପାଇଁ କୋଉଠୁ ଗୋଟାଏ ବୋଉ ଆଣିବି, ଚନ୍ଦନା ? ତା ବୋଉ ଯୋଉଠି ଅଛି ସେଠିକି ଯିବାର ବାଟ କେହି ଦେଖିନି ।

ଚନ୍ଦନା— ତଥାପି ଆପଣ ତା'ର ବାପ...ଆପଣ ତା'ର ମା ।

ଜ୍ଞାନ— ମୁଁ ତା'ର ବାପ...ମୁଁ ତା'ର ମା...ଏ ଅଭିନୟର ରଙ୍ଗ ଦିନେ ଲିଭିଯିବ, ଚନ୍ଦନା ! ଆଜି ତା'ପରେ...

ଚନ୍ଦନା— ମାନେ ?

ଜ୍ଞାନ— ଶାନ୍ତ ସମୁଦ୍ରର ପଥର ବୁକୁରେ ଝଡ଼ର ଈଗଲ ଯେତେବେଳେ ତା'ର ପକ୍ଷାଘାତ କରେ' ସେତେବେଳେ ତା'ର ରୁଦ୍ର ମୂର୍ତ୍ତି ଦେଖିଛ, ଚନ୍ଦନା ? ଅନୁଭବ କରିଛ ତା'ର ଆକୁଳିତ ଉଦ୍ବେଳନ ?

ଚନ୍ଦନା— ବୁଝି ପାରିଲିନି ।

ଜ୍ଞାନ— ମୋ ମନରେ ସେ ଅଶାନ୍ତ ସମୁଦ୍ର ଆଜି ରୁଦ୍ର ମୂର୍ତ୍ତି ଧାରଣ କରିଛି । ଅଜସ୍ର ଯନ୍ତ୍ରଣାର ଉତ୍ତାଳ ଲହରୀ ମୋର ବକ୍ଷ-ପଞ୍ଜରକୁ ଅତି ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଭାବରେ ଆଘାତ କରିଚାଲିଛି । ମୁଁ ଆଉ ବେଶୀଦିନ ବଞ୍ଚିବିନି, ଚନ୍ଦନା, ମୁଁ ମରିଯିବି ।

ଚନ୍ଦନା— କ'ଣ ହେଉଛି ଆପଣଙ୍କର, ମତେ କହିବେନି ?. ମୁଁ ଆପଣଙ୍କର କେହି ନ ହେଲେ ବି କିଛି ସାହାଯ୍ୟ ତ କରିପାରିବି ।

ଜ୍ଞାନ— ମୁଁ ଆଜ କହୁ କହିପାରୁନ ବି ସହି ବି ପାରୁନ । ଦୁଃଖ ବେଦନାର ବିଷାକ୍ତ ଦଂଶନ ମତେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଦୁର୍ବଳ କରିଦେଉଛି । ତମେ ମୋର ଗୋଟାଏ କଥା ମାନିବ ?

ଚନ୍ଦନା— କୁହନ୍ତୁ ।

ଜ୍ଞାନ— ତମେ ଆଉ କେବେ ଏଠିକି ଆସିବନି, ଚନ୍ଦନା ! ମୁଁ ଜାଣେ, ତମେ ନ ଆସିଲେ ସେ ମାତୃହରା ସ୍ନେହକାଙ୍ଗାଳ ପିଲାଟା କି ଭୀଷଣ ଆଘାତ ପାଇବ । ତଥାପି ତମେ ଆଉ କେବେ ଏଠିକି ଆସିବନି । ଜୀବନ ସାହାରାର ତତଲ ବାଲିରେ ସେ ପିଲାଟା ଛଟପଟହୋଇ ମରିଯିବ···ଯାଉ··· ମୁଁ ବା କଣ କରିପାରିବି ?

ଚନ୍ଦନା— (ଜୋର ଦେଇ) ଆପଣ ମୋଠୁ ଅନେକ କଥା ଲୁଚାଇବାର ଚେଷ୍ଟା କରୁଛନ୍ତି । ଆପଣଙ୍କୁ କିନ୍ତୁ ସବୁ କଥା ଆଜ କହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଜ୍ଞାନ— ଜାଣି କହୁ ଲାଭ ହେବନି, ଚନ୍ଦନା, କାରଣ ତୁମେ ଯାହା ଆଶା କରୁଛ ମୁଁ ତୁମକୁ ତା ଦେଇପାରିବିନି । ମୁଁ ତୁମକୁ ସ୍ତ୍ରୀର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଦେଇପାରିବିନି କି ପ୍ରେମିକାର ସମ୍ମାନ ଦେଇପାରିବିନି ।

ଚନ୍ଦନା— କାହିଁକି ? ଆପଣ କଣ ମତେ ଘୃଣା କରନ୍ତି ? ମୁଁ କଣ···

ଜ୍ଞାନ— ଚନ୍ଦନା ! ସବୁ କାହିଁକିର ଉତ୍ତର ନ ଥାଏ । ଏମିତି ଅନେକ କ୍ଷତ ଅଛି ଯାହା ଆଖିକୁ ଦେଖା ନ ଗଲେ ବି ସେଥିରୁ ରକ୍ତ ଝରେ ।

ଚନ୍ଦନା— ଜୁଲି ତାହାହେଲେ ଠିକ୍ କହୁଥିଲା ।

ଜ୍ଞାନ— କଣ ?

ଚନ୍ଦନା— ତା'ର ବୋଉ ଆସିଥିଲେ ତେବାଲ !

ଜ୍ଞାନ— ଚନ୍ଦନା, ତା ପ୍ରଳାପର ଶଙ୍ଖଧ୍ୱନି ତମେ ବାହାରେ ଥିଲେ ଶୁଣିଛ, ନା ? ଆଉ ତାକୁ ବିଶ୍ୱାସ ବି କରିଗଲ ?

ଚନ୍ଦନା— ମାନେ··· ?

ଜ୍ଞାନ— ତମେ ଭିତରକୁ ଯାଅ ଚନ୍ଦନା, ଆଜି ଦିନକପାଇଁ, ମନଭରି ତମେ ସାଇତି ରଖିଥିବା ସବୁତକ ସ୍ନେହକୁ ସେ ମାତୃହରା ପିଲାଟା ଉପରେ ଢାଳିଦିଅ । ଆଉ ଏଇ ଦେଖା ହେଉ ଆମ ଜୀବନର ଶେଷ ଦେଖା । ଯାଅ···

(ଚନ୍ଦନା ଏକ ଆକୁଳ ନୟନରେ ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶଙ୍କୁ ଦେଖୁଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ବୁଝିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ବୁଝିବାର କ୍ଷମତା ହୁଏତ ତାଙ୍କର ନ ଥିଲା । ଚନ୍ଦନା ଧୀରେ ଧୀରେ ଭିତରକୁ ଗଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଯିବା ବାଟକୁ ଚାହିଁ)

ମତେ କ୍ଷମା କରିବ ଚନ୍ଦନା, ତମର ସେ ଅନାବିଳ ପ୍ରେମର ପ୍ରତିଦାନ ମୁଁ ଦେଇପାରିବିନି । କାରଣ ଆଜି ମୋର କିଛି ନାହିଁ···ମୁଁ ଯେ ନିଃସ୍ୱ । (କିନ୍ତୁ ବସିପଡ଼ିଲେ Dr. Mishra. ହୃଦ ଥରାଇ ବାହାରିଆସୁଥିଲା ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ)

(କିଛି ସମୟ ପରେ ଆସିଛନ୍ତି ଜୟନ୍ତୀ । ମନର ସବୁ ସରସତା ତାଙ୍କର ମରିଯାଇଥିଲା । ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ ଜୟନ୍ତୀ ଆସିବା ଆଦୌ ଆଶା କରି ନ ଥିଲେ । ତାଙ୍କୁ ଦେଖି)

ଜ୍ଞାନ— ତମେ ! ତମେ ପୁଣି କାହିଁକି, ଜୟନ୍ତୀ ?

ଜୟନ୍ତୀ— ଶୁଣିଲି car accidentରେ···

ଜ୍ଞାନ— କଣ ସହାନୁଭୂତି ଜଣାଇବାକୁ ଆସିଛ ?

ଜୟନ୍ତୀ— ନା । ମାତ୍ର ଦୁଇଘଣ୍ଟା ତଳେ ମୋର ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ଚେତା ଫେରିଆସିଲା । କିନ୍ତୁ ଦୀର୍ଘ ଦଶଦିନ କାଳ ଅନ୍‌କନ୍‌ସସ୍ ରହିବା ପରେ ସେ ପ୍ରଥମେ ଯେତେବେଳେ ଆଖି ଖୋଲିଲେ ସେତେବେଳେ ମତେ ଚିହ୍ନିପାରିଲେନି । ସେ କଥା ବି କହିପାରୁନାହାନ୍ତି, ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ ।

ଜ୍ଞାନ— (କିଛିଟା ଆତଙ୍କରେ) ଜୟନ୍ତୀ···।

ଜୟନ୍ତୀ— ତାଙ୍କର ଏ କଣ ହେଲା, ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ ?

(ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶଙ୍କ ମୁଖମଣ୍ଡଳ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବେ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇଉଠିଲା—ଆଖିରେ ଫୁଟିଉଠିଲା ଅନେକ ଚିନ୍ତାର ତରଙ୍ଗ)

ଜ୍ଞାନ— (ଗମ୍ଭୀରଭାବେ ମନକୁ ମନ) He needs another operation. ତାଙ୍କ ଉପରେ ଆଉଥରେ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ହୁଏତ···

ଜୟନ୍ତୀ— (ଭୟ ଓ ଆତଙ୍କରେ) ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ, ମୋର ଯେମିତି ମନେହୁଏ···

ଜ୍ଞାନ— କଣ ? (ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁରହିଲେ)

ଜୟନ୍ତୀ— ତମେ···ତମେ ଆଉ ମୋ ଉପରେ ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବା ଆରମ୍ଭ କରିନ ତ ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ ?

ଜ୍ଞାନ— ଜୟନ୍ତୀ ! You are s···!

ଜୟନ୍ତୀ— ନା, ନା, ମତେ ତମେ ବୁଝିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କର ।

ଜ୍ଞାନ— ମୁଁ ତୁମକୁ ଠିକ୍ ବୁଝିଛି, ଜୟନ୍ତୀ, ମୋ ବୁଝିବାରେ କେବେ ଭୁଲ ହୁଏନା । ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବାକୁ ମୁଁ କେବେ ଚାହିଁ ନ ଥିଲି କି ଆଜି ବି ଚାହେଁନା । ଆଉ ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବାର ଇଚ୍ଛା ଥିଲେ ସେଇଦିନ ରାତିରେ ତମର ସେ ସୁନାର ସଂସାରଟାକୁ

ଜାଳପୋଡ଼ି ଅଙ୍ଗାର କରିଦେଇପାରିଥାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ତା କରିନି ଜୟନ୍ତୀ, କାରଣ I am a doctor···ଜୀବନ ରକ୍ଷା କରିବା ହେଉଛି ମୋର ଧର୍ମ, ନବା ନୁହେଁ ।

ଜୟନ୍ତୀ— ତୁମ ମନରେ ମୁଁ ଅନେକ ଆଘାତ ଦେଇଛି ।

ଜ୍ଞାନ— ଅନେକ ଆଘାତର ଧକ୍କା ସହି ସହି ମୁଁ ଯେ ପଥର ହୋଇଯାଇଛି । ହଁ ଜୟନ୍ତୀ, ତମେ···You can have faith in me. ମୋ ଉପରେ ଭରସା ରଖ···ତୁମର ସ୍ୱାମୀଙ୍କର କିଛି ହେବନି ।

ଜୟନ୍ତୀ— (କୃତଜ୍ଞତାରେ) ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ, କଣ ଦେଇ ଯେ ତୁମର ଋଣ ଶୁଝିବି···?

ଜ୍ଞାନ— (ହସିଉଠିଲେ ଖୁବ୍ ଜୋରରେ । ସେ ହସ କିନ୍ତୁ ଥିଲା ଏକ ଯନ୍ତ୍ରଣାର ପରିପ୍ରକାଶ)

ଜୟନ୍ତୀ— କଣ ହେଲା ? ଏମିତି ହସିଲ କାହିଁକି ?

ଜ୍ଞାନ— ଧନ୍ୟ ନାରୀ ! ଧନ୍ୟ ତାର ଛଳନା···ଧନ୍ୟ ତାର ଶୁଶ୍ରୁଷା ! କାମ ସରିଗଲା ପରେ···

ଜୟନ୍ତୀ— ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ ! ମତେ ମନଭରି ଗାଳିଦିଅ···ଆଘାତ ଉପରେ ଆଘାତ ଦିଅ···ଆଉ ସେଥିରୁ ଯଦି ତମେ କିଛିହେଲେ ଆନନ୍ଦ ପାଉଥାଅ ମୁଁ ସେଥିରେ ବାଧା ଦେବିନି । କିନ୍ତୁ ମତେ ଥରେ ବୁଝିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କର । ମୋର କିଛିହେଲେ ଦୋଷ ନାହିଁ··· ମୁଁ ନିରୁପାୟ ।

ଜ୍ଞାନ— (ଗମ୍ଭୀରକଣ୍ଠ) ତମେ ଆସ, ଜୟନ୍ତୀ, ଆମର ଏଇ କେଇଟା ଦିନର ଦେଖାସାକ୍ଷାତକୁ ଗୋଟାଏ ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନ ଭଳି ଭୁଲିଯିବ । ଆଉ କେବେ ଏଠିକି ଆସିବନି ଜୟନ୍ତୀ, ଆଉ କେବେ ଏଠିକି ଆସିବନି ।

ଜୟନ୍ତୀ— କ'ଣ ଜୋର କରି ତଡ଼ିଦେଉଛ ?

ଜ୍ଞାନ— ନା, ଜୁଲିର ମଙ୍ଗଳପାଇଁ ତୁମକୁ ଏଇ ମୋର ଶେଷ ଅନୁରୋଧ ।

ଜୟନ୍ତୀ— ବେଶ୍, ଯିବାପୂର୍ବରୁ ଥରଟିଏ ପାଇଁ ଜୁଲିକୁ ଦେଖିବାକୁ ଦେବନି ?

ଜ୍ଞାନ— ଜୁଲିକୁ ଦେଖିବ ? କାହିଁକି ? ସେ ତୁମର କିଏ ? ସେ ଅନାଥ ପିଲାଟା ଯଦି ମରିଯାଏ ତମର ବା କ'ଣ କ୍ଷତି ହୋଇଯିବ ? ତମେ ଆସ, ଜୟନ୍ତୀ । ଯଦି ପାରି ସେଇ କ୍ଷଣିକ ସ୍ମୃତିର ମର୍ମର ସମାଧି ଉପରେ ଅନୁଶୋଚନାର ଦୁଇଟୋପା ଲୁହ ଢାଳିବ । ଜୁଲି ହୁଏ ତ ସେଥିରେ ଶାନ୍ତି ପାଇବ ।

(ଜୟନ୍ତୀ ନୀରବରେ ଚାଲିଯିବାବେଳେ ଭିତରୁ ଆସିଛନ୍ତି ଚନ୍ଦନା । ଦୁହେଁ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଦେଖି ନିର୍ବାକ୍ ହୋଇ ରହିଯାଇଛନ୍ତି । ଦୁହିଁଙ୍କ ମନରେ କିଛିଟା ଆଲୋଡ଼ନ । ଚନ୍ଦନାଙ୍କ ମୁହଁରେ ଭାବର ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଛି । ଜୟନ୍ତୀଙ୍କୁ ଦେଖି ସେ ଅନେକ କିଛି ମନେ ମନେ ଭାବନେଇଛନ୍ତି । ଈର୍ଷାର ଆଉ ପରାଜୟର ଅପମାନରେ ସେ ଦ୍ରୁତପଦରେ ଚାଲିଯିବାକୁ ବସିଛନ୍ତି । ସେଇ ସମୟରେ···)

ଶୁଣ, ଚନ୍ଦନା ।

ଚନ୍ଦନା— (ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶଙ୍କୁ ଫେରି ଚାହିଁଲେ) କ'ଣ ଶୁଣିବ ? କାହିଁକି ଶୁଣିବି ? ଜୁଲି ହୁଏ ତ ଠିକ୍ କହୁଥିଲା···

ଜ୍ଞାନ— ନା, ନା, ଚନ୍ଦନା, ତମେ କିଛି ଜାଣିନ । ମୋର ତୁମକୁ ଅନେକ କଥା କହିବାର ଅଛି, ଆଉ ତୁମକୁ ଶୁଣିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଚନ୍ଦନା— ନା, ସବୁ ଶେଷ ହୋଇଯାଇଛି । ଆପଣ ସୁଖୀ ହୁଅନ୍ତୁ । (କୋହ ଉଠିଛି । ଦୌଡ଼ି ଚାଲିଯାଇଛନ୍ତି)

ଜୟନ୍ତୀ— ସେ କିଏ, ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ ?

ଜ୍ଞାନ— ସେ···ମୋତେ ପ୍ରାଣ ଭରି ଭଲପାଏ···ପ୍ରେମ କରେ···

ଜୟନ୍ତୀ— (ଖୁସି) ତମ ଜୀବନ ମଧୁମୟ ହେଉ, ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ, ତମ ଜୀବନରେ ପୁଣି ଥରେ ବସନ୍ତର ଜୁଆର ଉଠୁ ।

ଜ୍ଞାନ— (ଟିକିଏ ହସି) ତୁମକୁ ବି ଦିନେ ପ୍ରାଣଭରି ଭଲପାଇଥିଲି··· ପ୍ରେମ କରିଥିଲି···

ଜୟନ୍ତୀ— ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ !

ଜ୍ଞାନ— ଆଉ ପ୍ରତିଦାନରେ ତୁମେ ଦେଇଥିଲ···

ଜୟନ୍ତୀ— ଥାଉ, ଆମେ ଦୁହେଁ ହେଉଛେ ଦୁଇଟି ସମାନ୍ତରାଳ ରେଖା, ଯାହାର ମିଳନ ଆଉ କେବେହେଲେ ହବନି । ଅତୀତକୁ ଭୁଲିଯିବ ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ, ଚନ୍ଦନାକୁ ନେଇ ତୁମ ଜୀବନ ସୁରଭିତ ହେଉ ।

(କହି ଦ୍ରୁତପଦରେ ବାହାରି ଚାଲିଗଲେ ।)

(ତାଙ୍କ ଯିବା ବାଟକୁ ଚାହିଁ ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶଙ୍କ ଓଠରେ ଫୁଟିଗଲା ଏକ କରୁଣ ହସର ରେଖା)

ଜ୍ଞାନ— ଅନେକ ପ୍ରହେଳିକାର ସମଷ୍ଟି ହେଉଛି ଏଇ ନାରୀ । ତାକୁ ବୁଝିକି ବି ବୁଝି ହୁଏନା, ଜାଣି ବି ଜାଣି ହୁଏନା । ଯୁଗ ଯୁଗ ପାଇଁ ସେ ଏମିତି ଅବୁଝା ରହିଯିବ ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ଦୃଶ୍ୟ

(ସନ୍ତୋଷ ମହାନ୍ତିଙ୍କର ସୁବର୍ଣ୍ଣିତ ଘର । ପରଦା ଉଠିଲା ପରେ ଦେଖାଗଲା ଚନ୍ଦନାଙ୍କର ହାତ ବନ୍ଧା ହୋଇଛି ଏବଂ ମୁହଁରେ ମଧ୍ୟ ପଟି ଭିଡ଼ା ହୋଇଛି । ସେ ଗୋଟାଏ ଚେୟାର ଉପରେ ବଡ଼ ଅସହାୟ ଭାବରେ ବସିଛନ୍ତି । ପାଖରେ ଠିଆହୋଇ ହସୁଥିଲେ ସନ୍ତୋଷ ମହାନ୍ତି । ସେ ହସୁଥିଲା ବଦ୍ଭୁତର ଓ ଛାଞ୍ଚଲ୍ୟର···)

ସନ୍ତୋଷ— (ସେଇ ହସ ଭିତରେ) ମନେ ଅଛି ଚନ୍ଦନା, ସେଦିନ ତୁମେ କହିଥିଲ ନା ଚନ୍ଦନା ପଟ୍ଟନାୟକ ଆଜଯାଏ କୌଣସି ପୁରୁଷ ପାଖରେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିନ ବୋଲି । ଆଜ କିନ୍ତୁ ତୁମକୁ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । କେହି ତୁମକୁ ରକ୍ଷା କରିପାରିବେନ । ସନ୍ତୋଷ ମହାନ୍ତି ଆଜଯାଏ କୌଣସି ନାରୀ ନିକଟରେ ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଁଇନ, ଚନ୍ଦନା ! (ହସି ଉଠିଛନ୍ତି)

ଚନ୍ଦନା— ସନ୍ତୋଷବାବୁ !

ସନ୍ତୋଷ— ହଁ ଚନ୍ଦନା, ମୁଁ ତୁମକୁ ପ୍ରେମିକାର ସମ୍ମାନ ଦେବାକୁ ଚାହିଁଥିଲି । ତମେ କିନ୍ତୁ ମୋର ସେ ଭଲପାଇବାର ପୁଷ୍ପାଞ୍ଜଳିକୁ ଅତି ନିଷ୍ଠୁରଭାବରେ ଦଳିମକଚି ଦେଲ ।

ମୁଁ ତୁମକୁ ସ୍ତ୍ରୀର ଗୌରବ ଦେବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲି, ତମେ କିନ୍ତୁ ମତେ ଅପମାନ ଦେଇ ଖାଲି ହାତରେ ଫେରାଇଦେଲ । ଆଜି ଆଜି···

(କିନ୍ତୁ ଚନ୍ଦନାଙ୍କର ବନ୍ଧନ ଖୋଲିଦେଲେ)

ଚନ୍ଦନା— ଆଜି ବି ମୁଁ ତୁମକୁ ଘୃଣା କରେ, ସନ୍ତୋଷବାବୁ ! ତମେ କ'ଣ ଭାବୁଛ ତମର ଏ ଅତ୍ୟାଚାରର କାହାଣୀ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଅନ୍ଧକାରରେ ରହିଯିବ ? ଦିନେ ନା ଦିନେ ତମର ଏ ଅସଲ ରୂପଟା ପଦାରେ ପଡ଼ିଯିବ ।

ସନ୍ତୋଷ— ସେ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନକୁ ମୁଁ ବି ଅପେକ୍ଷା କରିବି, ଚନ୍ଦନା ! କିନ୍ତୁ ସେଇ ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ମଣିଷ ମନର ସେ ହିଂସ୍ର ପ୍ରବୃତ୍ତିଟା କେମିତି ଜେଗିଉଠେ ତା ତୁମେ କେବେ ଅନୁଭବ କରିଛ ? ଆଜି ସେଇଥିପାଇଁ ଅନ୍ଧାରଟା ମତେ ଭାରି ଭଲଲାଗେ । (ହସ)

ଚନ୍ଦନା— (ଭୟରେ) ସନ୍ତୋଷବାବୁ !

ସନ୍ତୋଷ— ଆଉ ଟିକିଏ ପରେ ଏ ଘରର ଆଲୁଅ ଲିଭିଯିବ, ମାଡ଼ିଆସିବ କଳା ଅନ୍ଧାର, ଆଉ ଏଇ ନିଶୂନ୍ ରାତିର ନିଝୁମ ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ମୁଁ ତୁମର ସବୁ ଗର୍ବ, ମାନ, ଅହଙ୍କାରକୁ ଧୂଳିସାତ୍ କରିଦେବି ।

ଚନ୍ଦନା— (ଆତଙ୍କିତ ହୋଇ) ସନ୍ତୋଷବାବୁ !

ସନ୍ତୋଷ— ଚିତ୍କାର କରନି, ଚନ୍ଦନା ! ଆମର ସେ ମଧୁମିଳନର ପ୍ରଥମ ଲଗ୍ନ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ତୁମ କଣ୍ଠରେ ଫୁଟିଉଠୁ ମିଳନର

ଆବାହନୀ । ତମର ମେ ତନ୍ଦ୍ରାଳସ ଆଖିରେ ଭରିଦିଅ ନଶୀକନ୍ୟାର ନିମନ୍ତ୍ରଣ । ଗାଅ ଚନ୍ଦନା—

"ମୁଁ ଯେ ନନ୍ଦକୁଳୀ କନ୍ୟା ରେ ବରବରନା
ମତେ ଛୁଁଅଁ ନା
ମୁଁ ଯେ ପ୍ରୀତିଗୈରିକ ଖରୁ ଚନ୍ଦନା ।"

ଚନ୍ଦନା—ନା ।

ସନ୍ତୋଷ— ଚନ୍ଦନା !

ଚନ୍ଦନା— ଚନ୍ଦନାକୁ ପାଇବାର ସ୍ୱପ୍ନ ତୁମର ସ୍ୱପ୍ନରେ ରହିଯିବ, ସନ୍ତୋଷବାବୁ ! ମୁଁ ବଞ୍ଚି ଥାଉ ଥାଉ ତୁମର ଏ ଆଶା କେବେହେଲେ ପୂରଣ ହେବନି । ତମେ ଏତେ ନୀଚ··· ଏତେ ଘୃଣ୍ୟ···।

ସନ୍ତୋଷ— (ଠୋ ଠୋ ହସିଉଠିଲେ) ଯେତେ ଇଚ୍ଛା ଗାଳିଦିଅ, ଚନ୍ଦନା, ଖୁବ ଭଲ ଲାଗୁଛି । ତୁମ କଣ୍ଠରେ ଯେ ଅମୃତର ଝରଣା··· ତୁମର ପ୍ରତିଟି କଥାରେ ମୁଁ ଅନୁଭବ କରୁଛି ଚନ୍ଦନାର ସ୍ପର୍ଶ··· ମଳୟର ଉନ୍ମାଦନା ଆଉ ଧୂର୍ଜ୍ଜିତ ଫଗୁଣର ମଧୂଝର ଚଳଚଞ୍ଚଳତା ।

ଚନ୍ଦନା— ସନ୍ତୋଷବାବୁ ! (ଗୃହପଟକୁ ଚାହିଁ ପଳାଇଯିବାର ଉପାୟ ଚିନ୍ତା କରୁଥିଲେ)

ସନ୍ତୋଷ—ପଳାଇଯିବାର ଅପଚେଷ୍ଟା କରୁଛ ନା ମୁକ୍ତିର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଛ ? ତୁମର ଆଉ ମୁକ୍ତି ନାହିଁ, ଚନ୍ଦନା ! ସନ୍ତୋଷ ମହାନ୍ତିର ଶୟନ କକ୍ଷ ଆଜି ତୁମର ତନୁଲତାର ସ୍ପର୍ଶ ପାଇ ଧନ୍ୟ ହୋଇ-ଉଠିବ···ମୋର ଅନେକ ରଜନୀର ସ୍ୱପ୍ନ ଆଜି ସଫଳ ହେବ । ଆସ, ଚନ୍ଦନା !

ଚନ୍ଦନା—ନା । ମୋତେ ସ୍ପର୍ଶ କରିବାର ଦୁଃସାହସ କରନ୍ତୁ, ସନ୍ତୋଷବାବୁ !

ସନ୍ତୋଷ—(ହସିଉଠି) ମୋ ଜାଲରେ ଯେ ଥରେ ଧରାଦେଇଛି ତାର ମୁକ୍ତି ଅସମ୍ଭବ, ଚନ୍ଦନା । ତମର ଏଇ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣକାନ୍ତିର ଶିରୀଷ-କୋମଳ ତନୁବଲ୍ଲରୀକୁ ସ୍ପର୍ଶ କରି ମୁଁ ଆଜି ଅନୁଭବ କରିବି ରୋମାଂଚର ପ୍ରଥମ କଦମ୍ବ···(କହି ଧୀରେ ଧୀରେ ସେ ଆଗେଇ ଗଲେ ଚନ୍ଦନାଙ୍କ ନିକଟକୁ, ଚନ୍ଦନା ପଛକୁ ଘୁଞ୍ଚି ଘୁଞ୍ଚି ଯାଉଥିଲେ)

ତମେ ଯେତେ ଦୂରକୁ ଗଲେ ବି ମୁଁ ତୁମକୁ ମୋ ଛାତି ଉପରକୁ ଟାଣିଆଣିବି ।

ଚନ୍ଦନା— ନା, ନା, ତମେ ମୋତେ ସ୍ପର୍ଶ କରନା, ସନ୍ତୋଷବାବୁ ! (ଚିତ୍କାର କରିଉଠିଲେ, ଆଉ ସନ୍ତୋଷ ମହାନ୍ତି ତାଙ୍କୁ ଧରିନେଲେ)

ସନ୍ତୋଷ— (ହସି ଉଠିଲେ । ଆଖିରେ ଫୁଟିଛି ହିଂସ୍ର କାମନାର ବହ୍ନି—ଚନ୍ଦନା ଛଟପିଟି ହେଉଥିଲେ)

ସମୁଦ୍ରରେ ଯେତେବେଳେ ଜୁଆର ଉଠେ ସାମାନ୍ୟ ବାଲିବନ୍ଧ କ'ଣ ତାକୁ ରୋକିପାରେ, ଚନ୍ଦନା ! (କହି ଟେକିନେଇ ଭିତରକୁ ଯିବାବେଳେ ଆସିଗଲେ ଅନନ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକ । ଆଖି ତାଙ୍କର ସେତେ ଆଜି ପ୍ରତିହିଂସାରେ ଜଳୁଥିଲା ।)

ଅନନ୍ତ— ସନ୍ତୋଷବାବୁ !

ସନ୍ତୋଷ— କିଏ ? ଓ, ଅନନ୍ତ ପଟ୍ଟନାଏକ !

ଚନ୍ଦନା— ବାପା ! (କହି ଦୌଡ଼ିଯାଇ ଅନନ୍ତ ପଟ୍ଟନାଏକଙ୍କୁ କୁଣ୍ଢାଇ-ପକାଇଲେ)

ସନ୍ତୋଷ— ତମେ ଏଠି କାହିଁକି ?

ଅନନ୍ତ— ତା'ର ଉତ୍ତର କ'ଣ ମତେ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ, ସନ୍ତୋଷବାବୁ ?

ସନ୍ତୋଷ— ତମେ ଚାଲିଯାଅ, ପଟ୍ଟନାଏକ, ତ ନ ହେଲେ···

ଅନନ୍ତ— ଚାଲିଯିବି ! ମୁଁ ଚାଲିଯିବାକୁ ଆସିନି, ସନ୍ତୋଷବାବୁ ! ଆଜି ତମର ସେ ଲୁହାର ସିନ୍ଦୁକ ଛିଡ଼ିଯାଇଛି । ଅନ୍ଧାରଘରର କବୁଜ କୋଠରି ଭିତରେ ତମର ସେ ପାଗଳ ଅନନ୍ତ ପଟ୍ଟନାଏକ ମରିଯାଇଛି । ଆଜି ମୁଁ ସବୁ କହିବି, ସନ୍ତୋଷବାବୁ; ତମ ଜଘନ୍ୟ ପାପର ମୂକ ସାକ୍ଷୀ ଆଜି ତାର ତୁଣ୍ଡ ଖୋଲିବ ।

ଚନ୍ଦନା— ବାପା !

ସନ୍ତୋଷ— ପଟ୍ଟନାଏକ ! ପରିଣାମ ଚିନ୍ତା କରିପାରୁଛ ?

ଅନନ୍ତ— ପରିଣାମ ? ତୁମେ ଫାଶୀ ପାଇବ···ଫାଶୀ ପାଇବ ଅନନ୍ତ ପଟ୍ଟନାଏକ···ଆଉ···ଆଉ ଅଶୋକ ।

ସନ୍ତୋଷ— ଆଉ ତା ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ ତୁମକୁ ସବୁଦିନପାଇଁ ଶେଷ କରିଦେବି ।

(କହି ପକେଟରେ ହାତ ପୂରାଇ ହୁଏତ ପିସ୍ତଲ କାଢ଼ିବାକୁ ଯାଉଥିଲେ)

ଅନନ୍ତ— ସେ ଦୁଃସାହସ କରନି, ସନ୍ତୋଷବାବୁ ! ତୁମେ କ'ଣ ଭାବୁଛ ମୁଁ ଏଠିକି ଖାଲି ହାତରେ ଆସିଛି ? (କହିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ହାତରେ ଚକ୍ ଚକ୍ କରିଉଠିଲା ଗୋଟାଏ ସ୍ପ୍ରିଂଗଦିଆ ଛୁରୀ)

ସନ୍ତୋଷ— ପଟ୍ଟନାଏକ ! ତୁମେ କଣ ଚାହଁ ?

ଅନନ୍ତ— ଆଉ ଟିକଏ ଡେରି ହୋଇଥିଲେ ମୋର ତ ସବୁ ସରି-
ଯାଇଥିଲା । ମୁଁ ତୁମଠାରୁ କହୁଛି ଶୁଣନ, ସନ୍ତୋଷବାବୁ,
କାରଣ ତମେ ମଣିଷ ନୁହଁ···ଗୋଟାଏ ପଶୁ···ଗୋଟାଏ
ସଇତାନ । ତମକୁ ଟିକଏ ଲଜ୍ଜା ଲାଗିଲାନି ଗୋଟାଏ
ଅସହାୟା ନାରୀକୁ ରାସ୍ତା ଉପରୁ ଟେକିଆଣି ତା'ର
ଅସହାୟତାର ସୁଯୋଗ ନେଇ ତା ଉପରେ ଅତ୍ୟାଚାର
କରିବାକୁ ?

ସନ୍ତୋଷ— ପଟ୍ଟନାଏକ !

ଚନ୍ଦନା— ଚାଲ ବାପା, ଆମେ ଏଠୁ ଚାଲିଯିବା ।

ଅନନ୍ତ— ନା, ଆଜି ଏସବୁ ବାକିଆ ହିସାବର ନିକାଶ ହୋଇଯିବ, ମା !
ତମର ମନେଅଛି, ସନ୍ତୋଷବାବୁ, ଦଶ ବର୍ଷ ତଳର କଥା···
ଯୋଉଦିନ ରାତିରେ ତମେ ନିଜ ହାତରେ ସଙ୍ଗୀତାକୁ ବିଷ
ଦେଇ ମାରିଦେଲ,···ଆଉ ତମରି ପ୍ରରୋଚନାରେ ତମର
ସହକାରୀ ଅଶୋକ ତା'ର ସେଇ ନିର୍ଜୀବ ଦେହଟାକୁ
ନିର୍ଜନ କାଠଯୋଡ଼ି ବାଲିରେ ପୋଷାଡ଼ିଦେଇ ଆସିଲା ?

ଚନ୍ଦନା— ବାପା !

ସନ୍ତୋଷ— ପଟ୍ଟନାଏକ ! ତମର ଏ ମୂଲ୍ୟହୀନ ପ୍ରଳାପ ଶୁଣିବାକୁ ମୋର
ଆଉ ସମୟ ନାହିଁ । ତମେ ଆସିପାର ।

ଅନନ୍ତ— ଆଜି ତୁମକୁ ସବୁ କଥା ଶୁଣିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଚନ୍ଦନା— ତମେ ଏ ସବୁ କ'ଣ କହୁଛ, ବାପା ?

ଅନନ୍ତ— ଯାହା ଅନେକ ଥର କହିବ କହିବ ହୋଇ କହିପାରି ନ ଥିଲି
ସେଇ ଅକୁହା କାହାଣୀ···କେଇଟି ଅସହାୟ ଜୀବନର
ଅଶ୍ରୁସିକ୍ତ ଇତିହାସ ।

ସନ୍ତୋଷ— କେହି ତୁମକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରିବେନି, କାରଣ ତୁମେ ଗୋଟାଏ ପାଗଳ । ହଜାରେ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ବି ତୁମେ ଆଉ ମଣିଷ ହୋଇପାରିବନି । ଦୁନିଆ ଆଖିରେ ତୁମେ ମରିଯାଇଛ, ଅନନ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକ, You are long dead···

ଅନନ୍ତ— ହାଡ଼ ବି ବେଳେ ବେଳେ କଥା କହେ, ସନ୍ତୋଷ ! ଦୁନିଆ ଆଖିରେ ମୁଁ ମରିଯାଇଥିଲେ ବି ତମ ଆଖିରେ ମୁଁ ଏବେ ମଧ୍ୟ ବଞ୍ଚିଛି, ଆଉ ତମର ସେ ନିଭୃତ ଶୟନ କକ୍ଷରେ ଅଭିନୀତ ହୋଇଥିବା ଅନେକ ମର୍ମନ୍ତୁଦ ନାଟକର ମୁଁ ଥିଲି ଏକମାତ୍ର ସ୍ମାରକ···ତମର ସେ କରୁଣ ଅତ୍ୟାଚାରର ନୀରବ ଦର୍ଶକ । କାରଣ ପେଟରେ ଦାଉ ସହି ନ ପାରି କେଇଟା ଟଙ୍କା ପାଇଁ ତୁମ ପାଖରେ ମୁଁ ଚାକିରି କରିଥିଲି ।

ଚନ୍ଦନା— ବାପା, ଏ ସବୁ କଣ ସତ ?

ଅନନ୍ତ— ହଁ, ମା, ଯୋଉଦିନ ଗଣ୍ଡରେ ମୋର ଆଖି ଆଗରେ ସଂଗୀତାକୁ ବିଷ ଦେଇ କଲବଲ କରି ମାରିଦେଲେ ସେଦିନ ମନ ବିଦ୍ରୋହ କରିଉଠିଲା । ସେଦିନ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ଭୁଲିଗଲି ମାଲିକ ଆଉ ଚାକରର ସମ୍ପର୍କକୁ । ଆଉ ତାର ପରିଣତି ସ୍ୱରୂପ ମୋ ହାତରେ ଗୋଡ଼ରେ ଲୁହାର ବେଡ଼ି ପିନ୍ଧାଇ ମତେ ଗୋଟାଏ ପାଗଳର ଆଖ୍ୟା ଦେଇ ବନ୍ଦୀ କରି ରଖାଗଲା ଏଇ ସନ୍ତୋଷ ବାବୁଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ।

ସନ୍ତୋଷ— ପଟ୍ଟନାୟକ ! ଜାଣି ଜାଣି ନିଜର ସର୍ବନାଶକୁ ଡାକିଆଣନା, ପଟ୍ଟନାୟକ !

ଅନନ୍ତ— ମୋ ଜୀବନର ସବୁ ରଙ୍ଗ ଆଜି ଲିଭିଯାଇଛି, ସନ୍ତୋଷବାବୁ ! କିନ୍ତୁ ତୁମର ସେ ଖିଆଲ ମନର ରଙ୍ଗୀନ ସ୍ୱପ୍ନରେ ଯୋଉ ଫଗୀଚା ଦିନେ ଶେଫାଳୀର ସୁରଭି ଚୋଳିଥିଲା, ସେ ଶେଫାଳୀ ସିନା ଅରୁଣର ରକ୍ତିମ କିରଣ ଧରି ସ୍ପର୍ଶ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ମଉଳିଗଲା, ହେଲେ ତାର ସୁରଭି ?

ସନ୍ତୋଷ— ସୁରଭି·· ?

ଅନନ୍ତ— ହଁ, ତୁମର ଝିଅ···ଯାହାକୁ ସେ ହତଭାଗିନୀ ଫଗୀଚା ଦୀର୍ଘ ଦଶମାସ କାଳ ଗର୍ଭରେ ସାଇତିଥିଲା ତୁମକୁ ଉପହାର ଦେବାକୁ; ମୁଁ ତାର କଥା କହୁଛି ।

ସନ୍ତୋଷ— କିନ୍ତୁ···କିନ୍ତୁ···ସେ ତ ମରିଯାଇଛି ।

ଅନନ୍ତ— ନା, ସେ ଏବେ ବି ବଞ୍ଚିଛି । ତାର ଶିରାପ୍ରଶିରାରେ ତୁମରି ରକ୍ତର ସ୍ୱାକ୍ଷର । ତୁମେ କ'ଣ ତାକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରିବ, ସନ୍ତୋଷବାବୁ ?

ସନ୍ତୋଷ— ଦୁର୍ଘଟନାଏକ !

ଚନ୍ଦନା— ଆପଣ ଏତେ ନିଷ୍ଠୁର ! ଏତେ ନିର୍ମମ ! ଗୋଟାଏ ନିଷ୍ପାପ ଶିଶୁକୁ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ତା' ମା କୋଳରୁ ଛଡ଼େଇନେଇ ଆପଣ କି ଲାଭ ପାଇଲେ ? କି ପାପ କରିଥିଲା ସେ ନିଷ୍ପାପ ପିଲାଟା ?

ସନ୍ତୋଷ— ଚନ୍ଦନା···!

ଅନନ୍ତ— ଆଜି ବି ସେ ପିଲାଟା ଲୁହ ଛଳ ଛଳ ଆଖିରେ ତା ମା'କୁ ଝୁରୁଥିବ । ଆଜି ବି ତା ଅବଚେତନ ମନରେ ସେ ତା' ବାପାକୁ ମନେ ମନେ ଖୋଜୁଥିବ । ତାକୁ କୋଳକୁ ନିଅ, ସନ୍ତୋଷବାବୁ, ଏବେ ବି ସମୟ ଅଛି ।

ସନ୍ତୋଷ— ପଟ୍ଟନାଏକ, ତମେ ସତ କହୁଛ ? ମୋ ଝିଅ ବଞ୍ଚିଛି ?

ଅନନ୍ତ— ହଁ, ସନ୍ତୋଷବାବୁ, ତମ ଝିଅ ବଞ୍ଚିଛି । ଆଉ ମୋର କ'ଣ ମନେହୁଏ ଜାଣିଛ, ନିର୍ଜନ ନଗର ନିଘଞ୍ଚ ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ସଙ୍ଗୀତାର ଅତୃପ୍ତ ଆତ୍ମା ଏବେ ବି ଲୁହ ଢାଳୁଛି···ତୁମକୁ ଅଭିଶାପ ଦେଉଛି ।

ସନ୍ତୋଷ— ଅତୃପ୍ତ ଆତ୍ମା···! ଅଭିଶାପ ! ନା, ନା, ପଟ୍ଟନାଏକ, ·ମୋ ଝିଅ କୋଉଠି ଅଛି ? ମୁଁ ତାକୁ ଦେଖିବାକୁ ଯିବ । ମତେ ତୁମେ ନେଇଚାଲ ପଟ୍ଟନାଏକ, ମୁଁ ତା ପାଖରେ ମୋର ସବୁତକ ପାପର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ କରିବ ।

ଚନ୍ଦନା— ସନ୍ତୋଷବାବୁ··· !

ସନ୍ତୋଷ— ହଁ, ଚନ୍ଦନା, ଜୀବନର ଅନେକ ଦୁର୍ବଳ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମୁଁ ବହୁତ ଅନ୍ୟାୟ କରିଛି···ଜଘନ୍ୟ ପାପ କରିଛି···ତଥାପି ଆଜି ତୁମ ପାଖରେ ମୋର ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ମୁଁ କ୍ଷମା ମାଗୁଛି ।

ଚନ୍ଦନା— ସନ୍ତୋଷବାବୁ ।

ସନ୍ତୋଷ— ହଁ, ଚନ୍ଦନା, ବାପ ହୋଇ ବି ମୁଁ ବାପର ଗୌରବ ରକ୍ଷା କରିପାରିଲିନି । ପୁରୁଷ ହୋଇ ବି ସ୍ୱାମୀ ହେବାର ସୌଭାଗ୍ୟ ମୋର ହେଲିନି । ଆଜି ବ୍ୟର୍ଥ ପୌରୁଷର ହାହାକାର ଭିତରେ ମୋର ସ୍ୱପ୍ନ ପିଞ୍ଜୁରି କାହିଁନଉଠୁଛି । ମୁଁ ଯିବ ପଟ୍ଟନାଏକ, ମୁଁ ମୋର ଝିଅ ପାଖକୁ ଯିବ ।

ଅନନ୍ତ— କାହିଁକି ଯିବ ? କ'ଣ ପାଇଁ ଯିବ ? ଯାହାକୁ ଦିନେ ତୁମେ ବାପର ମମତା ଦେଇନ, କେଉଁ ମୁହଁ ନେଇ ତୁମେ ତା ପାଖରେ ତୁମର ପରିଚୟ ଦେବ ? ତୁମେ କେଉଁଠୁ ଜାଣିବ ବାପର ମମତା···ତାର ଜଳୁଲା ସ୍ନେହ । ତାର ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଭବିଷ୍ୟତକୁ ନଷ୍ଟ କରି ତୁମେ କ'ଣ ଲାଭ ପାଇବ ?

ସନ୍ତୋଷ—ତମେ ଠିକ କହୁଛ, ପଟ୍ଟନାଏକ, ମୁଁ କାହିଁକି ତା'ର ସେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଭବିଷ୍ୟତକୁ ନଷ୍ଟ କରିଦେବି ? କେଉଁ ମୁହଁ ନେଇ ମୁଁ ତାର ବାପ ବୋଲି ପରିଚୟ ଦେବି ? ସେ ଯେମିତି ବଞ୍ଚିରହୁ ···ଭଗବାନ ତା'ର ମଙ୍ଗଳ କରନ୍ତୁ । କିନ୍ତୁ ମୋର ଗୋଟିଏ ଅନୁରୋଧ, ପଟ୍ଟନାଏକ,ତାକୁ ମତେ ଥରଟିଏ ପାଇଁ ଦେଖାଇ-ଦେବ···ବାସ୍···ଦୂରରୁ ଥରେ ମନଭରି ତାକୁ ଦେଖିବି । ସେ କେଉଁଠି ଅଛି, ପଟ୍ଟନାଏକ ?

ଅନନ୍ତ— ଡାକ୍ତର ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ ମିଶ୍ରଙ୍କ ଘରେ ।

ଚନ୍ଦନା— ତମେ କାହା କଥା କହୁଛ, ବାପା ?

ଅନନ୍ତ— ସେଦିନ ଯେଉଁ ଝିଅ ଆମ ଘରକୁ ଆସିଥିଲା ମା, ତୋର ମନେ ନାହିଁ !

ଚନ୍ଦନା—କିଏ, ଜୁଲି ?

ଅନନ୍ତ— ହଁ, ଜୁଲି···

ସନ୍ତୋଷ—ତମେ ମୋ ଝିଅକୁ ଜାଣିଛ; ଚନ୍ଦନା ? ତମେ ତାକୁ ଚିହ୍ନିଛ ?

ଚନ୍ଦନା— ହଁ, ସନ୍ତୋଷବାବୁ, ଖୁବ୍ ଭଲଭାବରେ ଜାଣେ···ତାକୁ ପ୍ରାଣଠାରୁ ଅଧିକ ସ୍ନେହ କରେ । ଆଉ ଡାକ୍ତର ମିଶ୍ର ମଧ୍ୟ ତାକୁ ନିଜ ଝିଅଠାରୁ ବଳି ସ୍ନେହ କରନ୍ତି ।

ସନ୍ତୋଷ—ମତେ ତମେ ଥରଟିଏ ପାଇଁ ନେଇଗଲ, ଚନ୍ଦନା ! ମୁଁ ଶପଥ କରୁଛି, ଆମର ସମ୍ପର୍କ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ରହିଯିବ ।

ଅନନ୍ତ— ଯା, ମା, ସନ୍ତୋଷବାବୁଙ୍କୁ ନେଇ ଯା । ସେତେବେଳେ ବାପର ମନ ତ...

ଚନ୍ଦନା— କିନ୍ତୁ ବାପା...

ଅନନ୍ତ— ମୁଁ ସବୁ ଜାଣେ ମା, ଭଗବାନ ଚାହିଁଲେ ସବୁ ବଦଳିଯିବ ।

ସନ୍ତୋଷ—ପଟ୍ଟନାଏକ ! ତମେ ଆଜି ମୋର ଯୋଉ ଉପକାର କରିଛ ତା ମୁଁ ସାରାଜୀବନ ଧରି ଭୁଲିପାରିବିନି । ତମ ମନରେ ତ ଅନେକ କଷ୍ଟ ଦେଇଛି...ତୁମ ପ୍ରତି ଅନେକ ଅନ୍ୟାୟ କରିଛି...ଅନେକ ଅବିଚାର ବି କରିଛି । ଯାହାହେଲେ ବି ମୁଁ ତୁମଠାରୁ ବୟସରେ ଅନେକ ସାନ...ତୁମର ପୁଅ ଭଳି । ତୁମ ପାଦ ଧରି କ୍ଷମା ମାଗୁଛି, ପଟ୍ଟନାଏକ, ମତେ କଣ ତମେ କ୍ଷମା ଦେବନି ?

ଅନନ୍ତ— ସନ୍ତୋଷବାବୁ !

ସନ୍ତୋଷ—କୁହ, ପଟ୍ଟନାଏକ, ମତେ ତମେ କ୍ଷମା କରିବନି ?

ଅନନ୍ତ— ସନ୍ତୋଷବାବୁ...(ବୋଲି କହି କୁଣ୍ଢାଇପକାଇଲେ)

ଚନ୍ଦନା— (ଖୁସିରେ) ସନ୍ତୋଷବାବୁ !

(ମଞ୍ଚ ଅନ୍ଧକାର)

ତୃତୀୟ ଦୃଶ୍ୟ

[ଜୁଲି ଏ ମଧ୍ୟରେ ବେମାର ହୋଇଯାଇଛି ···ବିଛଣା ଉପରେ ଶୋଇରହି ଛଟପଟ ହେଉଛି । ସମୟ ପ୍ରାୟ ରାତି ୧୨ଟା ହେବ । ଡା: ମିଶ୍ର ଏଯାଏ ଡ୍ୟୁଟିରୁ ଫେରିନାହାନ୍ତି । ହରି ଏକୁଟିଆ···ଜୁଲିର ସେବା କରୁଥାଏ । ତା ମନରେ ଅନେକ ଉତ୍କଣ୍ଠା···]

ଜୁଲି— (ଯନ୍ତ୍ରଣାର ସ୍ୱର) ଆଃ···ହରି, ମୋ ବୋଉ କ'ଣ ଆଜି ଆସିବନି ?

ହରି— (ଗୋଡ଼ ଆଉଁସି ଦେଉଥାଏ) ଦେଇ, ତମେ ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ଶୋଇପଡ଼ ଦେଇ ! କେତେ ରାତି ହେଲାଣି ଜାଣିଛ ? ୧୨ଟା ବାଜିଲାଣି···ଶୋଇପଡ଼ ।

ଜୁଲି— ଉଁ···ହରି···ହରି···ମୋ ବାପା ଆସିଲେଣି, ହରି ? ମୋ ବୋଉ ଖୁବ ସୁନ୍ଦର । ବୁଲୁଭାଇ କହୁଥିଲା ମୁଁ କୁଆଡ଼େ ମୋ ବୋଉ ଭଳିଆ ସୁନ୍ଦର । ତୁ ମୋ ବୋଉକୁ ଦେଖିଛୁ, ହରି ? ତାଙ୍କୁ ଯା' ଡାକିଆଣିବୁ । କହିବୁ, ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଖୁବ ମନେପକାଉଛି । ଯା···

ହରି— ହଁ ଦେଈ, ମୁଁ ଯିବ···ତୁମ ବୋଉକୁ ନିଶ୍ଚୟ ଡାକିଆଣିବ । ଆଜି ଟିକିଏ ଯାଉ, ବାପା ଆସିଲେ ମୁଁ ଯାଇ ଡାକିଆଣିବ । ତମକୁ ଏକୁଟିଆ ଛାଡ଼ି କେମିତି ଯିବ, କହିଲ··· । (ମୁଣ୍ଡରେ ପାଣିପଟି ଦେଉଥାଏ । ଜୁଲିର ଦେହରେ ଥାଏ high temperature·)

ଜୁଲି— (ପ୍ରଳାପ ବକିଲାଭଳି) ବୋଉ···ବୋଉ···ତୁ ମତେ ଛାଡ଼ି କୁଆଡ଼େ ଯିବୁନି, ବୋଉ ! ଆଃ···ଓଃ···(ଛଟପଟ ହେଉଥାଏ)

ହରି— (କଣ କରିବ କିଛି ଠିକ୍ କରିପାରୁ ନ ଥାଏ) ହେ ଭଗବାନ, ଏ ମାଆଟେହଉଣ୍ଡି ପିଲାଟାକୁ କାହିଁକି ଏମିତି କଲବଲ କରୁଛ ? ଯେ ନିରାଶ୍ରୟ ତମେ କ'ଣ ତା'ରି ଉପରେ ଦାଉ ସାଧ ?

ଜୁଲି— (ହଠାତ୍ ଚିତ୍କାର କରିଉଠିଛି) ହରି···! (ସତେ ଯେପରି ସେ କିଛି ଗୋଟାଏ ବୀଭତ୍ସ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖୁଛି)

ହରି— (ଆତଙ୍କରେ) କ'ଣ ହେଲା, ଦେଈ ?

ଜୁଲି— ଦେଖୁଛୁ ହରି, ସେଠି କାଳିଆ ହୋଇ କିଏ ଗୋଟାଏ ଠିଆ ହୋଇଛି । ସେ ମତେ ହାତଠାରି ଡାକୁଛି । ଆଲୋ; ବୋଉ ଲୋ ! (ସତେ ଯେପରି କିଏ ତା ଆଡ଼କୁ ମାଡ଼ିଆସିଲା । ଚିତ୍କାର କରି ଢଳି ବିଛଣାରେ ପଡ଼ିଗଲା)

ହରି— (କିଛି ବୁଦ୍ଧିବାଟ ଦେଖାଗଲାନି । ଜୁଲିର ଦେହମୁଣ୍ଡ ଆଉଁସି ଦେଉଁ ଦେଉ) ମୁଁ ଏବେ କଣ କରିବ ! ରାତି ଆସି ବାରଟା ହେଲାଣି, ବାବୁ ଏଯାଏ ଡ୍ୟୁଟିରୁ ଫେରିଲେନି । ଜୁଲି ମା'ର ଯଦି କିଛି ହୋଇଯାଏ···ହେ ଭଗବାନ, ତୁମେଇ ଭରସା ! (ଫେରିଆସିଛନ୍ତି ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ । ହରିର ଶେଷ କଥା କେଇପଦ ତାଙ୍କ କାନରେ ପଡ଼ିଛି)

ଜ୍ଞାନ— କ'ଣ ହେଲା ହରି, ଜୁଲି କେମିତି ଅଛି ?
(pulse ଦେଖିଲେ ପାଖରେ ବସି)

ହରି— ଖାଲି ଛଟପଟ ହେଉଛନ୍ତି ବାବୁ, ମନେ ମନେ ତାଙ୍କର ବୋଉକୁ ଝୁରି ହେଉଛନ୍ତି···ମଝିରେ ମଝିରେ ଚମକି ଉଠୁଛନ୍ତି । ମା' ଙ୍କର ବହୁତ କଲବଲ ହେଉଛି, ବାବୁ !

ଜ୍ଞାନ— ତା'ର ଅବଚେତନ ମନରେ ଭୀଷଣ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି । ଆଜି ମୋର ଆଶଙ୍କା ଯଦି ସତ ହୁଏ···ନା···(ଚିତ୍କାର କରିଉଠିଛନ୍ତି ହରି, ମୋର ବ୍ୟାଗ୍‌ଟା ନେଇଆ !
(ହରି ଚାଲି ଯାଇଛି)

ଜ୍ଞାନ— ହେ ମୋର ଅଜଣା ମହୀୟସୀ ନାରୀ ! ତମର ଏ ସନ୍ତାନକୁ ବଞ୍ଚାଇବାକୁ ଯାଇ ଯଦି ଦରକାର ପଡ଼େ ତେବେ ମୁଁ ମୋର ଶେଷ ରକ୍ତବିନ୍ଦୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଢାଳିଦେବ । ତମେ ଅମରପୁରରେ ଥାଇ ତାକୁ ଆଶୀର୍ବାଦ କର । (ହାତଯୋଡ଼ି ଜୁଲିର ଜନମୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରଣାମ କଲେ । ଆସିଛି ହରି, ହାତରେ ତାର ବ୍ୟାଗ୍ । ହରି ବ୍ୟାଗ୍ ବଢ଼ାଇଦେଲା)

ଜୁଲି— (ପ୍ରଳାପ) ମୋ ବୋଉ କ'ଣ ଆଜି ଆସିବନି, ହରି !

ଜ୍ଞାନ— ମୁଁ ଆସିଛି ମା, ତୋ ବୋଉ ନିଶ୍ଚୟ ଆସିବ ।

ଜୁଲି— (ଅଧା ଆଖି ଖୋଲି) କିଏ ?

ଜ୍ଞାନ— ମୁଁ ଆସିଛି ମା, ତୋର ବାପା ।

ଜୁଲି— ବାପା, ତମେ ଏକା ଆସିଲ ? ମୋ ବୋଉକୁ ଆଣିଲନି ? (ଯନ୍ତ୍ରଣା) (ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ ଜୁଲିକୁ ଆଉଁଷେଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ତା ପରେ ବ୍ୟାଗ୍‌ରୁ ଇଞ୍ଜେକ୍ସନ୍ ଲେଡ଼୍ କଲେ । ହରି ଆତଙ୍କରେ···)

ହରି— ବାବୁ··· !

ଜ୍ଞାନ— ଭଗବାନଙ୍କୁ ଡାକ୍ ହରି, ଜୁଲି ମୋର ନିଶ୍ଚୟ ଭଲ ହୋଇଯିବ···ତାର କଷ୍ଟ ହେବନି । (ଜୁଲିକୁ ଇଞ୍ଜେକସନ୍ ଦେଲେ । ଯନ୍ତ୍ରଣାର ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଚିତ୍କାର ବାହାରିଆସିଲା ଜୁଲି କଣ୍ଠରୁ···)

ହରି— ବାବୁ··· !

ଜ୍ଞାନ— ଏଁ··· ?

ହରି— ମୋର ଗୋଟିଏ ସାନକଥା ମାନିବ ?

ଜ୍ଞାନ— କ'ଣ ?

ହରି— ତମେ···ତମେ ଚନ୍ଦନା ଦେଈଙ୍କୁ ଯଦି ବାହାହୁଅନ୍ତ···

ଜ୍ଞାନ— ହରି··· !

ହରି— ତାହାହେଲେ ତମର ଏ ଉଜୁଡ଼ା ସଂସାର ପୁଣି ଥରେ ସଜାଡ଼ି ହୋଇଯାଆନ୍ତା । ଯାହା ଯାଇଛି, ତା' ତ ଆଉ ଫେରି- ଆସିବନି । ପଛକଥା ମନେପକାଇ···

ଜ୍ଞାନ— ତୁ ଯା ହରି, ଅନେକ ରାତି ହେଲାଣି, ଯା···

ହରି— ତମେ ଖାଇବନି ?

ଜ୍ଞାନ— ନା, ତୁ ଯା···(ହରି ଧୀରେ ଧୀରେ ଚାଲିଯାଇଛି । ତା ଯିବା ପରେ···) ଯେ ମୋ ପାଇଁ ନ ଖାଇ ନ ପିଇ ଦଶଦିନ କାଳ ଲୁହ ଢାଳୁଥିଲା ତା ପାଇଁ ମୁଁ କ'ଣ ଗୋଟାଏ ରାତି ନ ଖାଇ ନ ପିଇ ରହି ପାରିବିନି ! (ଜୁଲିକୁ ଆଉଁସି ଦେଉଛନ୍ତି···ତା କପାଳରେ ଦେଉଛନ୍ତି ଏକ ସ୍ନେହ ଚୁମ୍ବନ । ଇଞ୍ଜେକ୍ସନ ପ୍ରଭାବରେ ଜୁଲି ଶୋଇଯାଇଛି । ତା ପାଖରେ

ଶୋଇଗଲେ ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ । ରାତ୍ରୀର ନିସ୍ତବ୍ଧତା ଭିତରେ ହଠାତ୍ ଭାସିଆସିଲା ଏକ କରୁଣ ସଙ୍ଗୀତର ମୂର୍ଚ୍ଛନା । ଝରକାର ପରଦା ସବୁ ଚହଲି ଉଠିଛି··· ଦେଖା-ଦେଇଛି ଏକ ଅଶରୀରୀ ଆତ୍ମା ।) ଘରର ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ଭେଦକରି ଭାସିଆସିଲା ଏକ କରୁଣ କ୍ରନ୍ଦନ ଧ୍ୱନି । ସେ ଧ୍ୱନି ଡାକ୍ତର ମିଶ୍ରଙ୍କ କାନରେ ବାଜୁଛି । ସେ ହଠାତ୍ ଉଠିପଡ଼ି ଜୁଲିକୁ ଦେଖିଲେ···ଜୁଲି ବେଶ୍ ଆରାମରେ ଶୋଇଛି । ତାହାହେଲେ··· । (ସେ ଚାରିଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଲେ । ପୁଣି ନାରୀକଣ୍ଠର କରୁଣ କ୍ରନ୍ଦନଧ୍ୱନି···)

ଜ୍ଞାନ— କିଏ ? କିଏ ତୁମେ ?

ନାରୀ— ଆପଣ ମତେ ଚିହ୍ନିପାରିବେନି ଡାକ୍ତରବାବୁ, ମୁଁ କିନ୍ତୁ ଆପଣଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିଛି । ବହୁତ କଷ୍ଟରେ ଆପଣଙ୍କ ସନ୍ଧାନ ପାଇଛି ।

ଜ୍ଞାନ— କିନ୍ତୁ ତୁମେ କିଏ ? ତୁମେ କ'ଣ ଚାହିଁ ?

ନାରୀ— ମୁଁ ଗୋଟାଏ ହତଭାଗିନୀ ମା···ଗୋଟାଏ କଳଙ୍କିନୀ ନାରୀ, ଯେ ସ୍ତ୍ରୀର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ପାଇବା ପୂର୍ବରୁ ଜନନୀ ହେବାର ଗୌରବ ଲାଭ କରିଥିଲି । ମୁଁ ଜୁଲିର ବୋଉ···

ଜ୍ଞାନ— ଜୁଲିର ବୋଉ ହୋଇପାରନା ! ତାର ବୋଉ ତ ମରିଯାଇଛି

ନାରୀ— ହଁ, ଏ ଦୁନିଆ ଆଖିରେ ମୋର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଯାଇଛି; କିନ୍ତୁ ମୋର ଆତ୍ମା···ସେ ଏବେ ବି ଅତୃପ୍ତ । ମୁଁ ବୁଲିବୁଲୁଛି ଡାକ୍ତର ବାବୁ, ମୋର ଏଯାଏ ମୁକ୍ତି ହୋଇନି ।

ଜ୍ଞାନ— ମିଛ କଥା । I cann't believe this···

ନାରୀ— ଆପଣଙ୍କୁ ବିଶ୍ୱାସ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଜ୍ଞାନ— ତମର ନାଁ କ'ଣ?

ନାରୀ— ମଧୁମିତା ।

ଜ୍ଞାନ— ମଧୁମିତା ?

ନାରୀ— ହଁ, ମଧୁମିତା । ସେଇଟା କିନ୍ତୁ ମୋର ପ୍ରକୃତ ନା ନୁହେଁ ଡାକ୍ତରବାବୁ, ସେଇ ନାଁରେ ମୋତେ ହସପିଟାଲରେ ଆଡ଼ମିଟ୍ କରିଦିଆଯାଇଥିଲା । ମୋର କୁମାରୀ ଜୀବନର ସବୁତକ କଳଙ୍କକୁ ଧୋଇଦେବାପାଇଁ ତା ଥିଲା ଏକ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ।

ଜ୍ଞାନ— ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ?

ନାରୀ— ହଁ ଆପଣଙ୍କର ମନେଅଛି ଡାକ୍ତରବାବୁ, ଆଜକୁ ଦଶ ବର୍ଷ ତଳେ···Labour wordର ୨୪ ନମ୍ବର ବେଡ଼୍···ଆଉ ସେ ପେସେଣ୍ଟ୍ ମଧୁମିତା କଥା ?

ଜ୍ଞାନ— ଦଶ ବର୍ଷ ତଳେ···Labour word···୨୪ ନମ୍ବର ବେଡ଼··ମଧୁମିତା···ତମେ କ'ଣ ସେଇ ?

ନାରୀ— ମୋ ଝିଅକୁ ମତେ ଫେରେଇ ଦିଅନ୍ତୁ ଡାକ୍ତରବାବୁ, ତାକୁ ଛାଡ଼ି ମୁଁ ରହିପାରିବିନି ।

ଜ୍ଞାନ— ନା, ତା ହୋଇପାରେନା ! ଜୁଲି ମୋର ଝିଅ···ତାକୁ ଛାଡ଼ି ମୁଁ ବଞ୍ଚିପାରିବିନି ।

ନାରୀ— ମା'କୁ ଛାଡ଼ି ଝିଅ କଣ କେବେ ଅଲଗା ରହିପାରେ ! ତାକୁ ଜନ୍ମ ଦେଲାଦିନଠୁ ମୁଁ ତାକୁ କଳେ କ୍ଷୀର ଦେଇନି, ତାକୁ ଟିକଏ ମନଭରି ଦେଖିନି । ମୁଁ ତାକୁ ମୋ ପାଖକୁ ନେଇଯିବି । ମା'ଠାରୁ କ୍ଷୀର ନ ପାଇ ପିଲାଟି କମିତି କଣ୍ଟା ହୋଇଗଲାଣି, ଦେଖୁଛନ୍ତି ! ଦିଅନ୍ତୁ, ମୋ ଝିଅକୁ ମତେ ଦିଅନ୍ତୁ, ଡାକ୍ତରବାବୁ !

ଜ୍ଞାନ— ନା ! ମୋ ଜୁଲିକୁ ମୋ'ଠାରୁ କେହି ନେଇପାରିବେନି । ତୁମେ ଚାଲିଯାଅ ! ତା ନ ହେଲେ···

ନାର୍ସ— (ଦୃଢ଼ କଣ୍ଠରେ) ମୋ ଜୁଲିକୁ ତୁମେ ରଖିପାରିବନି, ଡାକ୍ତର ବାବୁ ! ମୋର କୋଳ ଯେ ଅନେକ ଦିନରୁ ଖାଲିପଡ଼ିଛି । ମୁଁ ତାକୁ ନିଶ୍ଚୟ ନେଇଯିବି । ତୁମର କଥା ରକ୍ଷା କରି ମୁଁ ଆଜି ଫେରିଯାଉଛି, କାରଣ ସିନ୍ଦୂର ଫାଟିବାକୁ ଆଉ ଖୁବ୍ କମ୍ ସମୟ ବାକି ଅଛି···ମୁଁ ଆଉ ରହିପାରିବିନି । ଆଜି ପାଇଁ ବିଦାୟ ଡାକ୍ତରବାବୁ, ଆମର ପୁଣି ଦେଖାହେବ···ଆଉ ସେଇଦିନ ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ଜୁଲିକୁ ନେଇଯିବି ।

ଜ୍ଞାନ— ନା···! (ଚିତ୍କାର) ନା, ମୋ ଜୁଲିକୁ ମୁଁ କୁଆଡ଼େ ହେଲେ ଛାଡ଼ିଦେବିନି । ମୁଁ ତାର ବାପ···ମୁଁ ତାର ମାଆ···
(କହି ଜୁଲି ଛାତି ଉପରେ ପିଲାଙ୍କ ପରି ଲୋଟିପଡ଼ିଲେ···)

(ମଞ୍ଚ ଅନ୍ଧକାର)

ଚତୁର୍ଥ ଦୃଶ୍ୟ

[ରାଜପଥ । ପବନାର ବାହାଘର ସରିଯାଇଛି—ସେ ଫେରୁଛି ସହରକୁ । ହାତରେ ଥିଲା ଯୌତୁକ ପାଇଥିବା ଏକ ଆଟାଚି ବ୍ୟାଗ୍—ପିନ୍ଧିଥିଲା ଧୋତି ଆଉ ଅଦ୍ଧି ପଞ୍ଜାବି—ପାଦରେ ଅଲତା—ବେକରେ ଗୋଟାଏ ନକଲି ସୁନାର ହାର—ହାତରେ ମୁଦି କେଇଟା । ରାସ୍ତାରେ ଦେଖାହେଉଛି ହରି ମଉସା ସଂଗରେ । ଦେଖି ନ ଦେଖିଲାଭଳି ଚାଲିଗଲା ପବନା । ହରି କିନ୍ତୁ ହଠାତ୍ ହୋଡହୋଚହୁା ହୋଇଛି । ସେ ପବନା ବାହାଘରକୁ ଯାଇ ନ ଥିଲା; ତେଣୁ ପବନା ମନରେ ରାଗ ଓ ଅଭିମାନ]

ହରି— ଇଏ ଆମ ପବନା କିରେ ? (ପାଖକୁ ଯାଉଛି ଏବଂ ପବନା ଖୁବ୍ ଗମ୍ଭୀରହୋଇ ଠିଆହୋଇଛି) ହଇରେ ପବନା, ହଇରେ ତୁ ମୋ ଆଗେ ଆଗେ ଚାଲିଯାଉଛୁ···ତୋ ହରି ମଉସାକୁ ଦେଖି ନ ଦେଖିଲା ଭଳି···ହଇରେ ତୋର ଏଡ଼ିକି କପଟ ?

ପବନା— କପଟ ମୁଁ କରୁଚି ନା ତୁମେ କରୁଚ ? ତମକୁ ଏତେକରି କହିଥିଲି···ମୋ ବା' ତମକୁ ଇନ୍‌ଭିଟେସନ୍ କାର୍ଡ଼ ଦେଇଥିଲେ···ଯିବି ବୋଲି କହିଲ···ଦେଖିଲାବେଳକୁ କପଟ !

ହରି— ବୁଝିଲୁ ବାପ ପବନ, ତୁ ଆଜି ଗଗନ । କଥା କଣ କି ବାପ, ଇଏ…ପରଦୁଆରେ ଯେତେବେଳେ ମୁଣ୍ଡ ଲଗେଇ, ସେତେ-ବେଳେ କଣ ମନଇଚ୍ଛା କରି ଧରିପାରୁଚ ! ସେଥିରେ ପେଟରେ ବାବୁଙ୍କର ଝିଅ ବେମାର । କେମିତି ଗୁଡ଼ କର ଯାଉଥାନ୍ତି, କହ ?

ପବନା— ସେକଥା କହୁନ ! ମୁଁ ଶୁଣିଲି ହରି ମଉସା କପଟ କରି ମୋ ବାହାଘରକୁ ଆସିଲେନ ବୋଲି ।

ହରି— (ହସି) ହେଲେ ପବନ, ମୋ ମନ କ'ଣ କମ୍ ଛଟପଟ ହେଇଚ ! ଖାଲି ତ ତୋ ଇସ୍‌ପେସିଆଲ ଭୋଜ…ଏଇ କ'ଣ ଗାଡ଼ିରେ ଧନରୁ ଦଉ ବୋଲି କହୁ ନ ଥିଲୁ…ସେଇ କଥା ତ ମନେପଡ଼ିଲା, ମନଟା ଘରି ଗୋଳେଇଯାଣି ହେଲା । ହେଲେ…

ପବନା— ଗଲା ତ ନାହିଁ ମଉସା, ହେଲେ କ'ଣ କରିବ…ମୋର ଲୁଙ୍କ ନା…ଗାଁ ସାରା ଖାଲି ପାଟିରୁ ନାଳ ବୋହିଗଲା…

ହରି— ହଁ, ହେଇଥିବ । ସାଇବ ଖାନା ଯେତେହେଲେ । ଆଚ୍ଛା ବାପା ପବନ, ଇଏ ବାହାଘର କାମ ସବୁ ଭଲରେ ହେଇଗଲା ତ ?

ପବନା— ସେ କଥା ଆଉ ପଚାରୁଚ, ମଉସା ! ଆଖପାଖ ଗାଁଗଣ୍ଡା ଖାଲି ପଡ଼ିଲା ଉଠିଲା । ବୁଝିଲ…ଏଠୁ ଯୋଉ ଲାଉଡ୍‌ଇସ୍‌ପିକର ମଡ଼ର୍ଣ୍ଣ ରେଡ଼ିଓ ଦୋକାନରୁ ନେଇଥିଲି…

ହରି— ଏଁ, କୋଉଠୁ କଅଣ ନେଇଥିଲୁ ?

ପବନା— ଇଏ…ଦୋଳମଣ୍ଡପ ସାହି ଯୋଉ ମଡ଼ର୍ଣ୍ଣ ରେଡ଼ିଓ ଦୋକାନ…ହରିବାବୁ ଦୋକାନ ମ, ସେଇଠୁ ଲାଉଡ୍-ଇସ୍‌ପିକର ନେଇଥିଲି । କ'ଣ କହିବ ମଉସା, ଗାଁ ଦାଣ୍ଡ ତ ଖାଲି କମ୍ପିଲା…

ହରି— ଓଃ, କି କାମଟେ କଲୁଟିରେ ପବନ, ଏ ନେଇ ଯାହା ନ ଦେଖିଲୁ·

ପବନା— ଖାଲି କଣ ସେତିକ, ମଉସା ?

ହରି— ଆଉ ?

ପବନା— (ଅଣ୍ଟା ହଲାଇ ନାଚିବା ଭଙ୍ଗୀରେ)

ହରି— ହଇରେ ପବନ, ଏମିତି କଦଳୀଗଛ ଭଳିଆ ଦୋହୋଲୁଛୁ କଣ କରେ ?

ପବନା— (ହସି) କିଛୁ ବୁଝିପାରିଲନ !

ହରି— (ବୋକାଙ୍କ ଭଳି) ନା ।

ପବନା— ଗୋଟିପୁଅ···ବୁଝିଲ ମଉସା, ବେଣୀରାମପୁରରୁ ବା' ମୋର ଗୋଟିପିଲା ଆଣିଥିଲା । କଣ କହିବ ମଉସା, ତାଙ୍କର ଯୋଉ ରୂପ ନା, ଯେତେବେଳେ ପିନଟିଙ୍ଗ ହୋଇପଡ଼ନ୍ତି ନା, ଆଖି ତ ଝଲସି ଯାଏ···ବୁଝିଲ !

ହରି— ହଇରେ ବାପ ପବନ, ଇଏ ପିନଟିଙ୍ଗ କଣ କରେ ?

ପବନା— ପିନଟିଙ୍ଗ ବି ବୁଝିପାରୁନ ! ଆହେ ନାଚ ଆଗରୁ ବହିରେ ମୁଣ୍ଡରେ ଯୋଉ ନାଲି ନେଳି ରଙ୍ଗ ବୋଳିହୁଅନ୍ତି···

ହରି— ସେ କଥା କହୁନୁ···ବେଶ ହୁଅନ୍ତି ବୋଲି । ମୋ ପିଲାବେଳେ ମୁଁ ଥରେ ଦି'ଥର ବେଶ ହେଇଥିଲି । ଘର ଭଳି ମାନୁଥିଲି ମତେ ବା···

ପବନା—ହଁ, ମାନିବନି ! ତମର କଣ କମ୍ ଚେହେରା ! ଖାଲି ଏଇନେ ବୁଢ଼ା ହେଇଗଲଣି ବୋଲି ନା, ନହେଲେ ତମ ଟୋକା ଦିନେ···

ହରି— (କୃତକୃତ୍ୟ ହୋଇ) ଇଏ ପବନା ଏଡ଼କ ଚଗଲା···ହଇରେ ପବନ, ଇଏ ବୋହୂଟି ତୋ ମନକୁ ପାଇଲା ତ ?

ପବନା— (ହସିପକେଇଲା) କଣ କହିବ ମଉସା, ମୋ wife ବମ୍ଲା ଖୁବ ସୁନ୍ଦର ।

ହରି— କଣ, କଣ ? ହଇରେ, ତୁ ପରା ସେ ଧୋବା ଘଉଡ଼ ଝିଅ ବିମ୍ଳାକୁ ବାହାହେଲୁ । ଆଉ···

ପବନା— ଆହେ ମଉସା, ସେ ଓଲ୍ଡ ଇସ୍ଟାଇଲ ନାଁଟା ମତେ ଜମା ଭଲ ଲାଗିଲାନି । ମୁଁ ଏବେ ତାକୁ ସ୍ନେହରେ 'ବମ୍ଲା' ଡାକୁଚି । ଭଲ ଶୁଭୁନି, ମଉସା ?

ହରି— ସେକଥା ଆଉ ପଚାରୁଚୁ ! ସାଇବ ନାଁଗୁଡ଼ାକ ତ ଖୁବ ସୁନ୍ଦର ଶୁଭେ···କଣ ଡାକୁଚୁ, କହିଲୁ···?

ପବନା— 'ବମଲା'···ଆମ ଫିଲ୍ମଷ୍ଟାର ବମ୍ଲାକୁ ଦେଖିଚଟି, ମଉସା ! ଅବିକଳ ତା'ରି ନକଲ ତ···କଣ କହିବ ମଉସା, ତାର ଆଖି ନା, ଖୁବ ସୁନ୍ଦର···ଗୋଲ ଗୋଲ··· କାଗଜିଲେମ୍ବୁ ଭଳି । ଥରେ ଅନେଇଦେଲେ ନା ମଉସା, ତୁମ ମୁଣ୍ଡ ଖରାପ ହେଇଯିବ । ପଚରେ ମଉସା, ଆମ ଚଉଠି ରାତି ଦିନ ମୁଁ ମୋ wifeକୁ ଯେତେବେଳେ ପରଥମେ ଦେଖିଲି ନା, କଣ କହିବ ମଉସା···

ହରି— (ଗଦ୍ ଗଦ୍ ହୋଇ) କହ କହ···

ପବନା— ମୋ ମନଟା ତ କଣ ନାଇଁ କଣ ହେଇଗଲା···ଆଉ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ମୁଡ୍ ଆସିଗଲା··

ହରି— ଏଁ, କଣ ଆସିଗଲା ?

ପବନା— ମୁଣ୍ଡ୍··ମୁଣ୍ଡ୍ ! ମୁଁ ଏବେ ତମକୁ କେମିତି ବୁଝାଇବ ଯେ ! ଆଚ୍ଛା ମଉସା, ତମ କାହାଘର କଥା ତମର ମନେଅଛି ?

ହରି— ଇଏ କି କଥା କହୁଚୁ ପବନ, ତୋ ମାଉସୀଙ୍କ ଯୋଉଦିନ ବାହା ହେଲି ନା, ତୋ ମାଉସୀର ଯୋଉ ଲାଜ ··

ପବନା— ଆଚ୍ଛା ମଉସା, ତମେ ମାଉସୀଙ୍କ ଯୋଉଦିନ ପରଥମେ ଦେଖିଲ ସେତେବେଳେ ତମ ମନ କଣ ହେଲା, କହିଲ ! କପଟ କରିବନି ମଉସା, ସବୁ କଥା ଖୋଲିକରି କହ···

ହରି— (ଲାଜେଇ) ଭୁଁଟା ଏଡ଼ିକ ବଗୁଲିଆ !

ପବନା— କହିବନି ତ ? ମୁଁ ଗଲିଲି···

ହରି— ହେ, ହେ, ପବନ, ଆରେ ଶୁଣ୍···

ପବନା— କହୁନ, ମାଉସୀଙ୍କି ଯେତେବେଳେ ପରଥମେ ଦେଖିଲ ସେତେବେଳେ କଣ ହେଲା ?

ହରି— ବୁଝିଲୁ ବାପ ପବନ, ଇଏ ଆମ ହଗୁରବୋଉ···ତୋ ମାଉସୀ ବା···ତାକୁ ଯୋଉଦିନ ପରଥମେ ମଧୁଟଠ୍ୟାଘରେ ଦେଖିଲି ନା, କଣ କହିବ ରେ ପବନ, ସେ ମାଣିଆବନ୍ଧୀ ଶାଢ଼ି ଭିତରେ ତାର ସୁନ୍ଦର ଚଣିଆ ଦେଖି ମୋର ତ ଝାଇଁ ଝସିଗଲା·· ମୋ ହାତରୁ ଗୋଡ଼ରୁ ଥରବାତ ବାହାରିଲା···

ପବନା— ହାଁ·· ସେଇ ଯୋଉ ଝାଇଁଟା ଖସିଗଲାନି ସେଇଟା ହଉଚି ମୁଡ୍ ।

ହରି— ସେ କଥା କହୁନୁ···ତୋର ତ ଖାଲି କପଟ···! ବୁଝିଲୁ ବାପ ପବନ, ଏବେ ସିନା ତୋ ମାଉସୀର ଘୁମୁଡାନ୍ତ ଦାଂଟା ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଚି···ନ ହେଲେ ସେ କମ୍ ସୁନ୍ଦର ଥିଲା କରେ ? ବୟସ ଖସିଲା···

ପବନା— ହଉ ମଉସା, ମୁଁ ଗୃହିଲି···ବଡ଼ ସାହେବ ମୋତେ ବହୁତ ଖୋଜୁଥିବେ । ସେଇଥିପାଇଁ ପରା ଷୋଳମଙ୍ଗଳା ବାସି ପଳେଇଆସିଲି···ହେଲେ ମୋ ହମ୍‌ଲଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ଆସିବାକୁ ମୋର ଜମା ମନ ନ ଥିଲା । ମୁଁ ଆସିଲାବେଳେ ସେ କମ୍ କାନ୍ଦେଚ !

ହରି— କାନ୍ଦବନି ? ତୁ ତ ସହଜେ ନୂଆ ବାହା ହେଇଚୁ ! ବୁଝିଲୁ ପବନ, ମୁଁ ପରା ଏବେ ଗାଁରୁ ଆସିଲାବେଳେ ହଗୁରବୋଉ କଣ କମ ହଟକେଇ ସକେଇ କାନ୍ଦେଚି ! ହଇରେ ପବନ, ତୋର ଶାଶୁ, ଶଶୁର, ଶଳା, ଶାଳୀ ସମସ୍ତେ ଭଲ ତ ?

ପବନା— ମୋ ଶାଳୀ କଥା କହନି ମଉସା, ମତେ ଯାହା ହଇରାଣ କରୁଚି ନା ! ସାକ୍ଷାତ କାଳୀ···ସେ ଯୋଉ ଉଗ୍ରତାର ମୂର୍ତ୍ତି ନା ମଉସା, ଥରେ ଦେଖିଲେ ଚେତା ହଜିଯିବ । ଆରେ ବାପ୍‌ରେ ବାପ୍···"ନ ଥାଉ ଯଦି ମୋର ଶାଳୀରତନ ।"

(ଏହି ସମୟରେ ପଛରୁ ଆସିଚି ଅଶୋକ)

ଅଶୋକ— ଆରେ ପବନକୁମାର ! You look lovely···ତୁ କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ଦିଶୁଚୁରେ ପବନା !

ପବନା— (ଲାଜରେ) ମୋ ବା' କହୁଥିଲା, ବାଉଁଅପାଣି ପଡ଼ିଲେ ସମସ୍ତେ ସୁନ୍ଦର ଦିଶନ୍ତି । ନା କଣ, ମଉସା ! ମଉସା, ଇଏ ଆମ ସାନ ସାଇବ ।

ହରି— ଜୁହାର ଆଜ୍ଞା !

ଅଶୋକ— ହୁଁ । ଆଚ୍ଛା ପବନା, ତୁ ଏକା ଆସିଲୁ, ଆଉ ତୋ ବୋହୂ ?

ପବନା— ମୋ wife କଥା ପରା ଏଇନା ହରି ମଉସା ମୋତେ ପଚାରୁଥିଲେ । ସେ ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ଆସିବାକୁ କହୁଥିଲା, ସେ ବା ମନାକଲା । ମତେ ଆଉ ଏକୁଟିଆ ଜମା ଭଲଲାଗୁନି । wife କୁ ଛାଡ଼ି···

ହରି— ଏଇଟା ଏଡ଼କ ବଗୁଲିଆ ! ହଇରେ, ଷୋଳବନ ବାହାଘର ହେଇନ; ପୁଣି ପେରେମ ଦେଖା···ପୁଣି ସାନ ସାଇବଙ୍କ ଆଗରେ !

ପବନା— କାହିଁ, ସାନ ସାଇବ କଣ ଜାଣିନାହାନ୍ତି କ ! ତାଙ୍କର ତ କେତେ wife ଅଛନ୍ତି···

ଅଶୋକ— ପବନା !

ପବନା— ଆଜ୍ଞା (ଛେପ ଢୋକିବା)

ଆଶୋକ— ହଇରେ ହେ ମୂର୍ଖ, ମୋର କେତେ wife ଅଛନ୍ତି ? ଏଁ···?

ପବନା— ନାଇ ଆଜ୍ଞା, ମୁଁ ଜାଣିନି ।

ଅଶୋକ— ଶୁଣୁଛ ଶୁଣୁଛୁ ହରି ତୋ ପୁତୁରାର ବୁଦ୍ଧିକି । କିଛି ନ ଜାଣି ନ ଶୁଣି କହିଲା କଣ ନା ସାନ ସାଇବଙ୍କର କେତେ wife ଅଛନ୍ତି । ଏଇଟା ବାଟରେଘାଟରେ ମଣିଷକୁ ବେଇଜତ କରିଦେବ । ହଇରେ, ମୁଁ ତ ଏଯାଏଁ ବାହାହେଇନି··· ମୁଁ ବାଳବ୍ରହ୍ମଚାରୀ···କହିଲୁ କଣ ନା···

ହରି— ସେଇଟା ଆଜ୍ଞା, ବଗୁଲିଆଟେ । ତା ନାଁ ଯେମିତି କଥା ସେମିତି କୁଳକଯାକ ପାଡୁଉଡ଼େଦେବେ ସବୁ ଅଗାଡ଼ି । ପବନା ! ଜଗିରଖି କଥା କହ । ଯାହା ପାରିଲୁ କହିଯାଉଚୁ ! ମୁଁ ଆସୁଚି ଆଜ୍ଞା, ତେଣେ ବେଳ ହେଇଗଲାଣି···କେତେ କାମ ବାକି ପଡ଼ିଚି । (ନମସ୍କାର କରି ଗଲା) ଯାଉଚି ପବନ, ପୁଣି ଦେଖାହବ ସେ··

ଅଶୋକ— ପବନା !

ପବନା— ଆଜ୍ଞା, ମୋର ଭୁଲ ହେଇଗଲା । ଆପଣ ତ କେତେ ମେମ୍ ସାହେବଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଥଟ୍ଟା ପରିହାସ ହୁଅନ୍ତି । ମୁଁ ଭାବିଲି ସେମାନେ ସବୁ···

ଅଶୋକ—ପବନା···useless fellow ! ମୁଁ ତତେ ଆଜିଠାରୁ ଚାକିରିରୁ ଡିସ୍‌ମିସ୍ କଲି ।

ପବନା— ଆଜ୍ଞା ଖିସ୍‌ମିସ୍···ଖିସ୍‌ମିସ୍ କଣ କଲେ ଆଜ୍ଞା ?

ଅଶୋକ—ତୋ ଭଳି ମୂର୍ଖଙ୍କୁ ଚାକିରିରେ ରଖାଇ ମୁଁ ଭୁଲ କରିଛି । ଶେଷରେ ତୁ ମୋ ଇଜ୍ଜତ୍ ପଦାରେ ପକାଇଲୁ । ଯା, ଆଜିଠାରୁ ତୋ ଚାକିରି କରିବା ଏତିକି । ଯା, କହୁଛି ।

ପବନା— ଆଜ୍ଞା, ମୋ ବିମଲି···ମେ ଯେବେ ଶୁଣିବ ନା ମୋ ଚାକିରି ଆଉ ନାହିଁ ବୋଲି ସେ ପୁଣି କୁଆଡେ ଦୁଷ୍ଟାପୁ ହୋଇ ପଳେଇବ । ମୁଁ ଆଉ କବେ ଆପଣଙ୍କ wife ମାନଙ୍କ କଥା କାହା ଆଗେ କହିବିନି, କାନ ଧରୁଛି ।

ଅଶୋକ—ପବନା ! ତୁ ଚାଲ୍ ଆଜି ବଡ଼ ସାହେବଙ୍କ ପାଖକୁ···ଦେଖିବ ତୋ ମଜ୍ଜା ନିକାଳି···(କହି ରାଗକରି ଚାଲିଗଲା)

ପବନା— ଓଃ, ସତ କଥା କହିଦେଲି ବୋଲି ସାଇବଙ୍କର ଏତେ ରାଗ ! ଆଉ ଯଦି ମିଛ କଥା କହିଥାନ୍ତି ନା, ସମାନ 'ଚା ଗିଡ଼ ଗିଡ଼ି ଝମ୍'—ମୁଣ୍ଡଟା କାଟିଦେଇଥାନ୍ତେ । ଯାହା ଭାଗ୍ୟରେ ଥିବ ।

(ଚାଲିଲା)

ପଞ୍ଚମ ଦୃଶ୍ୟ

[ଡାକ୍ତର ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ ମିଶ୍ରଙ୍କ ଶୟନ କକ୍ଷ । ସମୟ ସନ୍ଧ୍ୟା ୮ଟା । ଜୁଲି ଏ ମଧ୍ୟରେ ଅଧିକ ଅସୁସ୍ଥ ହୋଇପଡ଼ିଛି—ବିଛଣାରୁ ଉଠିପାରୁ ନାହିଁ । ଶୋଇଯାଇଥିଲା ଜୁଲି । ଡାକ୍ତର ମିଶ୍ର ତା ବିଛଣା ଉପରେ ବସିରହିଥିଲେ । ମୁଖ-ମଣ୍ଡଳରେ ଗଭୀର ଚିନ୍ତାର ରେଖା—ଆଶା-ଆଶଙ୍କାରେ ମନ ତାଙ୍କର ଉଦ୍‌ବେଳିତ ହୋଇଉଠୁଥିଲା । ଅନେକ ଦୂରରୁ ଚନ୍ଦନାଙ୍କ କଣ୍ଠରେ ଭାସିଆସୁଥିଲା ଏକ ସଙ୍ଗୀତର ଲହରୀ । ଡା: ମିଶ୍ରଙ୍କ ମନରେ ସେ ସଙ୍ଗୀତର ଏକ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ପ୍ରଭାବ]

ଗୀତ

ନିନ୍ଦତି ଚନ୍ଦନମିନ୍ଦୁ କିରଣ ମନୁ ବିନ୍ଦତି ମଧୀର
ବ୍ୟାଳୟ ନିଳୟ ମିଳନେନ
ଗରଳମିବ କଳୟତି ମଳୟ ସମୀରଂ,
ସା ବିରହେ ତବ ଦୀନା ।

ମାଧବ ମନସିଜ ବିଶିଖ ଭୟାଦିବ ଭାବନୟା ତ୍ୱୟି ଲୀନା ॥
ଅବିରତ ନିପତିତ ମଦନ ଶରାଦିବ ଭବଦବନାୟ ବିଶାଳଂ
ସ୍ୱହୃଦୟ ମର୍ମଣି ବର୍ମ କରୋତି ସଜଳ ନଳିନୀଦଳଜାଳଂ ॥

(ଡାକ୍ତର ମିଶ୍ର ଗୀତ ଶେଷରେ କରୁଣ ଭାବାବସ୍ଥ ହୋଇ-ପଡ଼ିଲେ । ତାଙ୍କର ମନେପଡ଼ୁଛି ଅତୀତ···ମନେପଡ଼ୁଛି ଜୟନ୍ତୀ···ମନେପଡ଼ୁଛି ଚନ୍ଦନା । ଏଇ ସମୟରେ ଜୁଲିର କେଇଟି ପ୍ରଳାପ—)

ଜୁଲି— ଉଁ···ଆ···ବୋଉ···ବୋଉ···ଚନ୍ଦନା ମାଉସୀ···ବୋଉ··· ଉଁ···

(ଡାକ୍ତର ମିଶ୍ର ତାକୁ ଆଉଁସିଦେଲେ କେବଳ । ଆଖି ତାଙ୍କର ଲୁହ ଛଳ ଛଳ ହୋଇଉଠିଲା । ଏହି ସମୟରେ ଆସିଛନ୍ତି ଚନ୍ଦନା—ଧୀର ପଦକ୍ଷେପରେ)

ଜ୍ଞାନ— ଚନ୍ଦନା ! ତମେ ଆଜି ଆସି ନ ଥିଲେ ମୁଁ ନିଜେ ଯାଇଥାନ୍ତି ତମ ପାଖକୁ ।

ଚନ୍ଦନା— ଡାକ୍ତରବାବୁ !

ଜ୍ଞାନ— ହଁ ଚନ୍ଦନା, ତୁମେ ଚାଲିଗଲା ଦିନଠାରୁ ଜୁଲି ବେମାର ପଡ଼ିଛି । ଦିନକୁ ଦିନ ସେ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇପଡ଼ୁଛି, ମୋର ଯେମିତି ମନେହେଉଛି; ମୋ ଡାକ୍ତରୀ ଜୀବନର ସମସ୍ତ ବିଦ୍ୟାବୁଦ୍ଧି ତା' ରୋଗ ନିକଟରେ ହାର ମାନିଯାଉଛି ।

ଚନ୍ଦନା— ମୋ ଜୁଲିର କ'ଣ ହେଇଛି ଡାକ୍ତରବାବୁ ? (ଚନ୍ଦନା ଜୁଲି ପାଖକୁ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ତାକୁ ଧରିବାକୁ ଗଲାବେଳେ)

ଜ୍ଞାନ— ତାକୁ ଛୁଅନା । ବହୁତ କଷ୍ଟରେ ଇଂଜେକ୍‌ସନ୍ ଦେଇ ତାକୁ ଶୁଆଇଦେଇଛି । ତାର୍ ସେ ପ୍ରଳାପ ମୁଁ ସହିପାରୁନି, ଚନ୍ଦନା, ତାର ଅବଚେତନରେ ସେ ତୁମକୁ ଖୋଜୁଛି···ତା ବୋଉକୁ ଖୋଜୁଛି—ତାର ସେ ଶୁଖିଲା ମୁହଁ; କରୁଣ ଚାହାଣି ଆଉ ଲୁହ ଛଳ ଛଳ ଆଖିର ଅନେକ କଥା···ମୁଁ ଆଉ ପାରୁନି ଚନ୍ଦନା, ମୁଁ ଆଉ ପାରୁନି । (କାନ୍ଦିପକାଇଲେ)

ଚନ୍ଦନା— ଆପଣ ଯଦି ଏମିତି ଧୈର୍ଯ୍ୟ ହରାଇବେ, ତା' ହେଲେ ଜୁଲିର ଯତ୍ନ ନେବ କିଏ ? ଆପଣ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଡାକନ୍ତୁ, ଜୁଲି ନିଶ୍ଚୟ ଭଲ ହୋଇଯିବ ।

ଜ୍ଞାନ— ଭଗବାନ ! ! ସାରା ଜୀବନଧରି ମୋ ଆଖିରୁ ଲୁହ ଝରିଚି; କିନ୍ତୁ ହଦନେହେଲେ ତାଙ୍କର ସେ ପଥର ଛାତିରେ ତେଜ ଉଠିନି । ତାଙ୍କର ହେ ରନ୍ନସିଂହାସନ ଆଗରେ ମଥା ପିଟି ପିଟି ମୁଁ ରକ୍ତାକ୍ତ ହେଇଚି; କିନ୍ତୁ ମୋ ଡାକ ତାଙ୍କ କାନରେ ପଡ଼ିନି । ଆଉ ଆଜି ବି ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଡାକୁଚି—ସେ ମୋତେ ମାରିଦଅନ୍ତୁ, ମୁଁ ଆଉ ବଞ୍ଚିବାକୁ ଚାହେଁନା ।

ଚନ୍ଦନା— (କଥାର ମୋଡ଼ ବୁଲାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ) ଜୟନ୍ତୀ କ'ଣ ଚାଲିଗଲେ ?

ଡାକ୍ତର— ଜୟନ୍ତୀ···ସେ ଯେମିତି ଆସିଥିଲା ଠିକ୍ ସେମିତି ଚାଲିଗଲା । ସେଇ ଉଦ୍ଧତ ଚାଲି···ସେଇ ବେପରୁଆ କଥା···

ଚନ୍ଦନା— ଅନେକ ଆଘାତ ସେ ଆପଣଙ୍କ ମନରେ ଦେଇଚନ୍ତି, ନା ?

ଡାକ୍ତର—ନା ଚନ୍ଦନା, ସେ ଆଘାତକୁ ମୁଁ ଆପେ ଆପେ ବରଣ କରିନେଇଚି । ମୋ ଜୀବନରେ ଏକ ଦୁର୍ବଳତମ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମୁଁ ଯେଉଁ ଭୁଲ କରିଥିଲି, ଆଜି ସେଇ ଭୁଲର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ କରୁଚି ।

ଚନ୍ଦନା— ମୁଁ କିନ୍ତୁ ଭାବିଥିଲି ସେ ଆପଣଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ···ଆଉ ସେ ମରିଯାଇଛନ୍ତି ବୋଲି···

ଡାକ୍ତର— ମଣିଷ ଜାଣି ଜାଣି ଭୁଲ କରେନା ଚନ୍ଦନା, ଭୁଲ ଆପେ ଆପେ ହେଇଯାଏ । ଆଜିକି ଠିକ୍ ପନ୍ଦର ବର୍ଷ ତଳେ ଜୟନ୍ତୀ ସହିତ ମୋର ହୁଏ ପ୍ରଥମ ପରିଚୟ । ମୁଁ ସେତେବେଳେ ମେଡିକାଲ୍

କଲେଜରେ ପଢ଼ୁଥାଏ, ଆଉ ଜୟନ୍ତୀ ପଢୁଥାଏ, Women's Collegeରେ । ଜୟନ୍ତୀ ଥିଲା ଏକ ସମ୍ଭ୍ରାନ୍ତ ଆଉ ବିତ୍ତଶାଳୀ ପରିବାରର ଏକମାତ୍ର ଅଲିଅଲି କନ୍ୟା; ଆଉ ମୁଁ···ମୁଁ ଥିଲି ଗରିବ, ଆଉ ଅସୁନ୍ଦର । ତଥାପି ମୋ ବାହାରଟା ଯେତେ ଅସୁନ୍ଦର ହେଲେ ବି ମୋ ମନର ସେ ସବୁଜ ମଣିଷଟା ଭଲପାଇବାର ମଧୁଚନ୍ଦ୍ରିକା ଉପଭୋଗ କରିବାକୁ ଛଟପଟ ହୋଇଉଠୁଥିଲା । ସେତେବେଳକୁ ମୁଁ ଜୟନ୍ତୀକୁ ମନେମନେ ପ୍ରାଣଦେଇ ଭଲ ପାଇସାରିଥିଲି ।

ଚନ୍ଦନା— ଆଉ ଜୟନ୍ତୀ ?

ଡାକ୍ତର— ମୋ ଭଳି ଗୋଟାଏ ଦରିଦ୍ର ଆଉ କଦାକାର ଲୋକକୁ ଜୟନ୍ତୀ ହୁଏତ ଘୃଣା କରୁଥିଲା; କିନ୍ତୁ ଜୟନ୍ତୀର ସେ ରୂପ ଲାବଣ୍ୟ ମତେ ଆକୃଷ୍ଟ କଲା–ତାର ସେ ଜାକଜମକ ବେଶରେ ରକ୍ତଗୋଲାପର ସମ୍ଭାର ମତେ ଅସ୍ଥିର କଲା; ଆଉ ଦିନେ ମନର ସବୁତକ ଆବେଗ ନେଇ ତା ଫେରନ୍ତା ବାଟକୁ ଗୁହିଁ ମୁଁ ଠିଆହୋଇଥିଲି । ହାତରେ ଥିଲା ମୋର ଏକ ସଜସୁନ୍ଦର ରକ୍ତ ଗୋଲାପ ।

ଚନ୍ଦନା— ତା'ପରେ···?

ଡାକ୍ତର— ଜୟନ୍ତୀ ମୋର ପାଖଦେଇ ଚାଲିଗଲା, ଆଉ ଠିକ୍ ସେତିକି-ବେଳେ ମନର ସବୁତକ ସାହସ ସଞ୍ଚୟକରି ମୁଁ ତା ହାତକୁ ବଢ଼ାଇଦେଲି ମୋର ଭଲପାଇବାର ପ୍ରଥମ ଉପହାର; ସେଇ ରକ୍ତ ଗୋଲାପଟି । କିନ୍ତୁ ଜୟନ୍ତୀ କ'ଣ କଲା ଜାଣିଛ ? ତାର ସେ ଭସାଣିଆ ଆଖି ଦୁଇଟା ଜଳିଉଠିଲା, ଆଉ ମୋର ଅନେକ ଆଶାର ରକ୍ତଗୋଲାପକୁ ସେ ତାର ଦାମୀ ହାଇହିଲ୍

ତଳେ ଦଳମକଚ ଦେଇ ଗ୍ଲଲଗଲି, ପଦେ କଥା ବି କହିଲାନି ।
ଜୟନ୍ତୀ ସହିତ ଏଇ ଥିଲା ମୋର ପ୍ରଥମ ସଂପର୍କ ।

ଚନ୍ଦନା— ଅଥଚ ଆପଣ ତାଙ୍କୁ ଏଯାଏ ମନେ ରଖିଛନ୍ତି ?

ଡାକ୍ତର— ହଁ ଚନ୍ଦନା, ଚେଷ୍ଟା କରି ବି ଭୁଲିପାରିନି । ମୁଁ ଆଜି ବି ତାଙ୍କୁ ଭଲପାଏ । ହଜିଲା ଅତୀତର ସେଇ ନର୍ତ୍ତନ ମୁହୂର୍ତ୍ତ, ତାର ସେ ବ୍ୟଥାବିଜଡ଼ିତ ସ୍ମୃତିର କୋଣାର୍କ ଏବେ ବି ଅବଚେତନ ମନରେ ଜୟନ୍ତୀର ସ୍ମୃତିକୁ ସାଇତି ରଖିଛି ।

ଚନ୍ଦନା— କଣ ପାଇଲେ ନିଜକୁ ଏମିତି କଲବଲ କରି ? ଯେ ଆପଣଙ୍କୁ ଏତେ ଘୃଣା କରେ ତାର ସ୍ମୃତିକୁ ସାଇତିରଖି ସାରା ଜୀବନଟା କାହିଁକି ଜାଳଦେଲେ ଡାକ୍ତରବାବୁ କଣ ପାଇଲେ ସେ ସ୍ମୃତିରୁ ?

ଜ୍ଞାନ— ତମେ ବୁଝିପାରିବନି ଚନ୍ଦନା, ମୁଁ କ'ଣ ପାଇଛି । ଆଉ ସେଇଥିପାଇଁ ମୁଁ ତୁମକୁ ଖାଲିହାତରେ ଫେରେଇଦେଇଛି... ଜୋର କରି ଏ ଘରୁ ତଡ଼ିଦେଇଛି । ମତେ ଭୁଲ ବୁଝିବନି, ଚନ୍ଦନା !

ଚନ୍ଦନା— ଡାକ୍ତରବାବୁ !

ଜ୍ଞାନ— ହଁ, ଚନ୍ଦନା, ମୁଁ ଆଜି ବି ତୁମକୁ ଭଲପାଏ ।

ଚନ୍ଦନା— (ଚମକି ଉଠିଛି) ଡାକ୍ତରବାବୁ !

ଜ୍ଞାନ— (ଅଳ୍ପ ହସି) ହଁ ଆଜି ବି ତମକୁ ଭଲପାଏ, ଚନ୍ଦନା ! ଗୋଟାଏ ବଡ଼ଭାଇ କଣ ତାର ସାନ ଭଉଣୀକୁ ଭଲପାଏନି ? ତମେ କଣ ମୋର ସାନଭଉଣୀ ହୋଇପାରିବନି ?.କୁହ, ଚନ୍ଦନା !

ଚନ୍ଦନା— ଡାକ୍ତରବାବୁ !

ଜ୍ଞାନ— ମୁଁ ଆଉ ଡାକ୍ତରବାବୁ ନୁହେଁ ଚନ୍ଦନା, ମୁଁ ଆଜି ତମର ଗୋଟାଏ ହତଭାଗା ଭାଇ । ମୋର ଗୋଟାଏ କଥା ରଖିବ ?

ଚନ୍ଦନା— କୁହନ୍ତୁ···

ଜ୍ଞାନ— ଆଜି ରାତିଟା ତମେ ଏଇଠି ରହିବ, ଚନ୍ଦନା ?

ଚନ୍ଦନା— ଆଜି ରାତିରେ ?

ଜ୍ଞାନ— ହଁ, ଆଜି ରାତିଟା ହେଉଛି ଜୁଲି ଜୀବନର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ସଙ୍କଟପୂର୍ଣ୍ଣ ରାତି । ଆଉ ମୁଁ ଦେଇଥିବା ମେଡିସିନ୍ ଯଦି କାମ ନ କରେ ତାହାହେଲେ···

ଚନ୍ଦନା— ତାହାହେଲେ ? (ଆତଙ୍କରେ)

ଜ୍ଞାନ— ତାହାହେଲେ ମତେ ତା ଉପରେ ଅପ୍ରେସନ୍ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଚନ୍ଦନା— ଆପଣ ଏ କଣ କହୁଛନ୍ତି ! (ଆତଙ୍କରେ)

ଜ୍ଞାନ— ଜୁଲିକୁ ବଞ୍ଚାଇବାପାଇଁ ତା' ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ନାହିଁ । ଭଗବାନଙ୍କୁ ଡାକ ଚନ୍ଦନା, ଏ କାଳରାତି ଭଲରେ ପାହିଯାଉ । ଆଚ୍ଛା, ଚନ୍ଦନା, ଟାଇମ୍ ହେଇଗଲାଣି । ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ହସପିଟାଲକୁ ଯାଉଛି, ବାରଟା ପୂର୍ବରୁ ଫେରିବି । ଜୁଲିର ଯତ୍ନ ନେଉଥିବ ।

ଚନ୍ଦନା— ଜୁଲିକୁ ଏ ଅବସ୍ଥାରେ ଛାଡ଼ି ଆପଣ ହସପିଟାଲ ଯିବେ ? ଆଜି ରାତିଟା ନ ଗଲେ କଣ ଚଳନ୍ତାନି ?

ଜ୍ଞାନ— ମୁଁ ଜଣେ ଡାକ୍ତର, ଚନ୍ଦନା ! ଏଇ ଜୁଲି ଭଳି କେତେ ଯେ ଅସାଧ ରୋଗୀଙ୍କର ଜୀବନ ଦାୟିତ୍ୱ ମୁଁ ନେଇଛି ତା ତୁମେ କଳ୍ପନା କରିପାରିବନି । ସେମାନଙ୍କର ବିକଳ ମୁହଁ, କରୁଣ ଚିତ୍କାର ତମେ ଯଦି ଥରେ ଦେଖନ୍ତ ନା··

ଚନ୍ଦନା— ଆଜି ଜୁଲି··· ?

ଜ୍ଞାନ— ମୁଁ ଫେରିଆସିବି ଚନ୍ଦନା, ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ଫେରିଆସିବି । ମୁଁ ଫେରିବା ଭିତରେ ଜୁଲି ବୋଧହୁଏ ନିଦରୁ ଉଠିବନି । ଆଉ ଯଦି ଉଠେ, ତାକୁ ଏଇ ଟେବ୍‌ଲେଟ୍‌ଟା ଖାଇବାକୁ ଦେଇଦେବ । ମୁଁ ଆସୁଛି, ଚନ୍ଦନା !

(ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ ଚାଲିଗଲେ । ଚନ୍ଦନା ମାରବରେ ବସି ଜୁଲିକୁ ଏକଲୟରେ ଦେଖୁଥିଲେ ଏବଂ ତାର ଦେହହାତ ଆଉଁସି ଦେଉଥିଲେ । ଭିତରୁ ଆସିଛି ହରି । ଚନ୍ଦନାକୁ ଦେଖି ଖୁସିରେ)

ହରି— ତମେ ଆସିଚ, ଦେଈ ! ଖୁବ ଭଲ କଲେ । ପିଲାଟା ଯୋଉ କଷ୍ଟ ପାଉଚି ନା ମୁଁ ଜମା ସହିପାରୁନି । ଜୁଲି ମା ମୋର ଭଲ ହେଇଯିବ ତ ଦେଈ ?

ଚନ୍ଦନା— ହଁ, ହରି, ସେ ନିଶ୍ଚୟ ଭଲ ହେଇଯିବ । ମୁଁ ଏଣିକି ରୋଜ ଆସିବି ହରି, ତାର ସେବାଶୁଶ୍ରୂଷାରେ ଆଉକିଛି ଅସୁବିଧା ହେବନି ।

ହରି— ତମେ ସତ କହୁଚ, ଦେଈ ? ତମେ ରୋଜ ଆସିବ ? ବାବୁଙ୍କର ଉଜୁଡ଼ା ସଂସାର ପୁଣି ହସିଉଠିବ ? (ଖୁସିରେ)
(ଏଇ ସମୟରେ ବାହାର ଦରଜାରେ Calling bellକୁ କେହି ଜଣେ Press କରିଛି)

ଚନ୍ଦନା— ଦେଖ ତ ହରି କିଏ ଡାକୁଛି ।
(ହରି ବାହାରକୁ ଯାଇ ଫେରିଆସିଛି । ଜୁଲିର ପ୍ରଳାପ ବାପା···ବୋଉ···)

ହରି— କଡଣ୍ଟି, ତୁମକୁ କିଏ ଦେଖୁନାହାନ୍ତି ।
ଚନ୍ଦନା— ସତେ ? ଆଚ୍ଛା ତୁ ଏଇଠିଆ ହ, ମୁଁ ଦେଖୁଛି ।
(କହି ବାହାରକୁ ଯାଇଛନ୍ତି ଏବଂ ପରେ ପରେ ଫେରିଆସିଛନ୍ତି ସନ୍ତୋଷବାବୁଙ୍କ ସହ ।)
ଚନ୍ଦନା— ତୁ ଭିତରକୁ ଯା ହରି, ଜୁଲି ପାଖରେ ମୁଁ ତ ଅଛି···
(ହରି ଚାଲିଗଲା)
ସନ୍ତୋଷ—ମୋ ଜୁଲି···(ଜୁଲିକୁ ଚାହିଁ)
ଚନ୍ଦନା— ହଁ, ସନ୍ତୋଷବାବୁ, ସେଇ ତମର ଜୁଲି ।
ସନ୍ତୋଷ—ତାର ଏ କଣ ହେଲା, ଚନ୍ଦନା ? ସେ ଏମିତି···
ଚନ୍ଦନା— ତା ମା'କୁ ଝୁରି ଝୁରି ସେ ଆଜ ଶଯ୍ୟାଶାୟୀ ।
ସନ୍ତୋଷ—(ଜୁଲି ପାଖରେ ବସି) ମୋର ଯୋଗୁ ମୋ ମା ଆଜ ଏତେ କଷ୍ଟ ପାଉଛି । ବାପ ହୋଇ ମୁଁ ତା ପ୍ରତି ବହୁତ ଅନ୍ୟାୟ କରିଛି । (ତା ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ) ଠିକ୍ ତା ମା ଭଳିଆ ହୋଇଛି । ସେମିତି ମୁହଁ, ସେମିତି ଆଖି, କେତେ ଶାନ୍ତ, କେତେ ସରଳ !
ଜୁଲି— (ସନ୍ତୋଷବାବୁଙ୍କ ଉପରେ ହାତ ପକାଇ) ବାପା, ତମେ ଆସିଛ ? ମୋ ବୋଉ କଣ ଆଉ ଆସିବନି ? ବୋଉ···ବାପା···
(କହି ସନ୍ତୋଷବାବୁଙ୍କ ହାତକୁ ଚିପି ଧରିଛି ।)
ସନ୍ତୋଷ—ବାପା···ବୋଉ···। ସତେ ତୁ ବାପା ବୋଲି ଡାକିଲୁ, ମା ? ଆଉ ଥରେ ବାପା ବୋଲି ଡାକ୍, ଆଉ ଥରେ ବାପା ବୋଲି ଡାକ୍, ମା !
ଜୁଲି— (ପ୍ରଳାପ) ବାପା
ସନ୍ତୋଷ—(କାନ୍ଦି ପକେଇଲେ) ଜୁଲି, ତୋର ଏ ହତଭାଗା ବାପାକୁ କ୍ଷମା କରିବୁ, ମା ! ତୋ ପାଇଁ ମୁଁ କିଛି କରିପାରିଲିନି । ସଙ୍ଗୀତା, ତୁମେ ବି ସତେ କ୍ଷମା କରିବ, ସଙ୍ଗୀତା !

ଚନ୍ଦନା— ସନ୍ତୋଷବାବୁ, ଅତୀତକୁ ମନେପକାଇ ଆଉ କଷ୍ଟ ଲାଭ ହବନି । ଆପଣ ବି ଭଗବାନଙ୍କୁ ଡାକନ୍ତୁ ଜୁଲି ଭଲ ହୋଇଯାଉ । ଡାକ୍ତରବାବୁ କହୁଥିଲେ, ଆଜି ରାତିଟା ହେଉଛି ତା ଜୀବନର ସବୁଠାରୁ ବଳ ସଙ୍କଟପୂର୍ଣ୍ଣ ରାତି ।

ସନ୍ତୋଷ—ଚନ୍ଦନା !

ଚନ୍ଦନା— ହଁ, ସନ୍ତୋଷବାବୁ, ଏ ରାତିଟା ଭଲରେ ପାହିଯାଉ; ତେବେ ଜୁଲିର ଆଉ କଷ୍ଟ ହେବନି । ତା ନ ହେଲେ···

ସନ୍ତୋଷ— ତା ନ ହେଲେ ?

ଚନ୍ଦନା— ତା ନ ହେଲେ ତା ଉପରେ Operation କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ସନ୍ତୋଷ— ନା, ନା, ଚନ୍ଦନା, ମୋ ଜୁଲିର କଷ୍ଟ ହବନି···ସେ ଭଲ ହେଇଯିବ । ହେ ଭଗବାନ, ମୋ ଜୁଲିକୁ ଭଲ କରିଦିଅ । ମୋର ଏଇ ଅଲୋଡ଼ା ଜୀବନ ବିନିମୟରେ ତମେ ତା ଓଠରେ ହସ ଭରିଦିଅ, ପ୍ରଭୁ ! ମୋ ଜଘନ୍ୟ ପାପର ସେଇ ହେବ ଏକମାତ୍ର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ।

ଜୁଲି— (ପ୍ରଳାପ) ବାପା···ବାପା···ମୁଁ ମୋ ବୋଉ ପାଖକୁ ଯିବ ।

ସନ୍ତୋଷ— ଜୁଲି ! (ଆଖିରୁ ଲୁହ ଝରୁଥାଏ) ଚନ୍ଦନା ମୁଁ ଆସୁଛି ଚନ୍ଦନା, ଡାକ୍ତର ମିଶ୍ର ବୋଧହୁଏ ଆସିଯିବେ । ତାଙ୍କ ଆଗରେ ମୁଁ ମୋ ପରିଚୟ ଦେବାକୁ ଚାହେଁନି, ଚନ୍ଦନା ! କେଉଁ ମୁହଁ ନେଇ ମୁଁ ଜୁଲିର ପିତୃତ୍ୱକୁ ଦାବି କରିବି—ତା ବାପ ବୋଲି ପରିଚୟ ଦେବି ? ଜୁଲିକୁ ମୋର ପରିଚୟ କହିବନି ଚନ୍ଦନା, ତମକୁ ଏଇ ମୋର ଗୋଟିଏ ଅନୁରୋଧ । (ଜୁଲି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ) ମୁଁ ଆସୁଛି ମା, ଭଗବାନ ତୋର ମଙ୍ଗଳ କରନ୍ତୁ (କହି ତା କପାଳରେ ଗୋଟିଏ ଚୁମ୍ବନ ଦେଇ ବାହାରି ଚାଲିଗଲେ)

ଚନ୍ଦନା— ସନ୍ତୋଷବାବୁ !

ସନ୍ତୋଷ— ଜୁଲି ତମକୁ ଲଗଲା, ଚନ୍ଦନା ! ବାପ ହୋଇ ମୁଁ ତାର କଷ୍ଟ କରିପ ରିଲିନ ।

(ତା'ପରେ ଚନ୍ଦନା ଜୁଲିର ସେବାରେ ଲାଗିପଡ଼ିଲେ । ରାତି ବଢ଼ିଚାଲିଲା । କେଉଁ ଏକ ଦୂର ଘଣ୍ଟାରେ ବାରଟା ବାଜିବାର ଶବ୍ଦ । ଚନ୍ଦନା ଜୁଲିର ବିଛଣା କଡ଼ରେ ଘୁମାଇପଡ଼ିଲେ । କେଇଟି ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପରେ ଆବିର୍ଭାବ ହେଉଛି ସଙ୍ଗୀତାର ପ୍ରେତାତ୍ମା···)

ପ୍ରେତାତ୍ମା—(କାନ୍ଦିବା ସ୍ୱରରେ) ଜୁଲି···ଜୁଲି···ଜୁଲି !

ଜୁଲି— ବୋଉ···ବୋଉ, ମତେ ତୋ ପାଖକୁ ନେଇଯାଅ, ବୋଉ !

ପ୍ରେତାତ୍ମା—ଆ ଜୁଲି, ମୋ କୋଳକୁ ଆ···ମୁଁ ପରା ତତେ ନବାକୁ ଆସିଛି, ଆ ।

ଜୁଲି— ତୁ ସତ କହୁଚୁ ବୋଉ, ମତେ ତୋ ପାଖକୁ ନେଇଯିବୁ ? ମତେ ଛାଡ଼ି ଆଉ କୁଆଡ଼େ ଯିବୁନି ତ ?

ପ୍ରେତାତ୍ମା—ନା, ମା, ଆଉ ତତେ ଛାଡ଼ି କୁଆଡ଼େ ଯିବନି; ସବୁଦିନ ତୋ ପାଖେ ପାଖେ ରହିବ ।

ଜୁଲି— ତୁ ମୋ ରାଣ ପକେଇଲୁ ! ମତେ ଛାଡ଼ି ଆଉ କୁଆଡ଼େ ଯିବୁନି ତ ? ମୋ ଦେହ ବହୁତ ଖରାପ ହେଉଚି ।

ପ୍ରେତାତ୍ମା—ଏଥର ଦେହ ଭଲ ହୋଇଯିବ, ଜୁଲି ! ମୁଁ ପରା ତୋ ପାଖରେ ଅଛି, ତୋର ଆଉ ଭୟ କଣ ? ମୋ କୋଳରେ ଶୋଇବୁ, ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ଖାଇବୁ, ଆ, ଆ, ଚାଲିଆ ମା ! ଆମକୁ ବହୁତ ଦୂର ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଆ···ଆ···(ଚନ୍ଦନା ଶୋଇଯାଇଛନ୍ତି । ଜୁଲି କିନ୍ତୁ ଉଠି ଠିଆ ହୋଇଛି । ତାର ଆଖି ବନ୍ଦ । ମନ୍ତ୍ରମୁଗ୍ଧ ପରି ସେ ପ୍ରେତାତ୍ମାର ଡାକରେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଆଗେଇଯାଉଛି । ଏହି ସମୟରେ ହଠାତ୍ ଚନ୍ଦନାଙ୍କ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଯାଇଛି । ବିଛଣା ଖାଲି ଦେଖି ସେ ଚିତ୍କାର କରିଉଠିଛନ୍ତି)

ଚନ୍ଦନା— ଜୁଲି—(ଦଉଡ଼ିଯାଇ ଜୁଲିକୁ ଧରିପକାଇଲେ । ଜୁଲି; କୁଆଡ଼େ ଯାଉଛ, ଜୁଲି···?

ଜୁଲି— ମତେ ଛାଡ଼ିଦିଅ, ମୁଁ ମୋ ବୋଉ ପାଖକୁ ଯିବି; ମତେ ଛାଡ଼ିଦିଅ । ବୋଉ··· (ଜୁଲି ଚିତ୍କାର କରି ସଂଜ୍ଞାହୀନ ହୋଇପଡ଼ିଲା । ଏହି ସମୟରେ ଡାକ୍ତର ମିଶ୍ର ଆସିଥିଲେ)

ଡାକ୍ତର— କଣ ହେଲା, ଚନ୍ଦନା ! (ଜୁଲିକୁ ଟେକିଆଣି ବିଛଣାରେ ଶୋଇଦେଲେ)

ଚନ୍ଦନା— ବିଛଣାରୁ ଉଠି ନିଦ ମଳ ମଳ ହୋଇ ସେ ଏକୁଟିଆ ଚାଲି ଯାଉଥିଲେ; ହଠାତ୍ ବୋଉ···ବୋଉ···ବୋଲି ଚିତ୍କାର କରି ସଂଜ୍ଞାହୀନ ହୋଇପଡ଼ିଲେ । (ଡାକ୍ତର ମିଶ୍ର ଜୁଲିର Pulse ଦେଖୁଥିଲେ । ଆଖିରେ ତାଙ୍କର ଆତଙ୍କର ଛାପ । ହଠାତ ଚିତ୍କାର କରିଉଠିଲେ)

ଡାକ୍ତର— ଚନ୍ଦନା··· !

ଚନ୍ଦନା— କଣ ହେଲା ?

ଡାକ୍ତର— She needs operation ··· (କହି ଜୁଲିକୁ ବିଛଣାରୁ ଟେକିଲେ ଧରିଲେ ଏବଂ ତରତର ହୋଇ ଯିବାକୁ ବାହାରିଲେବେଲେ)

ଚନ୍ଦନା— ଜୁଲି ତା'ହେଲେ···

ଡାକ୍ତର— ହଁ, ଚନ୍ଦନା, ଜୁଲିର ଅପରେସନ୍ ଦରକାର; ଆଉ ମୁଁ ନିଜେ ସେ ଅପରେସନ୍ କରିବି । ଜୁଲି ଯଦି ବଞ୍ଚିବ ତ ମୋ'ରି ହାତରେ, ଆଉ ଯଦି···(କହିପାରିଲେନି । ଦ୍ରୁତପଦରେ ବାହାରି ଚାଲିଗଲେ । ଲୁହଭରା ଆଖିରେ ଚାହିଁଥିଲେ ଚନ୍ଦନା; ସେ ବି ଜୁଲି ବୋଲି ଚିତ୍କାର କରି ଡାକ୍ତରଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ଦଉଡ଼ି ଚାଲିଗଲେ ।)

ମଞ୍ଚ ଅନ୍ଧକାର

ଶେଷ ଦୃଶ୍ୟ

[ଡାକ୍ତର ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ ମିଶ୍ରଙ୍କର ପୂର୍ବବର୍ଣ୍ଣିତ କକ୍ଷ । ଧୀର ପଦକ୍ଷେପରେ ଡାକ୍ତର ମିଶ୍ର ଘରକୁ ଫେରିଲେ । ସେ ଏକଦମ ଭାଙ୍ଗି-ପଡ଼ିଥିଲେ ତାଙ୍କର ମୁଖଶ୍ରୀ ବିବର୍ଣ୍ଣ ପାଣ୍ଡୁର— ଲୁହ ଆଖି ଛଳଛଳ —କଣ୍ଠରେ ଥିଲା ବେଦନାର ଅନେକ କୋହ । ତାଙ୍କୁ ଦେଖି···]

ହରି— (ଆଗ୍ରହ ଆଉ ଉତ୍କଣ୍ଠାଭରା କଣ୍ଠରେ , ଜୁଲି ମା ମୋର କେମିତି ଅଛି, ବାବୁ ! (ଡାକ୍ତର ନୀରବ । ଉତ୍ତର ଦେବା ଅବସ୍ଥାରେ ସେ ନ ଥିଲେ) ବାବୁ !

ଡାକ୍ତର — (ମୁହଁ ଟେକି ହରିକୁ ଏକ କରୁଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ) ଜୁଲି··· ଜୁଲି ନାହିଁ ରେ ହରି !

ହରି— ବାବୁ !

ଡାକ୍ତର— ସବୁଦିନ ପାଇଁ ସେ ଆମକୁ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯାଇଛି । ଧନ କେଇଟାର ମମତା ଲଗେଇଦେଇ ସେ ଚିରଦିନ ପାଇଁ ମତେ କନ୍ଦେଇଦେଇ ଚାଲିଗଲା ରେ ହରି, କେହି ତା ମନ କଥା ବୁଝିପାରିଲେନି ।

ହରି— ହେ ଭଗବାନ, ତୁମେ ଏ କଣ କଲ ପ୍ରଭୁ ! ଶେଷରେ···

ଡାକ୍ତର—ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ବଞ୍ଚେଇପାରିଲିନି ରେ ହରି; ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ବଞ୍ଚେଇ ପାରିଲିନିରେ । ବାପର ସବୁତକ ମମତା ଅଜାଡ଼ିଦେଇ ଯାହାଙ୍କୁ କାଖେଇ କୋଳେଇ ଏତୁଟିରୁ ଏତେଡ଼ଟିଏ କରିଥିଲି, ତାଙ୍କୁ ଆଜି ମୁଁ ଏଇ ହାତରେ ମାରିଦେଇଛି । (କାନ୍ଦିଉଠିଲେ)

ହରି— ବାବୁ···

(ଅସ୍ପଷ୍ଟଭାବରେ କହି କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲା । ଏକା ରହିଗଲେ ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ—ଆଖିରେ ତାଙ୍କର ଲୁହର ଝରଣା । କେଇଟି ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପରେ ସେ ଟିକିଏ ପ୍ରକୃତିସ୍ଥ ହେଲେ ଆଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛିଲେ । ଆଗରେ ତାଙ୍କର ବିରାଟ ଭବିଷ୍ୟତ ···ଅନ୍ଧକାରର ଚକାଭଉଁରୀ । ଏହି ସମୟରେ ଆସିଛନ୍ତି ଜୟନ୍ତୀ—ତାଙ୍କ କବରୀରେ ଥିଲା ଏକ ସଜଫୁଟା ରକ୍ତ ଗୋଲାପର ସମ୍ଭାର । ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ ମୁହଁ ଟେକି ତାଙ୍କୁ ଚାହିଁଲେ । କଣ୍ଠରେ ଭାଷା ନ ଥିଲା । ଜୟନ୍ତୀ ହାତ ଯୋଡ଼ି ନମସ୍କାର କଲେ । ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ ଏକ ସ୍ଥିରଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖୁଥିଲେ ତାଙ୍କୁ···

ଜୟନ୍ତୀ— ଆଜି ଆମେ ହସ୍ପିଟାଲ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯାଉଛୁ । (ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ ନୀରବ—ସତେ ଅବା ସେ ମୂକ ହୋଇଯାଇଥିଲେ) ଆମର ହୁଏତ ଆଉ କେବେ ଦେଖା ହେବନି । ଜୀବନରେ ତୁମକୁ କିଛି ଦେଇପାରିଲିନି, ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ ! କିନ୍ତୁ ଯୁଗ ଯୁଗ ପାଇଁ ତୁମ ପାଖରେ ଋଣୀ ରହିଗଲି । ମତେ ଭୁଲ ବୁଝିବନି । ଯଦି ପାର କ୍ଷମା କରିବ । ମୋର···ମୋର ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଉପହାର ଗ୍ରହଣ କରିବ ? (କହି ନିଜ କବରୀରେ ଖୋସିଥିବା ରକ୍ତ ଗୋଲାପଟିକୁ ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶଙ୍କ କୋଟ୍‌ରେ ଖୋସିଦେଲେ ।

ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ ଅନୁଭବ କଲେ ଏକ ବିଚିତ୍ର ସ୍ପନ୍ଦନ । ହାତ ତାଙ୍କର ଆପେ ଆପେ ଉଠିଗଲା, ଜୟନ୍ତୀଙ୍କ ହାତ ଦୁଇଟିକୁ ଚୁପି ଧରିବା ପାଇଁ, କିନ୍ତୁ ସେ ପାରିଲେନି । ଜୟନ୍ତୀଙ୍କ ଆଖିରେ ତାଙ୍କର ଆଖି ମିଶିଲା । ବଡ଼ କରୁଣ, ବଡ଼ ମର୍ମନ୍ତୁଦ ସେ ଚାହାଁବା—ଅନେକ ଅକୁହା କଥାର ଲହରୀ—ବାସ । ଜୟନ୍ତୀ ନୀରବରେ ନମସ୍କାର କରି ବିଦାୟ ନେଲେ । ତାଙ୍କ ଯିବା ବାଟକୁ ଅଶ୍ରୁଭରା କରୁଣ ନୟନରେ ଚାହିଁଥିଲେ ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ । ସେ ଯିବା ପରେ କୋଠରୁ ସେ ଫୁଲଟି କାଢ଼ି କେଇଟି ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଦେଖିଲେ । ଏକ ଆକୁଳ ଆବେଗରେ ସେ ଫୁଲଟିକୁ ନିଜ ଗଣ୍ଡଦେଶରେ ଚୁପି ଧରିବେ—ତା'ପରେ ସେ ଫୁଲଟିକୁ ନେଇ ଜୟନ୍ତୀଙ୍କ ଫଟୋ ପାଖରେ ରଖିଲେ । ଆଗରୁ ସେ ନିଜେ ରଖିଥିବା ରକ୍ତ ଗୋଲାପ ସହିତ ଜୟନ୍ତୀ ଦେଇଥିବା ରକ୍ତ ଗୋଲାପର ମିଳନ ହେଲା । ଏକ ଉଦାସ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖୁଥିଲେ ଜ୍ଞାନପ୍ରକାଶ । ତା'ପରେ bed ଉପରେ ପଡ଼ିଥିବା ଷ୍ଟେଥୋକୁ ଉଠାଇନେଲେ । ଭାସିଆସିଲା ଏକ କରୁଣ ସଙ୍ଗୀତର ମୂର୍ଚ୍ଛନା—)

"ଆକାଶ ଡାକୁଛି ହାତ ଠାରି ଆସ ପ୍ରିୟତମା ଆସ,

ପ୍ରୀତିସୋହାଗିନୀ ରୂପସୀ ଧରଣୀ ବୁଝେନା ତଳେ ତା ଡାକ !"

(ହଠାତ୍ ତାଙ୍କର ଅବଚେତନ ମନରେ ଆଲୋଡ଼ନ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି ତାଙ୍କର କେଇପଦ କଥା—)

"ମୁଁ ଖୁବ୍ ବଡ଼ ଡାକ୍ତର ହୋଇଚ, ନା କରି ହରି ! ସେବା କରିବା ତ ମୋର ଧର୍ମ । ସେଇ ରୋଗୀ, ସେଇ ରୋଗ, ସେଇ ଯନ୍ତ୍ରଣାକାତର ସ୍ୱର,; ଏମାନେ ଯେ ମୋର ଘନିଷ୍ଠ ବନ୍ଧୁ—"

(ତା'ପରେ ସେ ବାହାରି ଚାଲିଗଲେ ପୁଣି ସେଇ ହସ୍‌ପିଟାଲକୁ—ସେଇ ରୋଗୀ—ସେଇ ରୋଗ—ସେଇ ସେବା ଦୁନିଆର କୌଣସି ବନ୍ଧନ ତାଙ୍କୁ କର୍ତ୍ତବ୍ୟଚ୍ୟୁତ କରିପାରେନା ।

(ମଞ୍ଚ ଖାଲି ପଡ଼ିଛି—ସମସ୍ତ ଆଲୋକ ଆସି କେନ୍ଦ୍ରୀଭୂତ ହୋଇଛି ଜୟନ୍ତୀଙ୍କ ଫଟୋ ଉପରେ—ସେଥିରେ ଶୋଭା-ପାଉଛି "ଦୁଇଟି ରକ୍ତ ଗୋଲାପ"ର ସମ୍ଭାର—)

—ଯବନିକା—